

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ

Katedra biomedicínské techniky

**Změna právní formy podnikání
registrujícího poskytovatele služeb
daňová a účetní specifika**

**Alteration of business legal form of
a general practitioner
tax and accounting specifics**

Diplomová práce

Studijní program:	Biomedicínská a klinická technika
Studijní obor:	Systémová integrace procesů ve zdravotnictví
Autor diplomové práce:	Bc. Kateřina Veselá
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Martina Caithamlová

Kladno 2017

Katedra biomedicínské techniky

Akademický rok: 2016/2017

Z a d á n í   d i p l o m o v é   p r á c e

Student: **Kateřina Veselá**
Studijní obor: Systémová integrace procesů ve zdravotnictví
Téma: **Změna právní formy podnikání registrujícího poskytovatele služeb - daňová a účetní specifika**
Téma anglicky: Alteration of business legal form of a general practitioner - tax and accounting specifics

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je analyzovat právní formy podnikání registrujících poskytovatelů služeb (praktických lékařů) a zaměřit se na daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání. Komplexně zhodnoťte užívané právní formy v této oblasti podnikání, analyzujte specifika jednotlivých právních forem, jejich výhody a nevýhody. Na příkladu konkrétní ordinace praktického lékaře (OSVČ) analyzujte způsob vedení evidence ordinace, metodiku vyúčtování péče zdravotním pojišťovnám, způsob evidence úhrad od zdravotních pojišťoven, popište hlavní problematiku oblasti, které souvisí s účetní a daňovou evidencí ordinace praktického lékaře. Na základě těchto analýz navrhněte zlepšení stávajícího modelu vedení evidence praktického lékaře OSVČ a navrhněte nový model při změně právní formy ordinace na společnost s ručením omezeným. Doporučte vhodnou právní formu tohoto podnikání s ohledem na daňové zatížení (základ daně z příjmů FO/PO), ale i s ohledem na další aspekty. Vypracujte doporučení pro daňovou optimalizaci.

Seznam odborné literatury:

- [1] Dana Dvořáková, Základy účetnictví, Wolters Kluwer, ročník Vyd. 1., číslo 978-80-7357-544-1, 2010, 307 s. s.
- [2] P. Štohl, Učebnice účetnictví 2014, 1. díl, Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, ročník 14. vydání, číslo ISBN 978-80-87237-58-8, 2014
- [3] Beutelhauserová, Anna, Rylová, Zuzana a Krůček, Zdeněk, Daňové zákony 2016, Brno : BizBooks, ročník 1. vydání, číslo 978-80-265-0449-8, 2016

Vedoucí: Ing. Martina Caithamlová

Zadání platné do: 20.08.2018

.....
vedoucí katedry / pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 20.02.2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem „Změna právní formy podnikání registrujícího poskytovatele služeb - daňová a účetní specifika“ vypracovala samostatně a použila k tomu úplný výčet citací použitých pramenů, které uvádím v seznamu přiloženém k diplomové práci.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu §60 Zákona č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 19. května 2017

.....

Bc. Kateřina Veselá

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Martině Caithamlové za odborné vedení, cenné rady a čas, který věnovala této práci. Dále bych chtěla poděkovat všeobecné praktické lékařce, která mi poskytla data pro vypracování praktické části, za vstřícnou spolupráci. V neposlední řadě děkuji svým nejbližším za jejich dlouhodobou podporu nejen při studiu.

ABSTRAKT

Změna právní formy podnikání registrujícího poskytovatele služeb – daňová a účetní specifika

V současné době dochází často k převodu lékařských praxí fyzických osob na společnost s ručením omezeným. Cílem diplomové práce je analyzovat užívané právní formy podnikání v oboru všeobecného praktického lékařství, zhodnotit jejich výhody a nevýhody z hlediska právních, účetních a daňových specifik. Cílem praktické části práce je doporučit právní formu podnikání pro konkrétního všeobecného praktického lékaře. Dílčím cílem práce je analyzovat podnikání vybrané ordinace praktického lékaře OSVČ, zejména z hlediska vedení daňové evidence. Na základě analýzy provést návrh zlepšení stávajícího modelu vedení evidence tohoto lékaře a navrhnout nový model při změně právní formy ordinace na společnost s ručením omezeným. Z výsledků práce vyplývá doporučení, že vhodnou právní formou podnikání pro posuzovanou lékařskou praxi je společnost s ručením omezeným.

Klíčová slova

Všeobecný praktický lékař, právní forma podnikání, daně, účetnictví

ABSTRACT

Alteration of business legal form of a general practitioner: tax and accounting specifics

At present, the medical practice of a physician is often transferred to a limited liability company. The aim of the thesis is to analyse the legal forms of business used in practical medicine, to evaluate their advantages and disadvantages in terms of legal, accounting and tax specifics. The aim of the practical part of the thesis is to recommend a legal form of business for a particular general practitioner. The secondary aim of the thesis is to analyse the business of a selected GP surgery run by a self-employed physician, especially from the point of tax recordkeeping. On the basis of analysis, make a proposal to improve the existing record keeping system of the particular physician and propose a new model when changing the legal form of surgery to a limited liability company. The results of the work suggest that a limited liability company is a suitable legal form of business for the reviewed medical practice.

Keywords

General practitioner, legal form of business, taxes, accounting

Obsah

Seznam zkratk	9
1 Úvod	10
2 Teoretické základy	12
2.1 Podnikání v oboru všeobecné praktické lékařství v ČR.....	12
2.1.1 Podnikání praktických lékařů jako OSVČ	13
2.1.2 Podnikání praktických lékařů v s.r.o.	15
2.1.3 Praktičtí lékaři a a.s.	15
2.1.4 Financování primární zdravotní péče	16
2.1.5 Účetní specifika	19
2.1.6 Daňová specifika	21
2.2 Podnikání v oboru všeobecné praktické lékařství v EU.....	23
2.2.1 Anglie	24
2.2.2 Německo.....	26
2.2.3 Itálie	27
3 Metody	28
3.1 Metody vedení účetnictví	28
3.1.1 Daňová evidence	28
3.1.2 Vedení účetnictví.....	34
3.1.3 Přejed z daňové evidence na účetnictví.....	41
4 Praktická část práce	44
4.1 Charakteristika vybrané ordinace všeobecného praktického lékaře	44
4.2 Vykazování poskytnuté péče zdravotním pojišťovnám	45
4.2.1 Smlouva o poskytování a úhradě hrazených služeb	48
4.2.2 Zúčtovací zprávy	49
4.3 Analýza současného způsobu vedení evidence vybrané ordinace všeobecné praktické lékařky.....	51
4.3.1 Daňová evidence	51
4.3.2 Daňové zatížení, platby sociálního a zdravotního pojištění	54
5 Výsledky	58
5.1 Převod ordinace z OSVČ na s.r.o.....	58

5.2	Návrh zlepšení modelu vedení daňové evidence	62
5.3	Návrh evidence ordinace po převodu na s.r.o.	64
5.3.1	Vedení účetnictví.....	64
5.3.2	Daňová povinnost.....	76
5.4	Daňová optimalizace	78
5.4.1	Doporučení pro daňovou optimalizaci	79
5.5	Doporučení vhodné právní formy podnikání	80
5.5.1	Právní hlediska	80
5.5.2	Daňová a ekonomická hlediska	81
5.5.3	Účetní a organizační hlediska.....	83
5.5.4	Shrnutí pro doporučení	83
6	Diskuse	85
7	Závěr	89
	Seznam použité literatury	90
	Seznam tabulek	95
	Seznam obrázků	96
	Seznam grafů.....	96
	Seznam příloh.....	97
	Přílohy	98

Seznam zkratek

Zkratka	Význam
APMS	Alternative Provider Medical Services
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
GMS	General Medical Services
IS	Informační systém
LLP	Limited liability partnership
NHS	National Health Service (Národní zdravotní služba)
PHM	Pohonné hmoty a maziva
PO	Právnícká osoba
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
VZP	Všeobecná Zdravotní Pojišťovna
ZP	Zdravotní pojišťovna
ZPMV	Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra České republiky
ZPŠ	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda

1 Úvod

Po roce 1989 došlo ve zdravotnictví v České republice k zásadním změnám. Z hlediska poskytování primární péče se jednalo především o privatizaci lékařských praxí a obnovu svobodné volby lékaře. Provozování ordinace všeobecného praktického lékařství se tak stalo pro lékaře zároveň oborem podnikání. Lékař, který se rozhodne samostatně podnikat v tomto oboru, musí mít kromě znalostí medicíny a empatie také manažerského ducha. Prvotním posláním lékaře je samozřejmě plnění Hippokratovy přísahy, ale bez základních znalostí souvisejících s podnikáním, se praktický lékař v dnešní době neobejde.

Začátku každé podnikatelské činnosti předchází výběr právní formy podnikání. Každá právní forma podnikání má své výhody a nevýhody, které vyplývají jak z hlediska právního, tak daňového či účetního. Specifikem volby vhodné právní formy podnikání ve zdravotnictví je navíc nutnost vzít v potaz zákon o zdravotních službách a zákon o veřejném zdravotním pojištění, které stanoví některé zásadní podmínky týkající se poskytování zdravotnických služeb fyzickými a právnickými osobami.

První soukromé lékařské praxe byly zřizovány zpravidla fyzickými osobami, kdy lékaři podnikali pod svým jménem. Postupem času se lékaři začali více zabývat ochranou svého majetku a možností prodeje a dědění své praxe. Významně přívětivější podmínky v tomto ohledu ještě donedávna přinášelo podnikání formou právnické osoby. Mezi lékaři se tak rozmohl trend zřizování společností s ručením omezeným a to i v případě, kdy lékařskou praxi tvoří pouze jeden lékař.

Rozmach převodu lékařských praxí z fyzických osob na osoby právnické byl umocněn novelou zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění účinnou od 1. ledna 2008. Tato novela mimo jiné ustanovila, že v případě změny právní formy podnikání zdravotnického zařízení, nedochází-li k rozšíření rozsahu poskytované zdravotní péče, se pro nové uzavření smluv se zdravotními pojišťovnami nekoná výběrové řízení.

Podnikání formou s.r.o. umožňuje společníkům pouze omezené ručení za závazky společnosti a osobní majetek společníka tak, že v případě neúspěchu podnikání, není v ohrožení. Před novelou zákona o veřejném zdravotním pojištění byla navíc výhodou podnikání formou s.r.o. oproti podnikání fyzických osob možnost prodeje a dědění praxí včetně smluv se zdravotními pojišťovnami.

Dnes je již na základě novely zákona č. 48/2015 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, účinné od 1. září 2015 jednodušší i převod lékařských praxí mezi fyzickými osobami. Tato novela ustanovila povinnost zdravotních pojišťoven uzavírat s novým poskytovatelem zdravotních služeb, na něhož se převádí lékařská praxe, smlouvy o poskytování a úhradě hrazených služeb bez konání výběrového řízení. Nabízí se tedy

otázka, zda je změna právní formy podnikání na společnost s ručením omezeným v současné době pro lékaře stále výhodná.

Cílem diplomové práce je vytvořit doporučení vhodné právní formy podnikání pro konkrétní ordinaci všeobecného praktického lékaře, která je v současné době zřizována fyzickou osobou. Doporučení právní formy podnikání bude vytvořeno s ohledem na daňové zatížení, účetní specifika a další aspekty, které odlišují dvě, lékaři nejčastěji užívané právní formy podnikání. Dílčím cílem práce je analyzovat způsob vedení daňové evidence vybrané lékařské praxe a vytvořit návrh na vedení účetnictví při změně právní formy podnikání na společnost s ručením omezeným. Specifikem podnikání lékařů je způsob financování poskytovaných služeb. Jedním z dalších cílů práce je popsat problematiku úhrad zdravotní péče praktických lékařů zdravotními pojišťovnami.

2 Teoretické základy

2.1 Podnikání v oboru všeobecné praktické lékařství v ČR

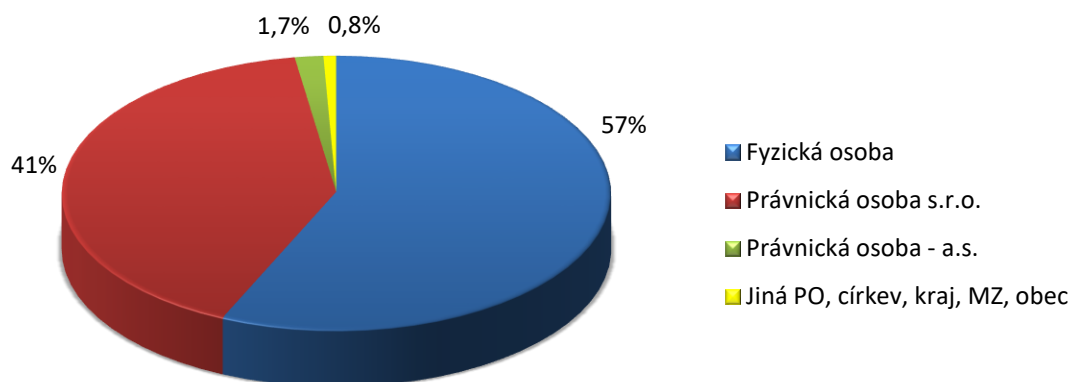
Všeobecné praktické lékařství je klíčovým oborem v systému zdravotní péče. Jedná se o linii prvního kontaktu pacienta se zdravotnictvím. Praktický lékař poskytuje komplexní zdravotně-sociální péči, která má dlouhodobý a soustavný charakter. Zahrnuje v sobě soubor činností souvisejících s podporou zdraví, prevencí, vyšetřováním, diagnostikou a léčbou. [1]

Praktickým lékařem se lékař stává, splní-li podmínky zákona 94/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti. [2] Podmínky zákona jsou dále specifikovány ve Vzdělávacím programu v oboru všeobecné praktické lékařství, který je zveřejněn ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví. Lékař je povinen absolvovat specializační přípravu na akreditovaném pracovišti v minimální délce 3 let. Základní částí přípravy je praxe v ordinaci akreditovaného praktického lékaře. [3]

Činnost lékařů není podle zákona č. 455/1991 Sb., zákona o živnostenském podnikání, živností. [4] Pro podnikání všeobecných praktických lékařů tedy platí jiné podmínky, než jsou stanoveny živnostníkům. K samostatnému výkonu činnosti praktického lékaře je nezbytné získat oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Podmínky pro udělení oprávnění jsou vymezeny zákonem č. 372/2011Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, a jsou zvlášť definovány pro fyzickou osobu a zvlášť pro osobu právnickou. Písemná žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb se v případě provozovatele nestátního zdravotnického zařízení podává na krajský úřad, v jehož obvodu se zdravotnické zařízení nachází. Získáním oprávnění se fyzická, popřípadě právnická osoba stává podle zákona tzv. poskytovatelem zdravotních služeb. Praktického lékaře označuje zákon o zdravotních službách jako registrujícího poskytovatele v oboru všeobecné praktické lékařství. [2]

Počet všeobecných praktických lékařů pro dospělé v České republice se dlouhodobě výrazně nemění. Praktičtí lékaři v České republice podnikají jak jako fyzické, tak jako právnické osoby. Dle údajů Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb existovalo v květnu roku 2017 v České republice 5 843 samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé. Zřizovatelem těchto ordinací byla v téměř 60 % fyzická osoba. Z právnických osob se z 94 % jednalo o s.r.o. Zastoupení jednotlivých právních forem podnikání v oboru všeobecného praktického lékařství je uvedeno v grafu 2.1. Ačkoli většina praktických lékařů podniká jako fyzická osoba, trendem poslední doby je převod nebo přímo založení praxe na spol. s r.o. [5]

Graf 2.1: samostatné ordinace praktického lékaře podle zřizovatele. [5]

2.1.1 Podnikání praktických lékařů jako OSVČ

Osoba samostatně výdělečně činná podniká pod svým jménem a zahájení podnikání FO je oproti zahájení podnikání PO méně administrativně náročné, neboť nemusí být sepsána společenská smlouva. Fyzická osoba nemusí být zapsaná v Obchodním rejstříku. [6]

Výhodou oproti podnikání právnických osob je nižší sazba daně z příjmů, která v současné době činí 15 %. Pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů mohou vést fyzické osoby daňovou evidenci. [7] Vedení účetnictví není povinné, pokud se fyzická osoba nestala účetní jednotkou.

Nevýhodou podnikání fyzických osob je ručení veškerým svým majetkem. Při podnikání pod vlastním jménem nese lékař plně podnikatelské riziko. Případné žaloby pacientů nebo např. dluhy se týkají přímo lékaře a za škodu odpovídá celým svým majetkem. [6]

Důležitá je také otázka prodeje a dědění praxe. Prodej praxe se uskutečňuje na základě smlouvy o koupi závodu. Zisk z prodeje praxe podléhá vždy dani z příjmů. [6] Vzhledem k tomu, že oprávnění k poskytování zdravotních služeb nelze převést ani nepřechází na jinou osobu, musí kupující podat žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb na svou osobu. Postup týkající se „změny“ oprávnění k poskytování zdravotních služeb při převodu ordinace na jinou osobu je předmětem § 23 odstavce 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Lékař, který prodává svou praxi, oznámí tuto skutečnost na krajském úřadu a současně podá žádost o odnětí oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Pokud kupující podá svou žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb na místo prodávajícího poskytovatele ve stejný den a zároveň jsou splněny podmínky pro udělení oprávnění, rozhodne krajský

úřad o odejmutí oprávnění prodávajícímu a udělení oprávnění kupujícímu ke stejnému dni. [2, 8]

Dědění praxe je upraveno v § 27 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Zemře-li poskytovatel zdravotních služeb, může na základě jeho oprávnění k poskytování zdravotních služeb pokračovat v poskytování služeb jiná fyzická nebo právnická osoba. Ta musí však splňovat následující podmínky:

- je oprávněna užívat zdravotnické zařízení, v němž poskytoval zdravotní služby zemřelý poskytovatel,
- splňuje podmínky pro udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb,
- do 15 dnů ode dne úmrtí poskytovatele úmysl pokračovat v poskytování zdravotních služeb písemně oznámí příslušnému krajskému úřadu a zdravotním pojišťovnám, se kterými měl zemřelý poskytovatel ke dni úmrtí uzavřeny smlouvy o poskytování a úhradě hrazených služeb.

V poskytování zdravotních služeb musí dědic nebo zvolený odborný zástupce, kterého dědic po zemřelém lékaři za tímto účelem zaměstnal, pokračovat nejpozději do 60 dnů ode dne úmrtí poskytovatele. [2]

Podle novely zákona č. 48/1998 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, provedené zákonem č. 200/2015 Sb., je od 1. září 2015 umožněn prodej a dědění soukromých lékařských praxí fyzických osob i s převodem smluv se zdravotními pojišťovnami na nového poskytovatele. Před nabytím účinnosti zmíněné novely museli lékaři, provozující praxi jako fyzická osoba, kteří chtěli svou praxi prodat a vyhnout se riziku, že kupující nebude vybrán ve výběrovém řízení zdravotních pojišťoven, praxi převést z fyzické osoby na s.r.o. V rámci převodu praxe museli lékaři ukončit smlouvy se zdravotními pojišťovnami jako fyzická osoba a navázat s nimi smlouvy jako s.r.o. Teprve poté bylo možné převést obchodní podíl v s.r.o. na kupujícího. Stejná situace platila pro lékaře, kteří pomýšleli na možnost znehodnocení majetku v případě úmrtí a přáli si, aby praxi mohli dědit jejich dědicové. [8] Nyní je podle ustanovení § 17 odstavce 8 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění zdravotní pojišťovna povinna uzavřít s kupující osobou nebo osobou, která je dědicem po zemřelém poskytovateli zdravotních služeb, na její žádost smlouvu o poskytování a úhradě hrazených služeb ve stejném rozsahu jako s původním poskytovatelem. Žádost musí být podána do 30 dnů ode dne udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb kupující osobě nebo do 30 dnů ode dne udělení osvědčení o splnění podmínek pro pokračování v poskytování zdravotních služeb osobě, která pokračuje v poskytování zdravotních služeb po zemřelém poskytovateli.[9]

2.1.2 Podnikání praktických lékařů v s.r.o.

Podnikání právnických osob je upraveno zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Společnost s ručením omezeným vzniká na základě sepsání zakladatelské listiny, zakládá-li společnost jedna osoba nebo společenské smlouvy zakládá-li společnost dvě a více osob. Minimální výše základního kapitálu je 1 Kč. Společnost musí mít svého jednatele a v případě založení více společníky také valnou hromadu a dozorčí radu. [10] Pro získání oprávnění k poskytování zdravotních služeb musí být ustanoven odborný zástupce, který splňuje podmínky definované v § 14 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, v platném znění. [2]

Společnost ručí za závazky celým svým majetkem, společníci ručí za závazky pouze do výše souhrnu nesplacených vkladů zapsaných v obchodním rejstříku. Za svá pochybení ručí i jednatele společnosti. [10]

Zisk se dělí dle poměru vkladů a podléhá dvojímu zdanění. Nejprve je zisk zdaněn u společnosti daní z příjmů právnických osob, která činí 19 %. Při výplatě podílu na zisku společníkovi popř. společníkům se odvádí daň z příjmů fyzických osob, jejíž sazba je v současné době 15 %. [7, 10]

Podnikání formou s.r.o. přináší lékařům řadu výhod. Pokud jako poskytovatel zdravotních služeb vystupuje společnost, jsou umožněny změny v personálním obsazení (změny v osobách jednotlivých lékařů). Prodej praxe se uskutečňuje na základě smlouvy o převodu obchodního podílu, kdy dochází ke změně vlastnické struktury ve společnosti. Z prodeje obchodního podílu se, na rozdíl od prodeje závodu, neplatí sociální a zdravotní pojištění. Pokud je obchodní podíl prodáván po 5 letech, je zisk navíc osvobozen od daně z příjmu. Oprávnění k poskytování zdravotních služeb a všechny smlouvy s pojišťovnami zůstávají zachovány. V případě úmrtí lékaře se dědí obchodní podíl, který je předmětem dědického řízení. Dědicem může být fyzická i právnická osoba, nemusí se jednat o lékaře. V podnikání může dědic nadále pokračovat s tím, že pokud se nejedná o lékaře, je nutné zajistit odborného zástupce a zaměstnat lékaře, který bude činnost lékaře vykonávat. Oprávnění k poskytování zdravotních služeb a veškeré uzavřené smlouvy nezanikají. Další výhodou je omezené podnikatelské riziko. Lékař za dluhy společnosti neručí svým majetkem, respektive ručí pouze do doby, než splní svoji vkladovou povinnost a toto splacení bude zapsáno do obchodního rejstříku. V případě žaloby je žalovanou společnost, nikoli lékař. [6]

2.1.3 Praktičtí lékaři a a.s.

Praxe všeobecných praktických lékařů pod hlavičkou akciové společnosti většinou představují zdravotnická zařízení tvořená několika ordinacemi praktického, popř. jiného, lékaře a zařízení složená z poboček rozmístěných v určité lokalitě nebo po celé České republice. Praktičtí lékaři, kteří chtějí podnikat samostatně, tedy ve

složení jednoho lékaře a jedné zdravotní sestry, akciové společnosti zpravidla nezakládají. [5]

Akciová společnost vzniká sepsáním společenské smlouvy, popř. zakladatelské listiny, zakládá-li společnost jeden zakladatel. Výše základního kapitálu je minimálně 2 000 000 Kč, přičemž základní kapitál musí být rozvržen na určitý počet akcií. Orgány akciové společnosti jsou valná hromada, představenstvo a dozorčí rada (popř. místo představenstva a dozorčí rady může být zřízena správní rada a statutární ředitel). [10]

Společnost ručí za závazky celým svým majetkem. Společníci za závazky společnosti neručí, riskují pouze ztrátu hodnoty akcií. Zisk podléhá dani z příjmů právnických osob, která činí 19 %. Část zisku po zdanění je zpravidla převáděna do fondů společnosti, zbylá část je rozdělena na dividendy a vyplacena jako podíl na zisku akcionářům. Dividendy představují část zisku připadající na jednu akcií. Dividendový příjem akcionáře se zdaňuje zvláštní sazbou daně z příjmů, která činí 15 %. [7, 10]

2.1.4 Financování primární zdravotní péče

Zdravotní služby jsou na území České Republiky poskytovány především na základě povinného zdravotního pojištění. Listina základních lidských práv a svobod v článku 31 ustanovuje: „Každý má právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon.“ [11] Rozsah hrazené zdravotní péče je vymezen zákonem č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění.

Systém veřejného zdravotního pojištění je v České Republice založen na třech subjektech:

1. příjemci zdravotních služeb – pojištěnci,
2. plátcí zdravotních služeb – zdravotní pojišťovny,
3. poskytovatelé zdravotních služeb.

Občané odvádí pojistné zdravotním pojišťovnám, které vystupují v systému jako plátcí. [9] Při využití zdravotních služeb pak v tomto systému není pacient přímo konfrontován s cenou poskytnuté zdravotní péče. Povinnost odvádět zdravotní pojištění mají všechny osoby v zaměstnaneckém poměru, či samostatně výdělečně činné, popřípadě stát, u osob stanovených zákonem. Pojistné se odvádí zdravotní pojišťovně, u které je pojištěnec registrován. V případě zaměstnaneckého poměru hradí pojistné ze dvou třetin zaměstnavatel, zbývající jednu třetinu si hradí zaměstnanec sám. Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu. [12]

Základní dokument, který opravňuje lékaře provádět výkony a služby ze zdravotního pojištění je smlouva o poskytování a úhradě zdravotní péče uzavřená mezi praktickým lékařem a jednotlivými zdravotními pojišťovnami. Lékař si může sám

vybrat, které pojišťovny osloví. Před uzavřením smlouvy se koná výběrové řízení. Navrhnout výběrové řízení může zdravotní pojišťovna nebo poskytovatel zdravotních služeb. Výběrové řízení vyhlašuje příslušný krajský úřad, který také zřizuje komisi rozhodující o výsledku řízení. Komise se skládá ze zástupce příslušného krajského úřadu, zástupce příslušné profesní organizace, zástupce příslušné zdravotní pojišťovny a odborníka pro druh zdravotní péče, která má být uchazečem poskytována. Zdravotní pojišťovna má právo uzavřít smlouvu o poskytování a úhradě zdravotní péče pouze s uchazečem, s nímž bylo uzavření smlouvy doporučeno ve výběrovém řízení. Výsledek výběrového řízení však nezakládá povinnost zdravotní pojišťovně smlouvu s poskytovatelem zdravotních služeb uzavřít. Právo pojištěnce na poskytnutí bezplatné zdravotní péče je vázáno na výběr smluvního poskytovatele služeb pojišťovny, u které je pojištěnec registrován. V případě změny právní formy poskytovatele z fyzické osoby na společnost s ručením omezeným, je-li zakladatelem s.r.o. fyzická osoba, která má s pojišťovnou uzavřenou smlouvu a nedochází-li k rozšíření rozsahu poskytovaných služeb, se výběrové řízení nekoná. Stejně tak se výběrové řízení nekoná při uzavírání nové smlouvy se stejným poskytovatelem, který nerozšiřuje rozsah poskytovaných služeb. [13]

V současné době provozuje svou činnost v České Republice sedm pojišťoven.

- Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (111)
- Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)
- Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)
- Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (207)
- Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (209)
- Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)
- Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna (213)

Zdravotní pojišťovny hradí praktickému lékaři poskytnuté zdravotní služby ve většině případů formou kombinované kapitačně výkonové platby. Kapitační platba představuje měsíční paušální částku, kterou lékař získává na základě počtu registrovaných pacientů, nezávisle na tom, zda pacient v tomto měsíci využil služeb daného lékaře. Výše kapitační platby je závislá na věkové struktuře registrovaných pojištěnců a rozsahu ordinačních hodin lékaře. Pro jednotlivé věkové skupiny v rozpětí 4 let je stanoven index, který vyjadřuje poměr nákladů na pojištěnce v dané věkové skupině vůči nákladům na pojištěnce ve věkové skupině 15 až 19 let. Pro výpočet kapitačního paušálu je nutné vynásobit počet registrovaných pojištěnců určité věkové skupiny příslušným indexem, čímž se získá přepočtený počet pacientů. Celková výše kapitační platby se vypočítá jako součin počtu přepočtených registrovaných pojištěnců a základní kapitační sazby stanovené na jednoho registrovaného pojištěnce příslušné zdravotní pojišťovny na kalendářní měsíc. Základní kapitační sazby na jednoho

pojištěnce a indexy odpovídající příslušným věkovým skupinám pro rok 2017 jsou stanoveny v příloze č. 2 k vyhlášce č. 348/2016 Sb. o stanovení hodnot bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení pro rok 2017. [14]

Smlouva uzavřená mezi zdravotní pojišťovnou a poskytovatelem zdravotních služeb obsahuje seznam výkonů zahrnutých do kapitačního paušálu. Tyto výkony lékař nesmí na své registrované pojištěnce samostatně vykázat. Naopak výkony nezahrnuté do kapitační platby a výkony provedené neregistrovaným a zahraničním pacientům vykazuje lékař zvlášť a jsou mu propláceny výkonovou platbou. Pro takto poskytovatelem vykázané a zdravotní pojišťovnou uznané výkony, hrazené podle seznamu výkonů, je stanovena základní hodnota bodu ve výši 1,08 Kč. [14]

Komunikace poskytovatele zdravotních služeb se zdravotními pojišťovnami probíhá převážně prostřednictvím dokladů pro styk s pojišťovnami. Ty mohou být v současné době jak ve formě papírové, tak elektronické. Doklady slouží zejména k uplatnění nároku na proplacení poskytnuté zdravotní péče, dále se používají k vyžádání, navrzení či předepsání zdravotní péče, pro povinná hlášení nebo jako podklad pro kontrolu. Pro ambulantní péči jsou určeny a všeobecnými praktickými lékaři využívány doklady:

Kód	Název
------------	--------------

01	Vyúčtování výkonů v ambulantní péči
03	Zvlášť účtované léčivé přípravky a zdravotnické prostředky
05	Vyúčtování výkonů nepravidelné péče
21	Žádanka o schválení (povolení)
22	Hlášení úrazu nebo jiného poškození zdraví
30	Registrační list
31	Faktura za období
32	Faktura za dávky
36	Vyúčtování cest lékaře nebo jiného zdrav. pracovníka v návštěvní službě
37	Vyúčtování výkonů záchranné služby

Praktický lékař vykazuje na registrované pacienty pouze výkony nezahrnuté do kapitačního paušálu, a to na doklad 01. Pro vykázání zdravotní péče poskytnuté neregistrovaným pojištěncům slouží doklad 05. [15]

Veškeré doklady uzavřené v účtovaném období se předávají zdravotní pojišťovně k vyúčtování zkompletované ve formě tzv. dávek. Dávky se rozlišují podle charakteru na řádné (z původních dokladů), a opravné (z opravných, dříve odmítnutých dokladů). Podle toho, zda dávka obsahuje doklady pouze jednoho druhu nebo více druhů, se dávky rozlišují na jednoduché a smíšené. [15]

2.1.5 Účetní specifika

Podnikatelskou činnost lze v současné době v České republice evidovat třemi způsoby: daňovou evidencí, jednoduchým účetnictvím nebo pomocí účetnictví.

Základními právními předpisy, které vymezují povinnost vést účetnictví, popř. daňovou evidenci jsou:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v aktuálním znění (poslední novela účinná od 1. 1. 2017),
- vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (v současné době ve znění novely č. 250/2015 Sb.),
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, upravuje vedení daňové evidence. Tu vedou podnikající fyzické osoby, které nejsou účetní jednotkou. Jednoduché účetnictví a účetnictví upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Jednoduché účetnictví vedou subjekty, které nejsou plátcem DPH, jejichž příjmy za poslední období nepřesáhly 3 000 000 Kč a hodnota majetku nepřesahuje 3 000 000 Kč. Jsou to spolky, odborové organizace nebo např. církve. Povinnost vést účetnictví má praktický lékař v případě, podniká-li jako právnická osoba nebo jako fyzická osoba, která se stala účetní jednotkou. Účetní jednotkou se fyzická osoba stane nejčastěji v následujících případech:

- pokud její obrat překročil za minulý kalendářní rok 25 000 000 Kč,
- pokud je zapsána v obchodním rejstříku,
- pokud se rozhodla dobrovolně vést účetnictví.

Další normou důležitou pro účtování praktických lékařů je prováděcí vyhláška ministerstva financí č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, která upravuje účetnictví pro podnikatelské subjekty. Jednotlivé oblasti účtování pak podrobněji popisují České účetní standardy pro podnikatele. [16, 17]

2.1.5.1 Účtování zdravotních výkonů

Zásadní účetní otázkou praktických lékařů jsou transakce mezi lékařem a zdravotními pojišťovnami. Specifikem těchto transakcí jsou především rozdíly mezi fakturovanou částkou a skutečnou výší úhrady. [18] Pro vyúčtování zdravotní péče zdravotní pojišťovně se používají dva způsoby fakturace. Způsob a předkládací termíny jsou stanoveny ve smlouvě mezi poskytovatelem zdravotních služeb a danou zdravotní pojišťovnou. Možnosti fakturace jsou:

- faktury za období,
- faktury za dávky.

V prvním případě poskytovatel zdravotních služeb předkládá faktury zdravotní pojišťovně zpravidla měsíčně, nicméně existuje také možnost čtvrtletního předkládání faktur. K fakturě se přikládají dávky dokladů, které byly ukončeny nebo uzavřeny v daném období. [15]

Faktury za dávky praktičtí lékaři využívají v případě opožděně účtované zdravotní péče poskytnuté v minulých obdobích, za druh pojištění 2 (smluvní připojištění) a 4 (mezistátní pojištění), a není-li ve smlouvě uvedeno jinak, i při předkládání opravných dávek. [15]

Vykázaná zdravotní péče je poskytovateli zdravotních služeb pojišťovnou vyúčtována na základě několika kontrol a ohodnocení (validace) dokladů. Pokud je při některé z kontrol nalezena chyba (např. omylem vykázané neexistující číslo výkonu), pojišťovna dávku nebo doklad odmítne a vrátí poskytovateli zdravotních služeb. V takovém případě lze dávku nebo doklad opravit a předložit pojišťovně znovu ve smluveném termínu. Doklad, který byl poskytovateli zdravotních služeb vrácen jako neoprávněně předložený (např. za pojištěnce jiné zdravotní pojišťovny), už znovu poskytovatel zdravotní pojišťovně nepředkládá. Vracená faktura nemůže být opravena, vždy musí být vystavena faktura nová, pod dalším evidenčním číslem. [19]

Lékaři je nejprve vyplacena částka, kterou pojišťovně vyúčtoval, popřípadě snížená o nesprávně nebo neoprávněně vyúčtované služby, zjištěné před provedením úhrady. Zdravotní pojišťovna o nich lékaře informuje prostřednictvím zúčtovací zprávy. Zdravotní pojišťovna však může shledat nesrovnalosti i při pozdějších kontrolách. Poté žádá část své předchozí úhrady po lékaři zpět. V dalším období zdravotní pojišťovna zpravidla sníží o tuto částku svou další úhradu lékaři a zašle lékaři zprávu s výpisem chybně nebo neoprávněně vykázané péče. Právě tento krok způsobuje nepřehlednou situaci v účetnictví lékaře. Na neoprávněně fakturované výkony by měl podle účetních předpisů lékař vystavit dobropis. V praxi však stačí jen opravit data v hlášení pro pojišťovnu. [18]

V účetnictví se faktury vystavené zdravotní pojišťovně zachycují na účet MD 311 – *Pohledávky za odběratele* / D 602 – *Tržby z prodeje služeb*. V případě, že lékař nevystavuje dobropisy za neoprávněně fakturované výkony, vzniká na účtu pohledávek zůstatek. Tato situace je nevýhodná zejména z hlediska daní z příjmů, kdy je lékař povinen uhradit daň i z částky vykázaných výnosů, které mu pojišťovna neuhradila. [18]

Další možností proplácení zdravotních služeb lékaři jsou úhrady formou záloh. Lékaři tak dostávají pravidelně zálohy na své výkony např. na základě počtu pacientů, nebo odhadovaného počtu ostatních výkonů. Došlé platby během roku se účtují jako přijaté zálohy, teprve až když se provede vyúčtování se zdravotní pojišťovnou a lékař vystaví fakturu, zaúčtuje se MD 311 – *Pohledávky za odběratele* / D 602 – *Tržby z prodeje služeb*. Zároveň se vyrovnají přijaté zálohy s vyčíslenou pohledávkou.

Výjimečně může dojít k situaci, kdy je vyúčtování za daný rok zdravotní pojišťovnou definitivně uzavřeno až po termínu sestavení roční účetní závěrky, např. v létě následujícího roku. V takovém případě provede zdravotnické zařízení pro účely svých finančních výkazů kvalifikovaný odhad výnosů, které přísluší do daného účetního období. Očekávané výnosy se zaúčtují na stranu MD účtu 388 – *Dohadné účty aktivní* na stranu D účtu 602 – *Tržby z prodeje služeb*. V následujícím roce, kdy dojde k definitivnímu vyúčtování se zdravotní pojišťovnou, se odúčtuje dohadná položka na straně D účtu 388 – *Dohadné účty aktivní* / MD 311 – *Odběratelé*. [18]

V daňové evidenci je, z hlediska transakcí mezi lékařem a zdravotními pojišťovnami, zásadní kniha vydaných a přijatých faktur, kam lékař zapisuje faktury vystavené pojišťovně. V případě, kdy je přijatá platba od pojišťovny nižší než fakturovaná částka, zapíše se přijatá částka do knihy pohledávek jako částečná úhrada faktury. Do peněžního deníku se přijatá platba zaznamená jako zdanitelný příjem. Neuhrazená část se zapíše jako storno pohledávky.

2.1.6 Daňová specifika

Z hlediska daní se podnikání praktických lékařů dotýkají specifickým způsobem daň z příjmů a daň z přidané hodnoty. Ostatní daně doléhají na lékaře stejným způsobem jako na podnikatele v jiné oblasti podnikání.

2.1.6.1 Daň z příjmů

Daň z příjmů fyzických a právnických osob je vymezena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Zdaňování příjmů fyzických osob se v určitých ohledech liší od zdaňování příjmů osob právnických. Kromě odlišné výše sazby daně se jedná zejména o jiný postup stanovení základu daně.

Praktický lékař provozující svou praxi jako osoba samostatně výdělečně činná zdaňuje příjmy podle § 7 zákona o daních z příjmů, tzn. jako příjmy ze samostatné činnosti. Není-li poplatník účetní jednotkou, může výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatnit buď ve skutečné výši, nebo v paušální výši. Výše výdajů ve skutečné výši se zjišťuje z daňové evidence a základ daně se pak stanoví jako rozdíl zdanitelných příjmů a daňových výdajů. Výsledkem je částka, o kterou příjmy z vykonávané činnosti převyšují výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Paušální výše výdajů je stanovena procentem z dosažených příjmů. Praktický lékař si může podle § 7 odstavce 7 zákona o daních z příjmů uplatnit výdaje ve výši 40 % z dosažených příjmů, nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč (pro rok 2016). Základem daně fyzické osoby, která vede účetnictví, je upravený výsledek hospodaření. Sazba daně z příjmů fyzických osob činí 15 % ze základu daně, sníženého o nezdánitelnou část základu daně dle § 15 a odčitatelné položky od základu daně dle § 34 zákona o dani z příjmů, zaokrouhleného na celá sta koruny dolů. [7]

Daň z příjmů právnických osob se týká praktických lékařů podnikajících formou spol. s r.o. nebo jiným typem obchodní korporace. Předmětem daně, v případě praktického lékaře, jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Právnické osoby mají povinnost vést účetnictví. Pro zjištění základu daně se vychází z výsledku hospodaření, který je dále upravován o odčitatelné položky dle § 34 a o položky snižující základ daně dle § 20 zákona o dani z příjmů. Sazba daně z příjmů právnických osob činí 19 %. [7]

Daň z příjmů fyzických i právnických osob lze dle § 35 zákona o dani z příjmů snížit uplatněním slev na dani. Poplatníci daně z příjmů fyzických osob mohou oproti poplatníkům daně z příjmů právnických osob uplatnit základní slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč za rok, dále např. slevu na manžela, slevu na studenta nebo zvýhodnění na vyživované dítě. [7]

Poplatníci daně z příjmů fyzických i právnických osob mají nově, podle zákona č. 112/2016 Sb., zákon o evidenci tržeb, který vešel v platnost dne 13. 4. 2016, povinnost elektronicky evidovat tržby. Zavádění režimu evidence tržeb je postupné a pro většinu praxí všeobecných lékařů tato povinnost vznikne dne 1. 3. 2018. O rok dříve, tedy od 1. 3. 2017, se do EET musí zapojit lékaři, kteří vedle své hlavní činnosti realizují doprovodný prodej, který tvoří více než 49 % podílu na celkových tržbách ordinace nebo přesahují-li tržby z tohoto prodeje 175 000 Kč za rok. [20, 21]

Novela zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, umožňuje poplatníkům daně z příjmů fyzických osob uplatnit slevu na dani na evidenci tržeb, a to ve výši 5 000 Kč, bez ohledu na to, jaké byly skutečné pořizovací výdaje. Sleva činí nejvýše částku ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka. Slevu na evidenci tržeb lze uplatnit pouze ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník poprvé zaevidoval tržbu. Sleva se týká poplatníka, ne provozovny. Pokud by lékař provozoval více ordinací, nemůže slevu uplatnit vícekrát. Právnické osoby nárok na tuto slevu nemají. [7]

2.1.6.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty patří mezi nepřímé daně. Legislativně ji vymezuje zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Předmětem daně je dodání zboží, poskytnutí služby a pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie, za podmínky, že se jedná o plnění za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti na území České republiky. Osobou povinnou k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně vykonává ekonomickou činnost, čímž se kromě jiných podle uvedeného zákona rozumí i nezávislá činnost lékařů. Podle § 51 a splnění podmínek uvedených v § 58 zákona o dani z přidané hodnoty patří zdravotní služby mezi plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Podmínkou osvobození zdravotní služby od daně je vykonávání činnosti s cílem léčby,

ochrany zdraví nebo služby s takovou činností úzce související. Vykonává-li lékař služby od daně neosvobozené, např. administrativní úkony, eviduje příjmy z těchto služeb plynoucí odděleně. Plátcem daně z přidané hodnoty by se lékař stal v případě, pokud by obrat ze služeb neosvobozených od daně za nejvýše 12 bezprostředně jdoucích měsíců přesáhl 1 000 000 Kč. [22]

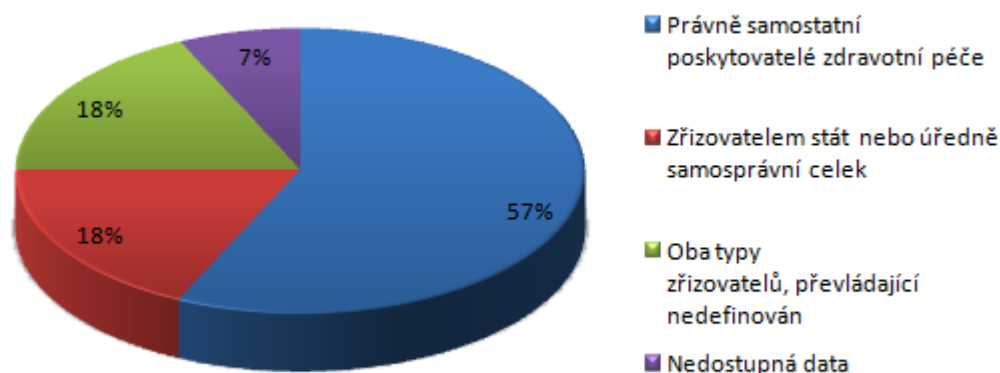
2.2 Podnikání v oboru všeobecné praktické lékařství v EU

Péče všeobecného praktického lékaře je, tak jako v České republice, i ve většině zemí Evropské unie koncipována jako první kontakt pacienta se zdravotnictvím. V některých zemích (např. Velká Británie, Dánsko, Itálie) má praktický lékař roli tzv. gatekeeper, bez jehož doporučení se pacient nemůže obrátit na specialistu či nemocnici. Činnost praktických lékařů a jejich postavení v rámci systému v jednotlivých zemích EU úzce souvisí s celkovou organizací zdravotního systému dané země. V EU nacházíme v zásadě dva systémy zdravotní péče. Systém založený na zdravotním pojištění, ve kterém praktičtí lékaři vykonávají svou činnost nejčastěji jako osoby samostatně výdělečně činné a jsou placeni převážně na základě kombinace kapitační a výkonové platby. Tento systém převládá v zemích západní Evropy. Nacházíme ho např. ve Francii, Belgii, Nizozemí, Rakousku, ale také v České Republice a na Slovensku. Systém národního zdravotnictví, kde má hlavní úlohu ve financování a řízení zdravotnictví stát, je typický pro Velkou Británii a některé severské státy. Zřizovatelem ordinací praktických lékařů může být stát, popř. úředně samosprávním celem, právnická osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná, která má smluvní vztah s úřadem odpovídajícího samosprávním celku. Praktičtí lékaři získávají fixní plat nebo bývají placeni formou kapitační platby. V některých státech, např. v Řecku, Finsku, Bulharsku, je zaveden zdravotní systém, který je kombinací systému národního zdravotnictví a systému založeného na zdravotním pojištění. [23]

Zdravotní služby jsou v členských státech EU osvobozeny od daně z přidané hodnoty. Sazba daně z příjmů je upravena v legislativě jednotlivých zemí. Ve většině zemí EU je výše sazby daně z příjmů fyzických osob závislá na výši ročního příjmu fyzické osoby.

V mnoha zemích EU vedle sebe stojí jak soukromí, tak veřejní zřizovatelé praxe primární péče. Jak je patrné z grafu 2.2, ve více než polovině z 28 zemí, které jsou členskými státy EU, převládají právně samostatní, tedy soukromí, poskytovatelé zdravotní péče. [24]

Graf 2.2: převládající formy poskytovatelů primární péče v zemích EU. [24]

Soukromé ordinace praktických lékařů jsou v zemích EU zřizovány jak osobou fyzickou, tak osobou právnickou. Pro podrobnější představení podnikání všeobecných praktických lékařů byly vybrány tři státy Evropské unie.

2.2.1 Anglie

V Anglii je zdravotnictví založeno na systému národního zdravotnictví a praktičtí lékaři jsou v tomto systému nezávislími smluvními poskytovateli zdravotních služeb pro Národní zdravotní systém (NHS).

Zdravotní péče je v Anglii financována primárně ze státního rozpočtu, z daňových odvodů výdělečně činných osob. Praktičtí lékaři jsou nejčastěji placeni formou kapitační platby. Výše kapitace je závislá na různých rizikových faktorech. [23] Lékaři navíc mohou získat finanční bonusy za poskytování doplňkových služeb nebo na základě hodnocení kvality klinických postupů, organizačních schopností či spokojenosti pacientů. [25]

V roce 2015 bylo v Anglii pacientům k dispozici 7 674 ordinací praktického lékaře. Průměrný počet pacientů na jednoho lékaře byl 1 365. V Anglii je velmi častá spolupráce několika praktických lékařů. V 90 % případů je praxe tvořena dvěma a více praktickými lékaři. [26] Poskytovatelé primární péče využívají následující formy podnikání:

- Independent contractor sole traders (single-handed GPs),
- Independent contractor partnerships,
- Limited companies,
- Limited liability partnerships.

Podnikání formou „Independent contractor sole traders“ odpovídá podnikání osob samostatně výdělečně činných. „Independent contractor partnerships“ znamená v podstatě spojení několika praxí, kdy spolu jednotliví poskytovatelé zdravotních služeb spolupracují, ale stále mají status osoby samostatně výdělečně činné. [25] Důvodem

spojení praxí je například možnost společného pořízení kvalitnějšího vybavení nebo rozšíření ordinace doby. [27] Sloučení praxí však nepřináší omezené ručení, a praxe tak nesou riziko finanční odpovědnosti. Partneri jsou společně a nerozdílně zavázáni za jednání jakéhokoli z partnerů. Lékaři spolupracující na základě „Independent contractor partnerships“ nemají povinnost vést účetnictví, evidenci podnikání vedou pouze pro daňové účely. Také z hlediska daní z příjmů je podnikání formou „Independent contractor partnerships“ shodné s podnikáním osob samostatně výdělečně činných. [28] Výše sazby daně z příjmů fyzických osob závisí na celkovém ročním příjmu. Praktický lékař se svým platem spadá zpravidla do základní nebo zvýšené sazební skupiny. Je-li příjem lékaře nižší než £ 43 000, pak odvádí daň z příjmů, jejíž sazba je 20 %. Zvýšená sazba daně, tedy 40 %, se týká lékařů, jejichž roční výdělek se pohybuje od £ 43 000 do £ 150 000. [29]

Jako „Limited companies“ se označují „Companies limited by shares“ a „Companies limited by guarantee“. Jedná se v podstatě o anglické verze akciových společností a společností s ručením omezeným. Jde tedy o podnikání právnických osob. [27] Společnosti mají povinnost vést účetnictví, jeho rozsah závisí na velikosti společnosti. Zisk je nejprve zdaněn u společnosti daní z příjmů právnických osob, která činí 20%, poté, při výplatě podílu na zisku, částka podléhá dani z příjmů fyzických osob. [28]

„Limited liability partnerships“ je dalším možným typem spolupráce praktických lékařů, který spojuje některé charakteristiky předchozích dvou popisovaných typů. Partneri mají v případě podnikání jako LLP omezené ručení do výše jejich vkladu, stejně tak jako společníci, kteří podnikají formou „Limited companies“. Organizační struktura LLP je flexibilní a partneři mají možnost domluvit se na klíčových detailech jejich spolupráce, jako je např. dělení zisku, přijímání rozhodnutí a celkové vedení LLP. [27] Stejně jako „Limited companies“ vedou LLP účetnictví v rozsahu odpovídajícím jejich velikosti. Zisk nepodléhá dani z příjmů právnických osob. [28]

Při výběru právní formy podnikání se lékaři kromě specifík jednotlivých forem rozhodují i podle smluv, na základě kterých své služby pro NHS poskytují. V současné době existují tři možná smluvní ujednání:

- „General Medical Services“ (GMS),
- „Personal Medical Services“ (PMS),
- „Alternative Provider Medical Services“ (APMS).

Základní a zároveň nejčastěji používanou smlouvou je smlouva GMS, kterou v roce 2016 mělo s NHS uzavřeno více než 60 % poskytovatelů primární péče. Smlouvy PMS jsou GMS smlouvám velmi podobné. Rozdíl je např. ve financování. Lékaři poskytující zdravotní služby na základě smlouvy PMS jsou odměňováni platem s pevnou roční sazbou pro poskytování služeb. [30] APMS smlouvy jsou určeny pro poskytovatele, kteří žádným způsobem nespádají pod NHS. Dle British Medical Association se jedná

o jediný možný typ smlouvy, kterou mohou s NHS uzavřít „Limited companies“. Jednotliví lékaři však mohou na svou osobu uzavřít i ostatní typy smluv. [27]

Na rozdíl od České Republiky, kde lze jen těžko nalézt doporučení nebo návod pro účtování praktických lékařů, existuje v Anglii řada organizací a publikací zabývajících se touto problematikou. Příkladem je ministerstvo zdravotnictví, které vydává manuál pro účetnictví, dále asociace nezávislých účetních specialistů ve zdravotnictví AISMA, která nabízí odborné poradenství lékařským praxím a pravidelně vypracovává model prezentující nejlepší současné používané účetní metody, nebo „Healthcare Financial Management Association“ (HFMA), který vydává řadu praktických návodů. [31]

2.2.2 Německo

Systém financování zdravotnictví v Německu je postaven na Bismarckovském modelu, tedy na financování především z veřejného zdravotního pojištění. Zákonné zdravotní pojištění se vztahuje na většinu obyvatel Německa (85 %), část obyvatelstva je pojištěna prostřednictvím soukromého zdravotního pojištění a pouze minimum osob není pojištěno vůbec. [32]

Primární péče v Německu je zajišťována především prostřednictvím soukromých poskytovatelů. Ve většině praxí poskytuje služby jeden lékař, ale v poslední době stoupá počet praxí, kde ordinují 2-3 lékaři, popř. praktický lékař a jiní specialisté. Praxe jsou převážně smluvním zařízením zákonného zdravotního pojištění, ale existují i praxe poskytující své služby ryze soukromě. Pacienti mají svobodnou volbu lékaře a specialisty mohou vyhledat bez předchozího doporučení praktickým lékařem. Nicméně v takovém případě se na poskytnuté služby nevztahuje úhrada z veřejného pojištění. [32, 33]

Financování primární péče v Německu je zajištěno na základě platby za výkon. Regionální sdružení lékařů zdravotního pojištění každý rok získává od zdravotního pojišťovny fixní rozpočet, který je pak rozdělován mezi jednotlivé členy, tzn. lékaře spadající do daného regionu. Každému zdravotnímu výkonu je přiřazen definovaný počet bodů, které představují relativní hodnotu výkonu v porovnání s jinými výkony. Nejedná se tedy o běžnou „fee-for-service“ platbu (platbu za výkon), protože není stanovena pevná hodnota bodu, ale závisí na tom, kolik a jaké výkony lékaři v daném regionu vykázali. Každý lékař má stanovenou maximální částku na pokrytí vykázaných výkonů. Po jejím vyčerpání se lékaři sníží úhrada za další vykázané výkony. [32]

Praktičtí lékaři svým platem spadají do kategorie ročního výdělku v rozmezí 53 666 € až 254 446 €, tedy do druhé kategorie ze čtyř možných. Sazba daně z příjmů fyzických osob pro ně tak činí 42 %. V Německu je umožněno společné danění manželů, jehož výsledkem je nižší částka pro odvod daně. [34, 35]

2.2.3 Itálie

Financování zdravotnictví v Itálii je založeno na národním zdravotním systému, tedy financování prostřednictvím daní. Italský zdravotní systém je organizován do tří úrovní: národní, regionální a lokální. Ministerstvo zdravotnictví, které představuje národní úroveň v systému zdravotní péče, stanovuje základní principy italského zdravotnictví. Na regionální úrovni je řešena otázka organizace a financování zdravotních služeb, a dále zajištění dostupnosti zdravotní péče, prostřednictvím sítě zdravotnických zařízení. Jednotlivá zdravotnická zařízení jsou spravována na lokální úrovni zdravotního systému. [36, 37]

Praktičtí lékaři jsou právně samostatní poskytovatelé, ale jejich činnost je koordinována lokálními orgány zdravotního systému. Úhrada primární péče je v Itálii zajištěna na základě kombinované kapitačně-výkonové platby a dodatečných plateb, jejichž výše je určena podle určitých výkonnostních ukazatelů. V systému zdravotnictví mají praktičtí lékaři roli gatekeepera. V posledních letech je snaha o sloučení více praktických lékařů, případně i jiných specialistů, do jedné praxe. Nicméně nejčastějším typem je stále praxe, kde poskytuje zdravotní služby pouze jeden lékař. [36]

Výše sazby daně z příjmů je v Itálii rozdělena do pěti kategorií, podle výše ročního výdělku. Sazby pro jednotlivé kategorie jsou uvedeny v tabulce č. 5. Roční příjem všeobecného praktického lékaře v Itálii je průměrně přibližně 52 030 €, což odpovídá sazbě daně z příjmů ve výši 38 %. V Itálii se z příjmů fyzických osob odečítá dále regionální daň, jejíž sazba je v rozmezí 1,23-3,3 % a obecní daň ve výši 0-0,8 %. Výši sazby těchto daní si stanovují jednotlivé regiony a obce podle svého uvážení, v rozmezí stanoveném vnitrostátními právními předpisy. Zdravotní služby jsou osvobozeny od daně z přidané hodnoty. [34, 35]

3 Metody

Diplomová práce je zpracována za použití metod analýzy, deskripce a komparace. Významnou byla práce s legislativou České republiky a využití metod vedení daňové evidence a vedení účetnictví, které jsou popsány v následující kapitole.

3.1 Metody vedení účetnictví

3.1.1 Daňová evidence

Daňová evidence obsahuje informace o příjmech a výdajích a o majetku a dlužích. Účelem jejího vedení je stanovení základu daně a daně z příjmů fyzických osob. Je určena pouze pro podnikatele fyzické osoby, kteří nejsou účetní jednotkou. Vedení daňové evidence je ustanoveno zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon nepředepisuje závaznou formu vedení daňové evidence. Každý poplatník si tedy může sám zvolit, jakým způsobem bude daňovou evidenci vést. [7]

Evidence příjmů a výdajů

Evidování příjmů a výdajů souvisejících s podnikatelskou činností tvoří hlavní součást daňové evidence. Evidence příjmů a výdajů musí být vedena tak, aby z ní bylo možné vyčíslit dílčí základ daně ze samostatné činnosti. [38]

Rozlišují se příjmy a výdaje daňové, ze kterých je zjišťován základ daně, a nedaňové. Daňovým příjmem jsou např. platby zákazníků za výrobky a služby, daňovým výdajem např. nákup materiálu, zboží, služeb, mzdy. Mezi nedaňové příjmy řadíme např. vklady do podnikání, mezi nedaňové výdaje např. nákup majetku. [39]

Do evidence příjmů a výdajů jsou zahrnovány pouze skutečné toky peněz. V případě výdajů, jsou kromě skutečných peněžních výdajů zachycovány také veškeré nepeněžní výdaje, vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů specifikované v § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Jsou to např. odpisy dlouhodobého majetku, rezervy a opravné položky. Tyto výdaje snižují daňovou povinnost poplatníka. [7, 38]

Publikace zabývající se problematikou vedení daňové evidence doporučují jako vhodnou formu vedení evidence příjmů a výdajů peněžní deník (deník příjmů a výdajů). Možnou podobu peněžního deníku zobrazuje obrázek 3.1. Hospodářské transakce se do peněžního deníku zapisují chronologicky podle daňových dokladů a pro každou transakci je vymezen jeden řádek. Členění deníku může být upraveno podle potřeb podnikatele. Deník může být např. rozšířen o další sloupce pro podrobnější sledování výdajů zahrnovaných do základu daně (za nakoupené zboží, materiál, vyplacené mzdy apod.). [38]

Datum	Doklad číslo	Text	Peněžní prostředky				Průběžné položky		Příjmy		Výdaje	
			v hotovosti		na bankovních účtech		příjem	výdej	daňové	nedaňové	daňové	nedaňové
			příjem	výdej	příjem	výdej						
1			2		3	4	5	6	7	8	9	10

Obrázek 3.1: peněžní deník. [39]

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů umožňuje uplatňovat výdaje také tzv. paušálem. Paušální částka je určena procentem z příjmu, které stanovuje zákon o daních z příjmů. Výše procenta se liší podle druhu podnikání. [7] Limit pro uplatnění výdajů v paušální výši se v roce 2017 snižuje na 1 000 000 Kč příjmů. [40] Tabulka 3.1 uvádí rozdíly v limitujících částkách pro uplatnění výdaje paušálem mezi roky 2016 a 2017.

Tabulka 3.1: uplatnění výdajů paušálem. [7, 40]

Druh podnikání	%	Limitující částka uplatnění výdaje 2016	Limitující částka uplatnění výdaje 2017
Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství, řemeslné živnostenské podnikání.	80%	1 600 000 Kč	800 000 Kč
Ostatní živnostenská podnikání	60%	1 200 000 Kč	600 000 Kč
Jiné příjmy ze samostatné činnosti.	40%	800 000 Kč	400 000 Kč
Nájem majetku zařazeného v obchodním majetku.	30%	600 000 Kč	300 000 Kč

Poplatníci uplatňující výdaje formou paušálu jsou povinni vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek souvisejících s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti. [7]

Evidence pohledávek a závazků

Závazky a pohledávky vyrovnávají časový nesoulad mezi okamžikem vystavení a okamžikem uhrazení faktur. Pohledávky se evidují obvykle odděleně od závazků. Podnikatel se může rozhodnout i pro jejich společnou evidenci, poskytuje-li takový zápis dostatečný přehled o jejich stavu.

Evidence pohledávek

Evidence pohledávek, která je součástí daňové evidence, by měla především podávat informace o tom, jaké pohledávky, v jaké výši a vůči komu podnikatel má. Forma vedení evidence pohledávek není stanovena. Je zcela na podnikateli, zda bude vést jednu nebo více evidencí (např. v členění na jednotlivé odběratele). Pohledávky lze zapisovat na evidenční karty, do počítačových softwarů či do knihy pohledávek. Ta nejčastěji obsahuje tyto informace:

- Datum vystavení dokladu
- Datum splatnosti
- Datum uskutečnění zdanitelného plnění
- Číslo dokladu (variabilní symbol na faktuře)
- Popis hospodářské operace
- Druh hospodářské operace
(např. prodej zboží, prodej služeb, poskytnutá záloha atp.)
- Dlužník
- Hodnotové údaje – základ daně, DPH, celková částka
- Způsob úhrady

Možná podoba knihy pohledávek je zobrazena na obrázku 3.2 Zápis do knihy pohledávek se provádí vždy v době vzniku a zániku pohledávky, případně v době její částečné úhrady. Vznik pohledávky se eviduje na základě vydané faktury, úhrada pohledávky na základě příjmového pokladního dokladu nebo výpisu z bankovního účtu. [38, 41]

Číslo řádku	Označení dokladu	Označení dlužníka	Druh pohledávky	
(1)	(2)	(3)	(4)	

Částka (Kč)	Datum odeslání dokladu	Datum splatnosti	Datum inkasa	Poznámka
(5)	(6)	(7)	(8)	(9)

Obrázek 3.2: příklad evidence pohledávek. [38]

Evidence závazků

Evidence závazků podává podnikateli informace především o tom, o jaké závazky se jedná, v jaké výši a vůči komu. Stejně jako v případě pohledávek lze pro evidenci závazků použít evidenční karty, počítačový software nebo knihu závazků. Kniha závazků obsahuje podobné informace jako kniha pohledávek.

- Datum vystavení dokladu
- Datum splatnosti
- Datum uskutečnění zdanitelného plnění
- Číslo dokladu (variabilní symbol na faktuře)
- Popis hospodářské operace
- Druh hospodářské operace (např. nákup zboží, nákup služeb, přijatá záloha atp.)
- Věřitel
- Hodnotové údaje – základ daně, DPH, celková částka
- Způsob úhrady

Do knihy závazků se zapisuje vždy při vzniku závazku, jeho částečném uhrazení a při zániku závazku. Závazky se evidují na základě přijatých faktur. Pomocí výdajového dokladu nebo výpisu z bankovního účtu se eviduje jejich uhrazení. [38, 41]

Evidence majetku

V daňové evidenci musí být zachycen veškerý obchodní majetek, tzn. vše, co bylo do podnikání vloženo nebo bylo v rámci podnikání pořízeno. Rozlišuje se majetek dlouhodobý a oběžný. Oběžný majetek představují pohledávky, zásoby a krátkodobý finanční majetek. [39]

Forma evidence majetku není stanovena, lze využít např. karty dlouhodobého majetku. Obsahově by mělo být v evidenci dlouhodobého majetku zahrnuto zejména:

- název nebo popis majetku (nebo jeho číselné označení),
- ocenění,
- datum pořízení, popřípadě datum uvedení do užívání,
- způsob daňových odpisů,
- částky daňových odpisů za zdaňovací období,
- zřízené zástavní právo, případně věcné břemeno,
- datum a způsob vyřazení. [38]

Evidence dlouhodobého majetku – daňové odpisy

Pořízení dlouhodobého majetku nelze přímo zahrnout do daňových výdajů, neboť k jeho spotřebě nedochází jednorázově. Do výdajů se dlouhodobý majetek zahrnuje postupně formou tzv. odpisů. Zákon o daních z příjmů stanoví maximální možnou výši odpisů, kterou si může účetní jednotka u jednotlivých druhů majetku uplatnit. Cílem daňových odpisů je optimalizovat daňovou povinnost podnikatele. V případě dlouhodobého nehmotného majetku lze využít jeho postupné započítávání do výdajů formou odpisů, ale i přímý, jednorázový zápis v plné výši. Výdaje na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku jsou v případě vedení daňové evidence považovány, dle § 24 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, za daňový výdaj. Dlouhodobý finanční majetek se ani neodepisuje, ani netvoří náklady při jeho pořízení. Pravidla pro daňové odepisování nalezneme ve Společných ustanoveních Zákona o dani z příjmů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, vymezuje dva základní typy daňového odepisování: rovnoměrné odepisování a zrychlené odepisování. Poplatník se může rozhodnout, jakou metodu odepisování zvolí pro každý jednotlivý majetek. Způsob odepisování však musí zůstat stejný po celou dobu odepisování, tzn. až do úplného odepsání nebo vyřazení majetku. Zákon o daních z příjmů v příloze č. 1 vymezuje 6 odepisových skupin podle druhu majetku. Odepisová skupina mimo jiné určuje minimální délku odepisování, tu pro jednotlivé odepisové skupiny uvádí tabulka 3.2. Doba odepisování určitého majetku je stejná pro oba způsoby odepisování. [7]

Tabulka 3.2: doba odpisování dlouhodobého majetku pro jednotlivé odpisové skupiny. [7]

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Rovnoměrné odpisy

Odpisy dlouhodobého hmotného majetku za dané zdaňovací období se při použití rovnoměrného odpisování stanoví jako součin jedné setiny jeho vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby. Maximální roční odpisové sazby pro jednotlivé odpisové skupiny jsou uvedeny v § 31 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, viz tabulka 3.3. Poplatník může použít i sazby nižší. Stanovená výše odpisu se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Výše odpisů ze zvýšené vstupní ceny hmotného majetku se za dané zdaňovací období stanoví ve výši jedné setiny součinu zvýšené vstupní ceny majetku a přiřazené roční odpisové sazby platné pro zvýšenou vstupní cenu. [7]

Tabulka 3.3: odpisové sazby pro jednotlivé odpisové skupiny. [7]

Odpisová skupina	Sazby v prvním roce odpisování	Sazby v dalších letech odpisování	Sazby pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zrychlené odpisy

Výše odpisu při zrychleném odpisování se stanovuje v prvním roce odpisování jako podíl vstupní ceny dlouhodobého hmotného majetku a přiřazeného koeficientu pro zrychlené odpisování platného v prvním roce odpisování. V dalších letech odpisování se výše odpisu vypočítá jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny majetku a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem pro zrychlené odpisování a počtem let, po které již byl majetek odpisován.

$$\text{Odpis v prvním roce} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient pro první rok}} \quad (3.1)$$

Dojde-li ke zvýšení hodnoty majetku v důsledku technického zhodnocení, stanoví se odpisy v roce zvýšení zůstatkové ceny jako podíl dvojnásobku zvýšené zůstatkové ceny majetku a přiřazeného koeficientu zrychleného odpisování platného pro zvýšenou zůstatkovou cenu. V dalších zdaňovacích obdobích se odpisy stanoví jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny majetku a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem zrychleného odpisování platným pro zvýšenou zůstatkovou cenu a počtem let, po které byl odpisován ze zvýšené zůstatkové ceny. Odpisy stanovené zrychleným odpisováním se zaokrouhlují na celé koruny nahoru. [7]

$$\text{Odpis v dalších letech} = \frac{2 \cdot \text{počáteční cena}}{(\text{koeficient pro další roky} - \text{počet let odepisování})} \quad (3.2)$$

Účetní odpisy

Kromě daňových odpisů existují také odpisy účetní. Ty vyjadřují skutečné fyzické a morální opotřebení dlouhodobého majetku v peněžních jednotkách a formou opravěk nepřímo snižují jeho cenu. Účetní odpisy nelze uplatnit jako daňově uznatelný náklad.

Dlouhodobý majetek lze pomocí účetních odpisů odpisovat v závislosti na čase, na výkonu nebo metodou komponentního odpisování. Metoda komponentního odpisování majetku umožňuje rozdělit majetek na samostatné části (komponenty), které se opotřebovávají nestejným způsobem, a ty odpisovat samostatně. Výkonové odpisy počítají s dobou použitelnosti zjištěnou na základě odhadu celkového objemu výkonů, které zařízení za dobu svého užívání provede. Časové odpisy mohou být stanoveny rovnoměrným, zrychleným nebo zpomaleným způsobem. V případě účetních odpisů si sazby stanoví sám podnikatel a měly by co nejvíce odpovídat skutečnému opotřebení majetku. Nemusí se řídit zákonem o daních z příjmů.

Metoda výpočtu odpisů by měla být stanovena podle očekávaného vývoje výnosů, které dlouhodobý majetek v průběhu používání přinese. Např. je-li výše výnosů závislá na objemu výkonů, použijí se výkonové odpisy. [16, 42, 43]

Metody oceňování majetku

Pro vyhodnocení daňového dopadu je nezbytné znát vstupní cenu majetku. Existuje několik metod ocenění majetku podle způsobu jeho pořízení.

- Pořizovací cenou se oceňuje majetek pořízený koupí. Zjišťuje se součet ceny, za kterou byl majetek pořízen a výdajů souvisejících s jeho pořízením, např. výdaje na dopravu majetku.
- Reprodukční cenou se oceňuje např. majetek nově zjištěný inventarizací. Majetek se v tomto případě oceňuje cenou, za kterou by byl pořízen v době, kdy se zachycuje do daňové evidence.

- Vlastními náklady je oceňován majetek vytvořený vlastní činností. Jedná se o součet veškerých přímých a dle charakteru podnikání i některých nepřímých nákladů vynaložených na vytvoření majetku.
- Ocenění cenou stanovenou pro bezúplatné plnění se používá např. v případě darování majetku. Pokud však od doby nabytí majetku uplynula doba delší než 5 let, oceňuje se majetek reprodukční cenou.
- Jmenovitou hodnotou se ocení nesplacené pohledávky ve výši jejich hodnoty. [7, 38, 39]

3.1.2 Vedení účetnictví

Účetnictví poskytuje informace o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech, výnosech a s tím souvisejícím zjištění hospodářského výsledku. Z výsledku hospodaření je u poplatníků daně z příjmů, kteří vedou účetnictví, zjišťován základ daně. Účetnictví upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Podnikatelé účtující v soustavě podvojného účetnictví se dále řídí vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví a Českými účetními standardy.

Od 1. 1. 2016 rozděluje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, účetní jednotky do 4 kategorií: mikro, malé, střední a velké účetní jednotky. Pro jednotlivé kategorie účetních jednotek jsou některé povinnosti vyplývající ze zákona o účetnictví odlišné. Zařazení účetní jednotky do příslušné kategorie se děje na základě stanovených kritérií k rozvahovému dni. Pokud účetní jednotka překračuje dvě ze tří kritérií, zařazuje se do vyšší kategorie. Kritéria pro zařazování účetních jednotek do kategorií zobrazuje tabulka 3.4. [17]

Tabulka 3.4: kategorie účetních jednotek. [17]

Účetní jednotka	Aktiva celkem	Roční úhrn čistého obratu	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	9 000 000 Kč	18 000 000 Kč	10
Malá	100 000 000 Kč	200 000 000 Kč	50
Střední	500 000 000 Kč	1 000 000 000 Kč	250
Velká	> 500 000 000 Kč	> 1 000 000 000 Kč	> 250

Velkou účetní jednotkou je účetní jednotka, která k rozvahovému dni překračuje alespoň dvě kritéria pro zařazení do kategorie střední účetní jednotky. Za velkou účetní jednotku se vždy považuje subjekt veřejného zájmu a vybraná účetní jednotka.

Zákon o účetnictví ukládá všem účetním jednotkám povinnost vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů. Účetními záznamy označuje zákon o účetnictví zejména účetní doklady, účetní zápisy, účetní knihy, odpisový plán, inventurní soupisy, účtový

rozvrh, účetní závěrku a výroční zprávu. Uvedené účetní záznamy musí být vedeny minimálně v rozsahu stanoveném zákonem. [17]

Účetní doklady a zápisy

Účetní doklady jsou průkazné účetní záznamy, na jejichž základě lze jednoznačně identifikovat účetní případ. Zákon o účetnictví stanovuje v § 11 náležitosti, které musí každý účetní doklad obsahovat. Informace obsažené v účetních dokladech se pomocí účetních zápisů přenášejí do účetních knih. Účetní zápisy se provádějí souběžně z hlediska časového a z hlediska věcného.

Každý účetní zápis obsahuje:

- datum uskutečnění účetní transakce,
- označení účetního dokladu, na základě kterého je účtováno,
- stručný popis transakce.

Každý účet má dvě tzv. strany, označované jako „má dáti“ a „dal“. Účetní zápis částky jedné účetní transakce je zaznamenáván na opačných stranách souvztažných účtů. Tedy účtů, které k sobě z hlediska zaúčtování konkrétní transakce náleží. Podvojnost účetních zápisů je jedním z charakteristických rysů vedení účetnictví. Transakce mohou být zachycené i na více než dvou účtech. Podvojnost zápisu je pak zachována tím, že suma částek zaúčtovaných na straně účtů „dal“ je rovna sumě částek zaúčtovaných na straně účtů „má dáti“. [17, 43]

Účetní knihy

V účetnictví se rozlišují dva typy účetních knih: deník a hlavní kniha. Účetní jednotky účtující ve zjednodušeném rozsahu mohou účtování v deníku spojit s účtováním v hlavní knize.

Do deníku se provádějí účetní zápisy uspořádané z časového (chronologického) hlediska. Účelem deníku je poskytování přehledu o chronologické posloupnosti proběhlých účetních transakcí a zároveň prokázání skutečnosti, že byly zaúčtovány všechny účetní případy do daného účetního období. Účetní jednotka může používat jeden deník pro všechny účetní transakce nebo více specializovaných deníků.

Hlavní kniha podává informace o věcném dopadu účetních transakcí na jednotlivé složky aktiv a pasiv. Zachycují se v ní účetní transakce prostřednictvím věcných (systematických) zápisů, uspořádaných podle syntetických účtů řazených za sebou podle platného účtového rozvrhu účetní jednotky. Syntetické účty obsahují minimálně:

- počáteční zůstatky ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha,
- souhrnné obraty stran účtů Má dáti a Dal, minimálně za kalendářní měsíc,
- konečné zůstatky účtů, ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka.

Zákon o účetnictví ukládá účetním jednotkám, které vedou účetnictví v plném rozsahu, navíc povinnost účtování v knihách analytických účtů a knihách

podrozvahových účtů. Knihy analytických účtů podrobně rozvádějí účetní zápisy hlavní knihy. Přitom peněžní částky v knihách analytických účtů musí odpovídat celkovým peněžním částkám obrátů nebo zůstatků syntetických účtů, k nimž se analytické účty vedou. Knihy podrozvahových účtů slouží pro zápisy, které nelze uvést v deníku a hlavní knize. Jedná se o skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví, ale nesplňují podmínky pro provedení účetního zápisu do uvedených účetních knih. [17, 42]

Č.	Datum	Doklad	Text	Kč	Účtovací předpis	
					MD	D

Obrázek 3.3: příklad účtu v účetním deníku. [16]

Účtový rozvrh

Účetní jednotky jsou povinny sestavit pro každé účetní období účtový rozvrh, který je složen z účtů potřebných k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky dané účetní jednotky. V průběhu účetního období je možné účtový rozvrh doplňovat. Sestavení účtového rozvrhu se provádí na podkladě směrné účtové osnovy. Účtová osnova je systematicky uspořádaný, číselně označený soupis účtů. První číslice označuje účtovou třídu, druhá číslice účtovou skupinu, třetí číslice syntetický účet. Případné další číslice v pořadí označují analytické účty. Pro podnikatele je závazná směrná účtová osnova, která je uvedena v příloze vyhlášky č. 500/2002 Sb. [17, 42]

Odpisový plán

Odpisový plán je účetní záznam, který je účetní jednotka povinna sestavit a podle něhož následně odpisuje majetek v průběhu jeho používání. Zákon o účetnictví ani prováděcí vyhlášky přesně nevymezují formu ani obsah odpisového plánu. Z odpisového plánu by mělo být zřejmé jakým způsobem, po jakých částech a jak dlouhou dobu bude jednotlivý dlouhodobý majetek účetně odpisován. [17, 42]

Inventurní soupisy

Inventarizace je proces, jehož cílem je zjistit skutečný stav veškerého majetku a závazků účetní jednotky, porovnat jej s účetním stavem a porovnat a posoudit vhodnost ocenění. Povinností každé účetní jednotky je provádět periodickou inventarizaci k rozvahovému dni, ke kterému se sestavuje řádná nebo mimořádná účetní závěrka. Účetním záznamem periodické inventury je inventurní soupis. V průběhu účetního období mohou účetní jednotky provádět i průběžnou inventarizaci. Inventurní soupisy mohou být v případě průběžné inventury nahrazeny průkazným účetním záznamem o provedení fyzické inventury a o vyúčtování inventarizačních rozdílů.

Inventurní soupisy musí obsahovat:

- soupisy veškerého majetku a závazků včetně přechodových účtů a jejich jednoznačnou identifikaci,
- podpisový záznam osoby, která je zodpovědná za identifikaci majetku a závazků a osoby, která je zodpovědná za provedení inventury,
- způsob zjišťování skutečných stavů majetku a závazků,
- ocenění majetku a závazků k rozvahovému, případně rozhodnému dni, při periodické inventarizaci,
- ocenění majetku a závazků ke dni ukončení inventury, případně rozhodnému dni, při průběžné inventarizaci,
- okamžik, ke kterému se sestavuje účetní závěrka,
- rozhodný den, pokud je stanoven,
- okamžik zahájení a okamžik ukončení inventury. [17]

Účetní závěrka

Účetní závěrka je v zákoně o účetnictví definována jako nedílný celek, který tvoří rozvaha (balance), výkaz zisku a ztráty a příloha doplňující některé informace obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Povinnost sestavit účetní závěrku mají všechny účetní jednotky. Její rozsah však není jednotný. Účetní závěrka obchodních společností zahrnuje navíc přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Mikro a malé účetní jednotky povinnost sestavovat tyto dva výkazy nemají, v případě vybraných účetních jednotek se rozhoduje na základě podmínek souvisejících s povinností auditu. Tyto podmínky stanovuje § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Účetní závěrka musí dále obsahovat:

- obchodní firmu, název nebo jméno,
- sídlo, popřípadě bydliště a sídlo, liší-li se od bydliště,
- identifikační číslo osoby, pokud je má účetní jednotka přiděleno,
- informaci o zápisu do veřejného rejstříku uváděnou na obchodních listinách,
- právní formu účetní jednotky,
- případnou informaci o tom, že je účetní jednotka v likvidaci, pokud tomu tak je,
- předmět podnikání nebo jiné činnosti, pro který byla zřízena,
- rozvahový den nebo jiný okamžik, k němuž se účetní závěrka sestavuje,
- okamžik sestavení účetní závěrky,
- podpisový záznam.

Účetní závěrka se sestavuje v plném nebo zkráceném rozsahu. Ve zkráceném rozsahu mohou účetní závěrku sestavovat účetní jednotky, které nejsou povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Rozsah a způsob sestavení účetní závěrky v plném

rozsahu a ve zkráceném rozsahu stanovuje prováděcí právní předpis pro jednotlivé skupiny účetních jednotek podle kategorií účetních jednotek. [17]

Rozvaha

Rozvaha podává přehled o stavu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv. Jednotlivé položky aktiv jsou v rozvaze uspořádány podle likvidity, od nejméně likvidních po plně likvidní aktiva. V pasivech je nejprve uváděn vlastní kapitál, poté cizí kapitál. Podnikatelé sestavují rozvahu podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., v jejíž příloze č. 1 jsou vyjmenovány jednotlivé položky rozvahy.

Rozvaha v plném rozsahu obsahuje všechny tyto položky. Sestavují ji velké účetní jednotky, střední účetní jednotky, mikro a malé účetní jednotky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Malé účetní jednotky, které nemají povinnost ověření účetní závěrky auditorem, sestavují rozvahu ve zkráceném rozsahu. Obsahem rozvahy jsou položky označené písmeny a římskými číslicemi, dále položka „C.II.1. Dlouhodobé pohledávky“ a „C.II.2. Krátkodobé závazky“.

Rozvahu ve zkráceném rozsahu sestavují také neauditované mikro účetní jednotky. Jejím obsahem jsou pouze položky označené písmeny. [44]

Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty zachycuje tok nákladů a výnosů za určitý časový interval – účetní období. Obsahově navazuje na rozvahu a podrobněji vymezuje položku Výsledek hospodaření, tím, že zachycuje v podrobném členění náklady a výnosy, které se na výsledku hospodaření podílely. Výkaz zisku a ztráty lze sestavovat v druhovém nebo účelovém členění. Rozdílem těchto dvou variant je obsahové pojetí zejména nákladů, ale i výnosů. Druhové členění nákladů je zaměřeno na věcnou strukturu nákladů. Účelové členění rozděluje náklady podle účelu, na nějž jsou vynaloženy. Varianta, v jaké bude účetní jednotka výkaz zisku a ztráty sestavovat, je zcela na jejím uvážení. Položky výkazu zisku a ztráty v plném rozsahu jsou stanoveny v přílohách vyhlášky č. 500/2002 Sb. - v příloze č. 2 pro druhové členění, pro účelové členění v příloze č. 3. Zkrácený rozsah výkazu zisku a ztráty obsahuje pouze položky označené římskými číslicemi, písmeny a výpočtové položky.

Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu sestavují vždy obchodní společnosti a další účetní jednotky, které spadají do kategorie velká nebo střední účetní jednotka, nebo mikro a malé účetní jednotky s povinným auditem. Možnost sestavit výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu mají malé a mikro účetní jednotky, které nejsou obchodní společnostmi a zároveň nemají povinnost mít účetní uzávěrku ověřenou auditorem. [43, 44]

Příloha účetní závěrky

Obsahem přílohy účetní závěrky jsou vysvětlující a doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty. V příloze účetní závěrky všech kategorií účetních jednotek jsou uvedeny:

- identifikační údaje účetní jednotky,
- informace o obecných účetních zásadách, použitých účetních metodách a odchylkách od těchto metod. Účetní jednotka je povinna uvést vliv těchto odchylek na majetek a závazky, na finanční situaci a výsledek hospodaření. Součástí je popis způsobu oceňování majetku a závazků, přepočtu údajů z cizích měn na českou měnu, stanovení úprav hodnot majetku (odpisy a opravné položky), stanovení reálné hodnoty příslušného majetku a závazků,
- informace o použitém oceňovacím modelu a technice při ocenění reálnou hodnotou,
- pohledávky a dluhy, které mají splatnost delší než 5 let,
- celková výše pohledávek a dluhů, které jsou kryty věcnými zárukami s uvedením formy a povahy věcných záruk,
- výše záloh, závdavků, zápůjček a úvěrů, které účetní jednotka poskytla členům řídicích, kontrolních a případně správních orgánů. Uvedena musí být úroková sazba, hlavní podmínky a všechny dosud splacené, odepsané nebo prominuté částky a poskytnutá zajištění a ostatní plnění zmíněným osobám, v souhrnné výši,
- výše a povaha objemem nebo původem mimořádných nákladů a výnosů,
- celková výše pohledávek a dluhů (závazkových vztahů), podmíněných závazkových vztahů a poskytnutých věcných záruk, které nejsou vykázány v rozvaze. U těchto záruk se uvádí také jejich povaha a forma,
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců v průběhu účetního období.

Další informace, které musí být součástí účetní závěrky, jsou stanoveny zvlášť podle kategorií účetních jednotek. Zabývá se jimi § 39a, § 39b a § 39c vyhlášky č. 500/2002 Sb. [44]

Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích, tzv. cash flow, je účetní výkaz zahrnující peněžní toky, které měly vliv na změnu stavu peněžních prostředků mezi začátkem a koncem účetního období. Tento výkaz mají povinnost sestavovat pouze obchodní společnosti, které jsou střední nebo velkou účetní jednotkou. Přehled o peněžních tocích je možné sestavit pomocí přímé metody, nepřímé metody nebo jejich kombinací. Přímá metoda je založena na vykázání celkových příjmů rozdělených na příjmy z prodeje zásob, z prodeje služeb a případně z prodeje cenných papírů, od nich jsou poté odečteny související výdaje. Při využití nepřímé metody sestavení přehledu o peněžních tocích jsou peněžní toky odvozeny z upraveného výsledku hospodaření. [43, 44]

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu mají povinnost v rámci účetní závěrky sestavovat pouze střední a velké účetní jednotky. Závazná forma tohoto výkazu není předepsána. Jeho účelem je informovat o zvýšení nebo snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny. [44]

Výroční zpráva

Povinnost sepsat výroční zprávu mají pouze auditované účetní jednotky. Výroční zpráva informuje o ekonomické situaci, tedy o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení účetní jednotky. Povinným obsahem výroční zprávy jsou finanční a v případě velkých účetních jednotek i nefinanční informace:

- o skutečnostech, které jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy, ale nastaly až po rozvahovém dni,
  - o předpokládaném vývoji účetní jednotky,
  - o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
  - o nabytí vlastních akcií nebo vlastních podílů,
  - o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,
  - o tom, zda má účetní jednotka pobočku nebo jinou část obchodního závodu v zahraničí,
- a další informace, požadované podle zvláštních právních předpisů.

V případech, kdy jsou následující informace o účetní jednotce významné, uvedou se:

- cíle a metody řízení rizik dané účetní jednotky
- cenová, úvěrová, likvidní rizika a rizika související s tokem hotovosti, kterým je účetní jednotka vystavena.

Součástí výroční zprávy je také účetní závěrka, zpráva auditora a případně dokumenty a údaje, které požadují další právní předpisy. Účetní jednotky zapsané do veřejného rejstříku přikládají přehled o majetku a závazcích. [44]

3.1.3 Přejchod z daňové evidence na účetnictví

Přejchod z vedení daňové evidence na vedení účetnictví může být dobrovolný nebo povinný ze zákona. Fyzické osobě nastává povinnost vést účetnictví překročením stanoveného obratu nebo ke dni zápisu do obchodního rejstříku.

Z časového hlediska je možné přejchod z daňové evidence na účetnictví rozdělit na dvě fáze. První fází jsou činnosti, které je nutné provést k prvnímu dni přejchodu. Jedná se o činnosti vycházející z účetních předpisů. Druhá fáze se řídí především daňovými předpisy a zahrnuje činnosti a úpravy k poslednímu dni účetního období, kdy je již vedeno účetnictví. [45]

Metodu přejchodu z daňové evidence na účetnictví z hlediska účetního upravuje § 61b vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Samotnému přejchodu z daňové evidence na účetnictví předchází řádná inventarizace majetku a závazků. K prvnímu dni přejchodu je dále nutno:

- zjistit stavy jednotlivých položek majetku a závazků v daňové evidenci,
- vytvořit účtový rozvrh,
- vytvořit interní směrnice podnikatele,
- otevřít účetní knihy,
- rozepsat počáteční stavy na účty aktiv a pasiv. [45]

Konečné zůstatky bankovních účtů, pokladny, zásob, pohledávek, závazků atd., které byly zjištěny při inventarizaci v daňové evidenci, se uvedou jako počáteční stavy příslušných syntetických účtů v účetnictví. Pokud jsou zjištěny inventarizační rozdíly mezi skutečným a účetním stavem, zaúčtují se na vrub nebo ve prospěch účtu 491 *Účet individuálního podnikatele*.

Přesný postup, který stanoví prováděcí vyhláška k zákonu o účetnictví, je následující.

1. V záznamech daňové evidence se zjistí, ke dni předcházejícímu první den účetního období, stav jednotlivých složek:
  - majetku,
  - dluhů,
  - rezerv,
  - oceňovacích rozdílů k úplatně nabytému majetku,
  - u finančního leasingu neuplatněnou část výdajů.
2. Jednotlivé složky majetku a dluhů se ocení podle § 24 a 25 zákona o účetnictví.
3. U dlouhodobého odpisovaného nehmotného a hmotného majetku se sestaví odpisové plány. Stav oprávek je dán součtem odpisů, které by byly účtovány podle odpisového plánu za dobu používání do okamžiku přejchodu z daňové evidence na účetnictví.

4. Zjištěné stavy se převedou k prvnímu dni účetního období jako počáteční zůstatky příslušných rozvahových účtů. Neuplatněná část u finančního leasingu se uvádí jako počáteční zůstatek účtu určeného k zachycení nákladů příštích období.

5. Rozdíl mezi součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů aktiv a součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů pasiv se uvede na účet v účtové skupině 49, tedy účet Individuální podnikatel. Podle zjištěného rozdílu (+/-) se zůstatek uvede buď jako zůstatek aktivní nebo pasivní. [44]

Interní účetní směrnice jsou předpisy, jimiž se podrobně upravuje postup jednotlivých činností, které bude účetní jednotka v rámci účetnictví vykonávat. Jejich smyslem je aplikace zákonných předpisů na podmínky konkrétní účetní jednotky. Vypracování některých vnitřních směrnic je podle legislativy povinné, např. odpisový plán. Sestavit vnitřní směrnice je povinné zejména v případech, kdy právní předpisy dávají možnost výběru určitého postupu pro konkrétní účetní nebo daňové operace. Výběr směrnic, které budou zařazeny mezi vnitřní směrnice určité účetní jednotky, a jejich rozsah závisí na hospodářské činnosti dané jednotky. Pravidla a postupy, které si účetní jednotka stanoví interními směrnicemi, jsou pro ni závazné. [46]

K poslednímu dni účetního období v prvním roce vedení účetnictví je nutno upravit základ daně. Úpravy základu daně se provádějí podle přílohy č. 3, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Základ daně se ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zahájeno vedení účetnictví:

- zvýší o hodnotu:
  - zásob,
  - cenin,
  - poskytnutých záloh s výjimkou záloh na hmotný i nehmotný majetek,
  - pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem.
- Sníží o hodnotu:
  - přijatých záloh,
  - dluhů, které by při úhradě byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Pokud se jedná o plátce daně z přidané hodnoty, uvádí se hodnota závazků bez DPH, byl-li uplatněn odpočet DPH. Stejně tak v případě pohledávek, byla-li splněna daňová povinnost na výstupu, zahrnuje se do základu daně hodnota pohledávky bez DPH. [7]

Popsaná úprava základu daně by, kvůli povinnosti dodanění zásob na skladě a dodanění neuhrazených pohledávek, u mnohých poplatníků vedla k výraznému jednorázovému zvýšení základu daně z příjmů. Zákon o daních z příjmů umožňuje daňový dopad snížit. Podnikatelé se mohou rozhodnout, zda hodnotu zásob

a pohledávek, které při přechodu z daňové evidence na účetnictví evidují v době zahájení vedení účetnictví, zahrnou do základu daně jednorázově nebo postupně. Dodanění zásob a pohledávek si lze libovolně rozložit do devíti zdaňovacích období. Pokud podnikatel, který se rozhodl pro postupné zahrnování zásob a pohledávek do základu daně, přeruší či ukončí činnost nebo ukončí vedení účetnictví dříve, pak musí provést jednorázové dodanění zbývajících částí. [45]

4 Praktická část práce

Praktická část diplomové práce hledá odpověď na otázku, která právní forma podnikání je pro praxi všeobecného praktického lékaře nejvhodnější. Rozhodnutí, zda převést praxi z fyzické osoby na osobu právnickou, by měl praktický lékař učinit po zvážení hledisek odlišujících tyto formy podnikání, a to s ohledem na konkrétní praxi. Problematikou doporučení vhodné právní formy podnikání vybrané praxe registrujícího poskytovatele služeb se zabývá praktická část práce.

4.1 Charakteristika vybrané ordinace všeobecného praktického lékaře

Pro zpracování praktické části diplomové práce byla vybrána ordinace všeobecné praktické lékařky ze Středočeského kraje. Lékařka podniká jako fyzická osoba. Podnikatelskou činnost v oboru všeobecné praktické lékařství zahájila v květnu roku 2012, kdy otevřela zcela novou praxi, tedy bez zavedené klientely.

Ordinace všeobecné praktické lékařky poskytuje diagnostickou a léčebně preventivní péči pro dospělé v rozsahu všeobecného lékařství. Kromě povinného vybavení, které je stanoveno vyhláškou č. 92/2012 Sb. o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče, disponuje ordinace EKG přístrojem, POCT přístrojem (přístrojem pro rychlou laboratorní diagnostiku), který je využíván především k vyšetření INR a CRP, a pulsním oxymetrem. Ordinace dále nabízí odběry krve pro laboratorní vyšetření, imunochemické testy na skryté krvácení do trávicího traktu, pracovní-lekářské prohlídky či provádění piercingu uší s aplikací sterilních nealergizujících náušnic. Ordinační doba, ve které mohou pacienti lékařku navštívit, činí 30 hodin týdně a je rozložena do všech pěti pracovních dnů. V ordinaci je zaveden objednávací systém, který garantuje objednaným pacientům minimální dobu čekání. Pro příjem neobjednaných pacientů je vymezena vždy první hodina na začátku ordinační doby konkrétního dne.

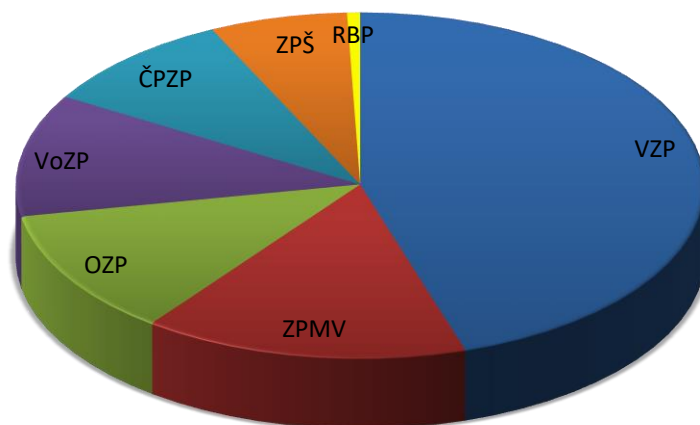
Pro své podnikání si lékařka pronajímá prostory v budově městské radnice. Čekárna a WC pro pacienty jsou společné s ordinací dalšího lékaře. Lékařka zaměstnává ve své ordinaci jednu zdravotní sestru, která zajišťuje i úklid ordinace a ostatních prostor.

Pro účel stanovení základu daně vede lékařka daňovou evidenci. Vedení evidence a zpracování daňového přiznání k dani z příjmů FO zajišťuje pro lékařku externí účetní. Lékařka není plátcem DPH.

4.2 Vykazování poskytnuté péče zdravotním pojišťovnám

Převážná většina poskytovaných služeb je v dané ordinaci hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Lékařka má uzavřenou smlouvu se všemi sedmi zdravotními pojišťovnami, které v současné době v České republice působí. Poskytnutá zdravotní péče je hrazena formou kombinované kapitačně výkonové platby. Ordinace všeobecné praktické lékařky dále poskytuje pracovní-lekářské služby. Tyto služby hradí zaměstnavatel, nikoliv zdravotní pojišťovny.

Obvod všeobecné praktické lékařky se v posledních letech neustále rozšiřoval. K 31. 12. 2015 bylo v ordinaci registrováno 1058 pacientů, k 31. 12. 2016 již bylo registrováno 1302 pacientů. O další zvětšování obvodu však lékařka nemá zájem, neboť je pro ni důležitá kvalita poskytovaných služeb, která úzce souvisí s časem, jenž může jednotlivým pacientům věnovat. Zastoupení pacientů jednotlivých pojišťoven k 31. 12. 2016 je znázorněno v grafu 4.1.

Graf 4.1: zastoupení pacientů jednotlivých pojišťoven k 31. 12. 2016. [zdroj vlastní]

Za registrované pacienty je lékařce vyplácena paušální měsíční částka od zdravotních pojišťoven na základě kapitační platby. Kapitační část platby je kromě počtu registrovaných pacientů závislá na jejich věkovém složení a na ordinační době ordinace. Podle rozsahu ordinačních hodin je stanovena základní kapitační sazba. Vybraná praxe splňuje podmínky pro započítávání nejvyšší základní kapitační sazby, která se pro rok 2017 zvýšila z 52 Kč na 54 Kč. Pro určení výše vyplácené částky se tato sazba násobí indexem jednotlivých věkových kategorií a počtem registrovaných pacientů, kteří do daných věkových kategorií spadají. Některé pojišťovny v případě, že lékař splňuje další, jimi zadaná kritéria, vyplácejí za určité časové období lékaři bonusy ke kapitaci nebo navyšují výši kapitační platby. Náporný výpočet kapitační platby je v tabulce 4.1.

Tabulka 4.1: výpočet kapitační platby nejvíce zastoupené pojišťovny dané ordinace za prosinec 2016. [zdroj vlastní]

Věk	Index	Počet pacientů	Základní sazba	Částka
15 - 19 let	1	14	52 Kč	728 Kč
20 - 24 let	0,9	81	52 Kč	3 791 Kč
25 - 29 let	0,95	46	52 Kč	2 272,40 Kč
30 - 34 let	1	85	52 Kč	4 420,00 Kč
35 - 39 let	1,05	114	52 Kč	6 224,40 Kč
40 - 44 let	1,05	78	52 Kč	4 258,80 Kč
45 - 49 let	1,1	46	52 Kč	2 631,20 Kč
50 - 54 let	1,35	32	52 Kč	2 246,40 Kč
55 - 59 let	1,45	17	52 Kč	1 281,80 Kč
60 - 64 let	1,5	20	52 Kč	1 560,00 Kč
65 - 69 let	1,7	24	52 Kč	2 121,60 Kč
70 - 74 let	2	14	52 Kč	1 456,00 Kč
75 - 79 let	2,4	7	52 Kč	873,60 Kč
80 - 84 let	2,9	5	52 Kč	754,00 Kč
85 a více let	3,4	4	52 Kč	707,20 Kč
Celkem		587		35 326,20 Kč

Výkony, které nejsou zahrnuty v kapitační platbě a výkony provedené neregistrovaným a zahraničním pacientům, se vykazují zvlášť a jsou propláceny výkonovou platbou. Pro potřeby výpočtu úhrady zdravotní péče jsou jednotlivé výkony obodovány. Seznam výkonů s přiřazeným počtem bodů je vydáván všeobecnou zdravotní pojišťovnou formou tzv. číselníku. Základní hodnota jednoho bodu je v současné době stanovena na 1,08 Kč. Částka, kterou lékař fakturuje zdravotní pojišťovně, se vypočte jako součin počtu provedení určitého výkonu, jeho bodového ohodnocení a hodnoty bodu.

Nejčastěji vykazovanými výkony ve vybrané praxi jsou: 01021 komplexní vyšetření praktickým lékařem, 01022 opakované komplexní vyšetření praktickým lékařem (preventivní prohlídka), 09119 odběr krve ze žíly u dospělého nebo dítěte nad 10 let, 09123 analýza moči chemicky a 09127 EKG vyšetření. Výpočet úhrady za nejčastěji provedené výkony za rok 2016 je uveden v tabulce 4.2.

Tabulka 4.2: výpočet úhrady za nejčastěji provedené výkony v roce 2016

Kód výkonu	Název výkonu	Bodové ohodnocení	Počet provedení výkonu	Celkové bodové ohodnocení	Celková úhrada za rok 2016
1021	komplexní vyšetření praktickým lékařem	701	185	129 685	140 059,80 Kč
1022	opakované komplexní vyšetření praktickým lékařem	469	309	144 921	156 514,68 Kč
9119	odběr krve ze žíly u dospělého nebo dítěte nad 10 let	37	518	19 166	20 699,28 Kč
9123	analýza moči chemicky	37	63	2 331	2 517,48 Kč
9127	EKG vyšetření	122	273	33 306	35 970,48 Kč

Vykazování poskytnuté zdravotní péče zdravotním pojišťovnám je ve vybrané ordinaci zajištěno elektronickou formou. V ordinaci je využíván ambulantní informační systém (dále jen IS) PC Doktor s modulem eDávky. Pořizování dokladů a následné vykazování poskytnuté zdravotní péče zdravotním pojišťovnám je díky tomu poměrně snadné a rychlé. Při registraci pacienta do ordinace se do IS zaneše informace o příslušnosti ke konkrétní zdravotní pojišťovně. Ke zmíněnému IS existuje také modul eKontrol, který mimo jiné kontroluje příslušnost pacienta ke zdravotní pojišťovně a registraci pacienta v ordinaci. V ordinaci vybrané všeobecné praktické lékařky tento modul však využíván není. Přímo v kartě pacienta se nachází funkce pro vykazování péče pro zdravotní pojišťovnu a evidenci přímých plateb od různých plátců. IS shromažďuje informace o vykázaných výkonech. Lze si také nastavit např. upozornění na kombinace výkonů, které nelze v určitém období současně vykázat a na výkony omezené věkem, pohlavím nebo četností provedení u určitého pacienta. Samotné vyúčtování zdravotním pojišťovnám se provádí volbou Vyúčtování pro zdravotní pojišťovny. V první fázi se vyberou zdravotní pojišťovny, pro které chceme dávku vytvořit, poté je třeba nastavit parametry uzávěrky. IS následně zpracuje dávky a vytvoří faktury pro jednotlivé zdravotní pojišťovny. Faktury lze vytisknout, uložit nebo je možné využít přímého přesměrování na modul eDávky a dávku rovnou elektronicky odeslat. Po přijetí dávky zasílají zdravotní pojišťovny lékaři zprávu o přijetí požadavku na zpracování dávek. Poté je, spolu s úhradou vyúčtovaných služeb, zasílána zúčtovací zpráva.

4.2.1 Smlouva o poskytování a úhradě hrazených služeb

Úhrada hrazených zdravotních služeb je upravena Smlouvou o poskytování a úhradě hrazených služeb mezi poskytovatelem zdravotních služeb a konkrétní zdravotní pojišťovnou.

Na základě Smluv o poskytování a úhradě zdravotních služeb zasílá lékařka zdravotním pojišťovnám vyúčtování zdravotních služeb jednou měsíčně. Úhrada probíhá formou přímých měsíčních plateb. Termíny pro nejzazší odeslání dávky a následnou úhradu od zdravotní pojišťovny se mezi jednotlivými pojišťovnami liší.

V tabulce 4.3 jsou uvedeny ujednání ze Smlouvy o poskytování zdravotních služeb týkající se úhrady hrazených služeb mezi danou lékařkou a třemi vybranými pojišťovnami – dvěma v daném obvodu nejzastoupenějšími a regionální pojišťovnou Zaměstnanecká pojišťovna Škoda.

Tabulka 4.3: ujednání o úhradě hrazených služeb. [zdroj vlastní]

	Fakturační období	Způsob předávání vyúčtování hrazených služeb	Lhůta pro vystavení faktury	Lhůta pro úhradu poskytnutých služeb
VZP	1 měsíc	elektronickou formou, prostřednictvím VZP Point	10 kalendářních dnů následujícího měsíce	30 kalendářních dnů ode dne doručení faktury pojišťovně
ZPMV	1 měsíc	elektronickou formou, prostřednictvím portálu Pojišťovny	30 kalendářních dnů po uplynutí fakturačního období měsíční hlášení nových registrací pojištěnců musí být předáno do 5. dne následujícího měsíce	30 kalendářních dnů ode dne doručení faktury pojišťovně
ZPŠ	1 měsíc	elektronickou formou, prostřednictvím Portálu ZP	10 kalendářních dnů následujícího měsíce	25 kalendářních dnů ode dne doručení faktury pojišťovně

Dále je ve všech třech smlouvách ujednáno, že pokud pojišťovna zjistí před provedením úhrady ve vyúčtování chybu, ve smyslu nesprávně nebo neoprávněně vyúčtované služby, tuto službu v termínu splatnosti lékařce neuhradí. Zdravotní pojišťovna má povinnost oznámit bez zbytečného odkladu rozsah a důvod neuhrazených služeb. Pokud lékařka nesprávně vyúčtované služby opraví a řádně vyúčtuje, zdravotní pojišťovna je uhradí v nejbližším termínu úhrady.

Poskytnutí úhrady, podle smluv výše uvedených pojišťoven, neubírá zdravotním pojišťovnám právo k provádění následné kontroly proplacených vyúčtování v rozsahu a za podmínek stanovených právními předpisy a konkrétní smlouvou. Jedná se zpravidla o kontroly prováděné prostřednictvím IS zdravotní pojišťovny, revizními lékaři a dalšími odbornými pracovníky ve zdravotnictví, způsobilými k revizní činnosti. Je-li dodatečně zjištěno pochybení v již uhrazeném vyúčtování, zasílá pojišťovna výzvu

ke zpětnému uhrazení příslušné částky. Pokud lékařka částku do 10 dnů sama neuhradí nebo nedoloží oprávněnost vyúčtované sporné služby, sníží pojišťovna o příslušnou částku úhradu za vyúčtování hrazených služeb v následujícím zúčtovacím období.

4.2.2 Zúčtovací zprávy

Zúčtovací zprávy informují o vyúčtování zdravotní péče pojišťovnou. Tedy o tom, co pojišťovna lékaři uhradí, a co bylo naopak zamítnuto. Zúčtovací zpráva by měla být doručena společně s platbou. V praxi se však stává, že je zúčtovací zpráva lékařce doručena až několik dní po přijetí platby na bankovní účet. Někdy je v platbě zahrnuta nebo naopak odečtena částka z minulého období. O tom však pojišťovna informuje v jiné zprávě, která je mnohdy doručena v jiném termínu než zpráva zúčtovací. Platba na bankovním účtu tak neodpovídá částce uvedené ve zúčtovací zprávě, což je matoucí. Forma a obsah zúčtovací zprávy se mezi jednotlivými pojišťovnami liší.

V diplomové práci jsou analyzovány zúčtovací zprávy Všeobecné zdravotní pojišťovny, Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra a Zaměstnanecké pojišťovny Škoda.

Zúčtovací zprávy ZPMV a ZPŠ

Zúčtovací zprávy Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra a Zaměstnanecké pojišťovny Škoda jsou velmi podobné, po obsahové stránce téměř totožné. Na první pohled je však zpráva ZPMV přehledněji zpracovaná. Obě pojišťovny zasílají zprávu jako jeden dokument, který si lékařka může otevřít nebo uložit v programu eDávky. Zúčtovací zprávy těchto pojišťoven obsahují rekapitulaci přijatých dávek, tabulku s korekcí dávky, vyúčtování kapitační platby a souhrnný přehled o vyúčtování služeb za daný měsíc.

Tabulka korekce dávky podává poměrně přehledný přehled případných nesprávně nebo neoprávněně vyúčtovaných výkonů. U jednotlivých výkonů je uvedeno rodné číslo pacienta a datum vykázaní výkonu, což usnadňuje vyhledání výkonu v informačním systému lékařky. Dále je uveden důvod neuznání výkonu, lékařkou požadovaná částka za výkon, korekce částky, zdravotní pojišťovnou proplacená částka a další méně podstatné informace.

V části zúčtovací zprávy zabývající se vyúčtováním kapitační platby je uvedena hodnota kapitačního paušálu, částka, která je lékaři za daný měsíc proplacena, nové a popř. neplatné registrace pacientů. Záznamy o změnách v registracích obsahují rodné číslo, jméno pacienta a v případě neplatné registrace také důvod neplatnosti. Zúčtovací zpráva ZPMV obsahuje navíc tabulku s uvedeným počtem pacientů v jednotlivých věkových kategoriích, podle které je proveden výpočet měsíční kapitace.

Zúčtovací zpráva VZP

Všeobecná zdravotní pojišťovna zasílá zúčtovací zprávu rozdělenou do šesti jednotlivých dokumentů, které zasílá v různých termínech na portál VZP point.

Prvním dokumentem je Protokol o uznaných a odmítnutých registracích pojištěnců. Zabývá se novými registracemi pojištěnců u lékaře. Ve zprávě je uvedeno číslo dávky, za kterou je zpráva vytvořena, jméno a rodné číslo pojištěnce, datum uznání a popř. důvod odmítnutí registrace. V dalším dokumentu, který nese název Protokol o ukončených registracích pro PZS, jsou uvedeni pacienti, jejichž registrace u daného lékaře byla ukončena. Také v tomto dokumentu je uvedeno jméno a rodné číslo pojištěnce, a dále datum a důvod ukončení registrace. O několik dní později přichází Rekapitulace nároků na kapitační platbu, ve které je uvedena tabulka s počtem pacientů zařazených v jednotlivých věkových kategoriích, podle které je vypočítána kapitační část platby dle základní sazby kapitačního paušálu. V dalším dokumentu, Rekapitulaci navýšení kapitační platby, je znovu uvedena stejná tabulka, která v tomto případě slouží pro výpočet navýšení kapitace. Dané lékařce je kapitační paušál navyšován z důvodu účasti na celoživotním vzdělávání o 0,50 Kč. Částka, která bude lékaři vyplacena jako kapitační část úhrady, je tedy rozdělena do dvou zpráv.

Následující zprávou je Protokol o zpracování dávek. Tato zpráva přišla lékařce za měsíc listopad 2016 o 18 kalendářních dnů později než první jmenovaná zpráva. Ve zprávě jsou uvedeny a podrobněji rozepsány jednotlivé podané dávky. U dávek, které nebyly přijaty v plném rozsahu, jsou uvedeny odmítnuté doklady. K odmítnutému dokladu je vždy přiděleno rodné číslo pacienta a důvod odmítnutí dokladu. Ze zprávy není na první pohled patrné, kolik Kč bude lékařce vyplaceno. Poslední zprávou je Oznámení o zpracování dávek výkonů. Účelem dokumentu je shrnutí měsíčního vyúčtování dávek zdravotní pojišťovnou. Ve srovnání s celkovým shrnutím vyúčtování dávek pojišťoven ZPMV a ZPŠ, je dokument zaslaný pojišťovnou VZP méně přehledný.

4.3 Analýza současného způsobu vedení evidence vybrané ordinace všeobecné praktické lékařky

4.3.1 Daňová evidence

Daňovou evidenci pro lékařku zajišťuje externí účetní. Pro vedení evidence využívá účetní software POHODA. V současné době je daňová evidence v dané ordinaci vedena výhradně za účelem stanovení základu daně. Lékařka shromažďuje účetní doklady, které na konci účetního období předkládá účetní a ta je následně zpracuje do daňové evidence.

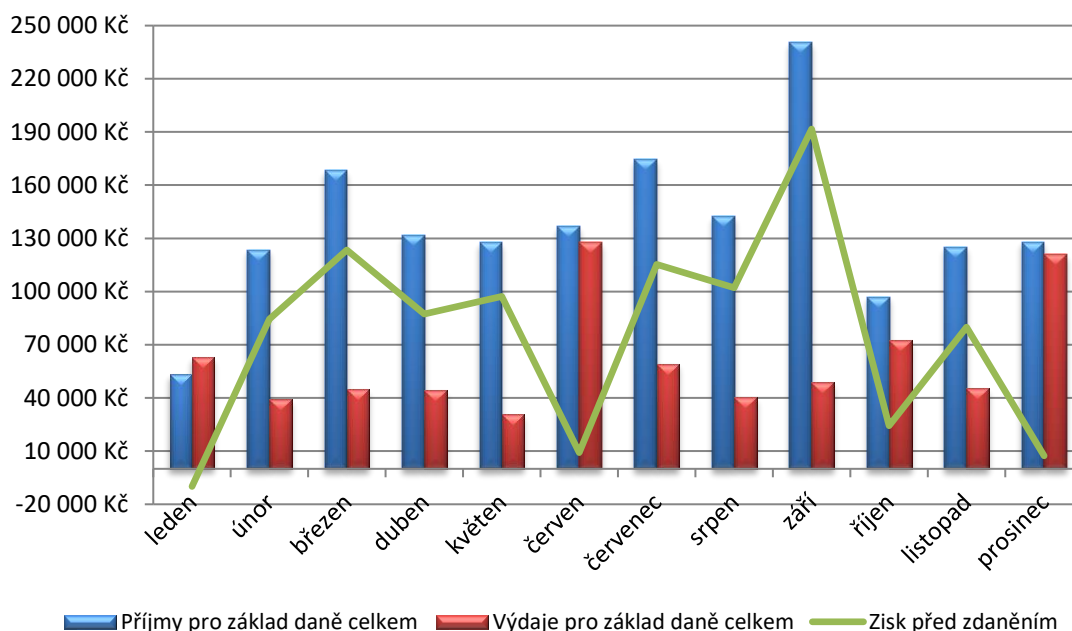
Evidence příjmů a výdajů

Příjmy a výdaje jsou evidovány v peněžním deníku. Ordinace využívá pokladnu a dva bankovní účty, běžný bankovní účet a úvěrový bankovní účet.

Příjmy ordinace tvoří platby od zdravotních pojišťoven, firem, pro které lékařka zajišťuje pracovně-lékařské služby, a pacientů - za výkony nehrazené ze zdravotního pojištění. Všechny tyto příjmy jsou zahrnovány do základu daně.

Výdaje jsou dále členěny na materiál, zboží, drobný majetek, mzdy, platby do fondů pojištění, ostatní výdaje na podnikání a provozní režii. Položka materiál zahrnuje pouze výdaje na zdravotnický materiál. Výdaje na kancelářské potřeby, pohonné hmoty, ochranné pracovní pomůcky (např. gumové rukavice), odborné lékařské časopisy, čisticí a úklidové prostředky apod. nejsou evidovány jako spotřeba materiálu, ale v položce provozní režie. V této položce je rovněž evidováno nájemné, telefonní poplatky, poplatky za svoz odpadu a jiné. Lékařka využívá možnosti volného nakládání s finančními prostředky ze svého podnikání a nemá pevně stanovenou částku, kterou by si měsíčně vyplácela jako mzdu. Peníze pro vlastní potřebu si vyplácí v různé výši v nepravidelných intervalech jako osobní spotřebu. Osobní spotřeba se vyplácí ze zisku a nesnižuje tedy základ daně z příjmů. Dalšími výdaji, které nesnižují základ daně, jsou platby do fondů pojištění, tedy platby na sociální a zdravotní pojištění, a daň z příjmů fyzických osob. Tyto výdaje jsou do peněžního deníku zaznamenávány v položce Výdaje nesnižující základ daně.

Graf 4.2: příjmy, výdaje a zisk ordinace před zdaněním, rok 2016. [zdroj vlastní]

Datum	Označení dokladu	Text	Účet	Hotovost příjem	Hotovost výdej	Prostředky na účtech příjem	Prostředky na účtech výdej	Příjmy pro základ daně celkem	Prodej zboží	Prodej výrobků a služeb	Ostatní příjmy z podnikání	Příjmy nezvyšující základ daně
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
Převáděno k 01.01.2015												
01.01.2015		Počáteční stav bank GEU				-187360,81						
01.01.2015		Počáteční stav bank GEMĚ				6394,55						
01.01.2015	15HP000	Počáteční stav pokla HP		10747,00								
01.01.2015	15HP001	Úhrada FV č. 12FV00 HP		5201,00				5201,00		5201,00		
02.01.2015	15HP002	Převod z BU HP		800,00								
02.01.2015	GEMB0010 001	Převod do pokladny GEMĚ					800,00					
12.01.2015	GEMB0010 002	Zdravotní pojištění GEMĚ					3601,00					
13.01.2015	GEMB0010 003	Úhrada FV č. 15FV00 GEMĚ				13600,00		13600,00		13600,00		
14.01.2015	15HV001	Poštovné HP			153,00							
14.01.2015	GEMB0010 004	Úhrada FV č. 14ZP00 GEMĚ				7226,46		7226,46		7226,46		
16.01.2015	GEMB0010 005	Úhrada FP č. 15FP00 GEMĚ					17400,00					

Obrázek 4.1: ukázka tištěné podoby peněžního deníku - 1. Část. [zdroj vlastní]

Datum	Označení dokladu	Výdaje pro základ daně celkem	Materiál	Zboží	Drobný majetek	Mzdy	Platby do fondů pojištění	Ostatní výdaje na podnikání	Provozní režie	Výdaje nesnižující základ daně	DPH příjem	DPH výdej	Průběžný příjem	Průběžný výdej
		10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
01.01.2015														
01.01.2015														
01.01.2015	15HP000													
01.01.2015	15HP001													
02.01.2015	15HP002													800,00
02.01.2015	GEMB0010 001												800,00	
12.01.2015	GEMB0010 002									3601,00				
13.01.2015	GEMB0010 003													
14.01.2015	15HV001	153,00								153,00				
14.01.2015	GEMB0010 004													
16.01.2015	GEMB0010 005	17400,00								17400,00				

Obrázek 4.2: ukázka tištěné podoby peněžního deníku - 2. Část. [zdroj vlastní]

Evidence pohledávek a závazků

Pohledávky jsou evidovány v knize pohledávek. Evidence je rozdělena podle čísla dokladu na dvě části, na pohledávky od zdravotních pojišťoven a ostatní pohledávky. Jednotlivé pohledávky jsou řazeny podle čísla vydaných faktur.

Zdravotní pojišťovny často neuhradí částku ve výši, která je lékařkou fakturována. Úhrada od zdravotních pojišťoven je v dané ordinaci záúčtovávána podle skutečně přijaté částky na bankovním účtu. Pokud je úhrada znatelně nižší než fakturovaná částka, provede lékařka kontrolu zúčtovací zprávy a některé výkony fakturuje pojišťovně znovu. Opravné dávky nevystavuje. Účetní má na konci účetního období k dispozici pouze vydané faktury a výpis z bankovního účtu, obsah jednotlivých dávek ani zúčtovací zprávy nekontroluje. Pokud je úhrada v některém měsíci vyšší než fakturovaná částka, rozdělí úhradu do měsíců, ve kterých nebyla faktura uhrazena v plné výši, protože podle položek na bankovním účtu není zcela evidentní, co přesně zdravotní pojišťovna v platbě uhradila. V takovém případě, kdy je vydaná faktura proplacena na více částí, je do knihy pohledávek zapsán poslední datum úhrady dané faktury. Zůstane-li na konci účetního období část některé z faktur neproplacená, pak je v deníku pohledávek odepsána jako likvidace bez vazby.

Závazky jsou zaznamenávány v knize závazků a jsou řazeny chronologicky podle data přijetí faktur. V roce 2016 lékařka evidovala 124 přijatých faktur v hodnotě 298 239 Kč.

Evidence majetku

V daňové evidenci musí být zachycen veškerý obchodní majetek podnikatele. Dlouhodobý majetek by měl být zachycen v Evidenci majetku a v průběhu let postupně zahrnován do daňových výdajů formou odpisů. V ordinaci vybrané praktické lékařky není evidován žádný dlouhodobý majetek.

Evidence drobného majetku není povinná, nicméně v dané ordinaci je veden Přehled drobného majetku. V přehledu je zaznamenáván typ majetku (hmotný/nehmotný), číslo, které bylo majetku přiděleno, datum pořízení, název, množství, jednotková cena, cena celkem a datum případného vyřazení majetku. Pořízení drobného majetku se zachycuje jednorázově do peněžního deníku s datem úhrady. Jedná se o daňově uznatelný výdaj. Mezi drobný majetek ordinace patří např. závěsný optotyp, teploměr, zdravotnické lehátko, policový systém, mobilní telefon, notebook, informační systém a další.

Na konci každého účetního období, tj. k 31. 12., je v ordinaci provedena inventarizace majetku. V rámci inventarizace je zjišťován skutečný stav pohledávek, závazků a drobného majetku, který je následně porovnán se stavem účetním. Pokud jsou zjištěny rozdíly, zajistí se jejich vypořádání. V ordinaci není vedena evidence zásob a neprobíhá ani jejich inventarizace.

Osobní automobil a cestovní náhrady

Lékařka pro své podnikání využívá soukromý osobní automobil. Automobil využívá pro návštěvy pacientů, cesty na odborné semináře apod. Osobní automobil není zahrnut do obchodního majetku a není tedy evidován v dlouhodobém majetku ordinace. Z toho vyplývá, že do nákladů ovlivňujících daň z příjmů nemohou vstupovat odpisy tohoto automobilu. Do nákladů však mohou být zahrnuty náklady spjaté se služební cestou, vedlejší výdaje, jako je parkovné či dálniční poplatky, a za měsíce, ve kterých byly vykázány služební jízdy, také silniční daň. [7] Veškeré kilometry ujeté soukromým osobním automobilem v rámci výkonu podnikatelské činnosti lékařka eviduje v knize jízd.

Dle § 157 zákoníku práce, v platném znění, byla pro rok 2016 základní paušální náhrada za použití osobního vozidla 3,80 Kč za 1 km. V roce 2017 byla zvýšena na 3,90 Kč za 1 km. K této částce se za každý km připočte navíc náhrada za spotřebované pohonné hmoty podle vyhlášených průměrných cen a spotřeby vozu. Je možné použít i vyšší ceny za pohonné hmoty a to při doložení účtenek o nákupu PHM. [47] Jiné výdaje, např. na povinné ručení, opravy, nelze dát jako položky snižující základ daně. [7]

Na konci zdaňovacího období jsou vypočteny výdaje související s použitím vozu ke služebním účelům a částka je zaevidována jako snížení základu daně v rámci uzávěrkových operací.

4.3.2 Daňové zatížení, platby sociálního a zdravotního pojištění

Daň z příjmů fyzických osob

Lékařka je jako podnikající fyzická osoba povinna odvádět daň z příjmů fyzických osob. Sazba daně z příjmů fyzických osob činí v současné době 15 %. Vyměřovacím základem je rozdíl mezi zdanitelnými příjmy a daňově uznatelnými výdaji. [7]

Za rok 2016 vykázala lékařka rozdíl mezi zdanitelnými příjmy a daňovými výdaji ve výši 909 708 Kč. Lékařka má tři děti a uplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované děti, na které má nárok podle § 35c zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Celková daňová povinnost za rok 2016 činila 60 618 Kč. Jelikož daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč, má lékařka povinnost hradit v příštím zdaňovacím období dvě zálohy na daň ve výši 40 % z částky 60 618 Kč. Výpočet daňové povinnosti je uveden v tabulce 4.4.

Tabulka 4.4: daňová povinnost za rok 2016 při uplatnění výdajů ve skutečné výši. [zdroj vlastní]

Daňová povinnost za rok 2016 při uplatnění výdajů ve skutečné výši	
Roční zdanitelné příjmy	1 648 270,98 Kč
Roční daňově uznatelné výdaje	738 562,55 Kč
Základ daně	909 708,43 Kč
Zdanitelný základ daně	909 800,00 Kč
Daň z příjmů (15 %)	136 470,00 Kč
Základní sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Daňové zvýhodnění na jedno dítě	13 404,00 Kč
Daňové zvýhodnění na druhé dítě	17 004,00 Kč
Daňové zvýhodnění na třetí dítě	20 604,00 Kč
Konečná daň	60 618,00 Kč

Lékařka má také možnost uplatňovat výdaje v paušální výši, která představuje 40 % z příjmů ze samostatné činnosti. Výše daňové povinnosti by za rok 2016 činila 123 510 Kč, viz tabulka 4.5.

Tabulka 4.5: daňová povinnost za rok 2016 při uplatnění výdajů v paušální výši. [zdroj vlastní]

Daňová povinnost za rok 2016 při uplatnění výdajů v paušální výši	
Roční zdanitelné příjmy	1 648 270,98 Kč
Paušální výše výdajů (40 % z dosažených příjmů)	659 308,39 Kč
Základ daně	988 962,59 Kč
Zdanitelný základ daně	989 000,00 Kč
Daň z příjmů (15 %)	148 350,00 Kč
Základní sleva na poplatníka	24 840,00 Kč
Konečná daň	123 510,00 Kč

V roce 2016 nebylo možné při uplatnění výdajů v paušální výši uplatnit zvýhodnění na vyživované děti, což novela zákona o daních z příjmů v roce 2017 již umožní. Limit pro uplatnění výdajů v paušální výši se však sníží na 1 000 000 Kč příjmů. Lékařka by tedy mohla uplatnit výdaje pouze do částky 400 000 Kč. Zvýhodnění na děti se naopak zvýší. Zvýhodnění na první dítě zůstává stejné, na druhé dítě se zvyšuje na 1 617 Kč měsíčně a na třetí dítě se zvyšuje na 2 017 Kč měsíčně. [40] Při stejných příjmech a uplatnění výdajů v paušální výši by v roce 2017 po uplatnění zvýhodnění na tři vyživované děti výše daně činila 105 393 Kč.

Daň z přidané hodnoty

Dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, jsou zdravotnické služby osvobozeny od DPH. Musí se však jednat o služby s cílem léčby, ochrany zdraví nebo s takovou činností úzce související. Některé činnosti, které lékařka provádí, tak od DPH osvobozeny nejsou. Jedná se např. o administrativní úkony, estetické výkony či prohlídky pro zaměstnavatele v souvislosti s přijetím zaměstnance do pracovního poměru. Povinnost odvádět z těchto služeb DPH nastává, pokud obrat za služby neosvobozené od DPH přesáhne za 12 po sobě jdoucích měsíců částku 1 000 000 Kč. [22] Lékařka nemá povinnost k dani z přidané hodnoty a nevede žádnou evidenci výkonů neosvobozených od DPH.

Silniční daň

V případě, že je soukromý automobil během účetního období použit ke služebním účelům, vzniká podnikateli povinnost uhradit silniční daň. Silniční daň lze odvádět formou čtyř záloh za rok, nebo lze odvést celou roční zálohu v první platbě, což lékařka využívá. [48] V roce 2016 odvedla částku ve výši 1 560 Kč.

Sociální a zdravotní pojištění

Další povinnou platbou jsou odvody na sociální a zdravotní pojištění. Vyměřovacím základem OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění a na státní politiku zaměstnanosti je částka, kterou si určí, ta však nesmí být nižší než 50 % daňového základu. Sazba pojistného na sociální pojištění je 29,2 % z vyměřovacího základu. Z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. [49] Pojistné na zdravotní pojištění představuje 13,5 % z vyměřovacího základu, kterým je 50 % daňového základu. [12] Fyzická osoba podnikající jako OSVČ se také může účastnit nemocenského pojištění. Sazba pojistného je 2,3 % z vyměřovacího základu, který je stejný jako v případě zdravotního pojištění. [49] Lékařka se nemocenského pojištění neúčastní. Výpočet pojistného na zdravotní a sociální pojištění je uveden v tabulce 4.6.

Tabulka 4.6: platby sociálního a zdravotního pojištění. [zdroj vlastní]

Platby sociálního a zdravotního pojištění	
Roční zdanitelné příjmy	1 648 270,98 Kč
Roční daňově uznatelné výdaje	738 562,55 Kč
Rozdíl mezi zdanitelnými příjmy a daňově uznatelnými výdaji	909 708,43 Kč
Vyměřovací základ	454 854,215 Kč
Roční výše pojistného SP (29,2 %)	132 817,43 Kč
Roční výše pojistného ZP (13,5 %)	61 405,32 Kč

Odvody za zaměstnance

Ve své ordinaci lékařka zaměstnává zdravotní sestru. Jako zaměstnavatel je povinna za své zaměstnance odvádět sociální a zdravotní pojištění a odvody na daň z příjmů fyzických osob. Základem daně z příjmů je superhrubá mzda zaměstnance, která se vypočítá jako součet hrubé mzdy, sociálního pojištění a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnavatelem. Výslednou částku zálohy na daň z příjmů zaměstnavatel odečte z hrubé mzdy zaměstnance a odvede finančnímu úřadu. [7] Zaměstnavatel má povinnost hradit za své zaměstnance sociální pojištění ve výši 25 % z hrubé mzdy zaměstnance a zdravotní pojištění ve výši 9 % z hrubé mzdy zaměstnance. Část zdravotního a sociálního pojištění hradí i sám zaměstnanec. Tato část je strhávána z hrubé mzdy zaměstnance a odváděna společně s částí hrazenou zaměstnavatelem. Sazba pro výpočet pojistného hrazeného zaměstnancem činí 4,5 % z hrubé mzdy na zdravotní pojištění a 6,5 % z hrubé mzdy na sociální pojištění. [12, 49] Výpočet mzdy sestry uvádí tabulka 4.7.

Tabulka 4.7: výpočet mzdy zaměstnance. [zdroj vlastní]

Výpočet mzdy zaměstnance	
Průměrná měsíční hrubá mzda	17 000 Kč
Zdravotní pojištění	
Základ ZP	17 000 Kč
Zaměstnanec (4,5 %)	765 Kč
Zaměstnavatel (9 %)	1 530 Kč
ZP celkem	2 295 Kč
Sociální pojištění	
Základ SP	17 000 Kč
Zaměstnanec (6,5 %)	1 105 Kč
Zaměstnavatel (25 %)	4 250 Kč
SP celkem	5 355 Kč
Daň z příjmů	
Superhrubá mzda	22 780 Kč
Základ daně	22 800 Kč
Daň z příjmů (15 %)	3 420 Kč
Základní sleva na poplatníka	2 070 Kč
Odváděná měsíční částka	1 350 Kč
Mzda	
Čistá mzda	13 780 Kč
Náklady zaměstnavatele	22 780 Kč

5 Výsledky

5.1 Převod ordinace z OSVČ na s.r.o.

Změna právní formy podnikání je mezi všeobecnými praktickými lékaři v posledních letech velmi aktuálním tématem. Rozdíly v podnikání formou s.r.o. a OSVČ se zabývají mimo jiné také články v odborných časopisech pro lékaře. Lze je nalézt například v časopise Společnosti všeobecného lékařství – practicus, ale také v časopise České lékařské komory – Tempus medicorum. [8, 50] V časopise Informace pro lékařské praxe vyšla v průběhu roku 2015 a 2016 celá série článků zabývajících se touto problematikou. [51] Články se většinou zabývají pouze tím, která forma podnikání přináší jaké výhody a nevýhody. Postup převodu ordinace z OSVČ na s.r.o. neřeší.

S využitím platné legislativy České republiky a článku MUDr. Halaty [50], který se zabývá založením lékařské praxe s.r.o., byl vytvořen postup pro převod lékařské praxe provozované osobou samostatně výdělečně činnou na společnost s ručením omezeným.

Postup převodu

I. Založení a vznik právnické osoby – s.r.o.

Základním krokem pro převod ordinace na s.r.o. je „získání“ právnické osoby. To obnáší:

- uzavřít společenskou smlouvu (popř. zakladatelskou listinu),
- získat oprávnění k podnikatelské činnosti,
- složit základní kapitál,
- zapsat společnost do obchodního rejstříku,
- registrovat společnost u finančního úřadu. [50]

a) založení právnické osoby

Právnická osoba se zakládá sepsáním společenské smlouvy, nebo zakladatelské listiny, zakládá-li PO pouze jeden společník. Ve společenské smlouvě jsou stanoveny základní údaje o společnosti. [10] Společenskou smlouvu sepisuje notář za přítomnosti všech společníků. Před schůzkou s notářem je vhodné promyslet název společnosti a obstarat si výpis z rejstříku trestů a souhlas majitele nemovitosti se sídlem společnosti, popřípadě výpis z katastru nemovitostí, je-li budoucí sídlo společnosti ve vlastnictví společníka. Oba tyto výpisy lze získat mimo jiné na kontaktních místech Czech POINTu. Samotné uzavření společenské smlouvy lze vyřídit během jedné schůzky s notářem. [50]

b) oprávnění k podnikatelské činnosti

Aby mohla být společnost zapsána do obchodního rejstříku, musí získat oprávnění k podnikatelské činnosti, kterou bude vykonávat. Toto oprávnění lze získat na živnostenském úřadě vyplněním jednotného registračního formuláře pro právnické

osoby. [4] Oprávnění k poskytování zdravotních služeb na živnostenském úřadě získat nelze, jelikož poskytování zdravotních služeb není živností. [2] Problematika získání oprávnění k poskytování zdravotních služeb bude popsána níže. Do obchodního rejstříku musí být tedy nejprve zapsána jiná oblast podnikání, např. „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“.

Také je možné využít postup, kdy je nejprve zažádáno o oprávnění k poskytování zdravotních služeb a zápis do obchodního rejstříku je proveden až po získání tohoto oprávnění. Právníkům osobě vzniká právo poskytovat zdravotní služby až dnem zápisu do obchodního rejstříku. Odstavec 5 § 19 zákona o zdravotních službách ustanovuje, že návrh na zápis do obchodního rejstříku musí být podán nejpozději 90 dní od udělení oprávnění a zápis musí být proveden do 90 dnů ode dne podání návrhu na zápis. Při nedodržení této lhůty oprávnění k poskytování zdravotních služeb zaniká. Právníká osoba je povinna zaslat doklad prokazující podání návrhu na zápis a doklad o provedení zápisu příslušnému správnímu orgánu ve lhůtě do 15 dnů od provedení těchto úkonů. [2]

c) složení základního kapitálu

Nejjednodušší je pro podnikání formou s.r.o. založit nový firemní účet na jméno správce vkladů uvedeného v zakladatelském dokumentu. Na založení s.r.o. stačí vklad 1 Kč, ale vhodnější je zvolit výši vkladu, která pokryje počáteční výdaje společnosti. Nutno počítat také s poplatkem za zřízení a vedení účtu. [50]

d) zápis do obchodního rejstříku

Návrh na zápis do obchodního rejstříku se podává prostřednictvím elektronicky vyplněného formuláře, dostupného na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti. Vyplněný formulář lze odeslat opatřený elektronickým podpisem elektronickou poštou, běžnou poštou s úředně ověřeným podpisem nebo bez podpisu přes datovou schránku osoby, která podává návrh na zápis. K návrhu na zápis s.r.o. musí být předloženy v originále, příp. v ověřené kopii, následující přílohy:

- zakladatelská listina/společenská smlouva,
- potvrzení o zápisu na živnostenském úřadě, popř. potvrzení o získání oprávnění k poskytování zdravotních služeb,
- potvrzení banky o splnění vkladové povinnosti,
- čestné prohlášení jednatele vydané notářem, že je jednatel plně způsobilý k právním úkonům a že splňuje podmínky provozování podnikání, včetně souhlasu se zápisem do obchodního rejstříku s úředně ověřeným podpisem,
- souhlas majitele nemovitosti se sídlem společnosti/výpis z katastru nemovitostí,
- výpis z rejstříku trestů za každého jednatele,
- čestné prohlášení správce vkladu s úředně ověřeným podpisem,
- kolek v hodnotě 6 000 Kč (pokud je návrh podán elektronicky, je úhrada soudního poplatku hrazena bezhotovostním převodem).

Rozhodnutí o zápisu do obchodního rejstříku vydává rejstříkový soud. Den zápisu do obchodního rejstříku je dnem skutečného vzniku společnosti. [50]

e) registrace k dani

Nově vzniklou společnost je povinné registrovat k dani z příjmů právnických osob u příslušného správce daně, tedy u místně příslušného finančního úřadu. Zákonná lhůta k podání přihlášky k registraci k dani z příjmů právnických osob je 15 dnů ode dne vzniku společnosti. [7]

II. Získání oprávnění k poskytování zdravotních služeb

a) Provozní řád

Pro udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb musí být zpracován nový provozní řád ordinace s hlavičkou nově vzniklé společnosti. Ten musí být schválen na spádové pobočce krajské hygienické stanice.

b) Souhlas s věcným, technickým a personálním vybavením ordinace

Stejně tak musí být nově zažádáno i o vydání souhlasu s personálním a věcným vybavením ordinace. Žádost se podává na příslušný krajský úřad. K žádosti je nutné doložit:

- diplom o získání specializované způsobilosti k výkonu povolání v oboru všeobecného praktického lékařství,
- doklad o zdravotní způsobilosti,
- provozní řád,
- rozhodnutí KHS. [50]

c) Oprávnění k poskytování zdravotních služeb

Základním rozdílem v podmínkách o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb pro žadatele právnickou osobu, je povinnost ustanovit odborného zástupce. Odborným zástupcem může být fyzická osoba, která je plně svéprávná, bezúhonná, způsobilá k samostatnému výkonu zdravotnického povolání, a která je členem České lékařské komory. Funkce odborného zástupce je odborné řízení poskytování zdravotních služeb. [2]

Žádost o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb se podává na krajský úřad, v jehož obvodu se zdravotnické zařízení nachází. K žádosti musí být předložen doklad o zřízení nebo založení právnické osoby, pokud ještě nebyl proveden zápis do obchodního rejstříku, dále doklad o bezúhonnosti osob, které jsou členy statutárního orgánu žadatele, a další náležitosti, které musel lékař předložit již při podávání žádosti jako fyzická osoba. [2]

V souvislosti s podáním žádosti o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb jako s.r.o. musí lékař podat také žádost o odnětí tohoto oprávnění jako fyzická

osoba. Pokud podá žadatel obě žádosti společně ve stejný den a v případě, že jsou splněny podmínky pro udělení oprávnění, rozhodne krajský úřad o odejmutí oprávnění a o udělení oprávnění ke stejnému dni. Lhůta pro vyřízení obou žádostí je až 60 dnů. [2]

III. Smlouvy s dodavateli a pojišťovnami

a) smlouvy s dodavateli

Smlouvy s dodavateli pozbudou po změně právní formy podnikání platnosti. Ve většině případů je možné smlouvy aktualizovat formou dodatku ke smlouvě, někdy je však nutné uzavřít smlouvy nové. Jedná se zejména o nájemní smlouvu ordinace, smlouvu na přepravu vzorků do laboratoře, na likvidaci nebezpečných odpadů apod.

b) smlouvy s pojišťovnami

Dále také musejí být uzavřeny nové smlouvy se zdravotními pojišťovnami. V případě, kdy dochází k převodu všech majetkových práv vztahujících se k poskytování zdravotních služeb poskytovatele (*fyzická osoba*) na jinou osobu, které bylo uděleno oprávnění k poskytování zdravotních služeb (*právnícká osoba*), mají zdravotní pojišťovny povinnost uzavřít s touto osobou na její žádost smlouvu o poskytování a úhradě hrazených služeb ve stejném rozsahu jako s původním poskytovatelem. Žádost je možné podat nejpozději do 30 dnů ode dne udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Výběrové řízení se koná pouze v případě, kdy při převodu praxe z OSVČ na s.r.o. dochází k rozšíření poskytovaných hrazených služeb. [9]

IV. Další nezbytné kroky

Dnem zápisu společnosti do obchodního rejstříku vzniká povinnost vést účetnictví. Při převodu praxe z OSVČ je tedy nezbytné k tomuto dni zajistit přechod z daňové evidence na účetnictví. Dále je třeba převést stávající zaměstnance pod společnost a vyřídit změny při kontaktu s pojišťovnami, pro odvod pojistného za zaměstnance a změny na správě sociálního zabezpečení. Pokud byla do obchodního rejstříku zapsána jiná oblast podnikání, je po získání oprávnění k poskytování zdravotních služeb nutné podat návrh na provedení změny v obchodním rejstříku a do oblasti podnikání nechat zapsat Provozování nestátního zdravotnického zařízení. Návrh na změnu v obchodním rejstříku se opět podává prostřednictvím formuláře dostupného na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti. K návrhu nutno přiložit kopii oprávnění k poskytování zdravotních služeb.

Proces převodu lékařské praxe je poměrně zdoluhavý a administrativně náročný. Pro větší přehlednost byla k procesu vytvořena procesní mapa, viz příloha A. Kroky, které odlišují dva možné postupy, jsou barevně označeny. Existuje mnoho společností, které nabízejí komplexní převod praxe a lékař se tak nemusí v podstatě o nic starat, ušetří spoustu času a předejde případným chybám.

5.2 Návrh zlepšení modelu vedení daňové evidence

Daňová evidence by lékaře mohla kromě jejího hlavního účelu, kterým je stanovení základu daně, sloužit také jako zdroj informací o podnikání. Lékařka by daňovou evidenci mohla využít např. pro dokonalejší kontrolu úhrad od zdravotních pojišťoven. Prostřednictvím daňové evidence by také mohla sledovat své hospodaření a na jeho základě provádět rozhodnutí o dalším rozvoji ordinace.

Současná podoba vedení evidence v dané ordinaci všeobecné praktické lékařky má následující tři hlavní slabé stránky.

- Zápisy jsou prováděny pouze na konci účetního období.
- Evidence vyúčtování zdravotním pojišťovnám není dostatečně přehledná pro dokonalou kontrolu nad úhradami.
- Kolísavý měsíční zisk ordinace.

Na základě identifikovaných hlavních slabých stránek jsou vytvořeny návrhy na zlepšení modelu vedení daňové evidence.

Návrh č. 1: Změna četnosti účetních zápisů.

Důležitou změnou je četnost zápisu účetních případů. S účetní by mělo být nasmlouváno častější, např. měsíční nebo čtvrtletní provádění zápisů do knih daňové evidence. Z daňové evidence by mohly být pak čtvrtletně vytvářeny výstupy, které by lékaře podávaly informace o hospodaření ordinace. Kromě faktur a výpisu z bankovního účtu by měly být účetní předkládány také zúčtovací zprávy. Tím by se zpřesnily zápisy vyúčtování se zdravotními pojišťovnami.

Návrh č. 2: Podrobné vedení evidence pohledávek u zdravotních pojišťoven.

Analytické členění evidence pohledávek podle jednotlivých pojišťoven by bylo přehlednější a umožnilo by dokonalejší kontrolu nad úhradou vystavených faktur. Lékařka by si pro svou potřebu mohla vést evidenci pohledávek zdravotních pojišťoven přímo v ordinaci, např. v programu Excel. Každá pojišťovna by v programu měla svou záložku, tzv. list, do které by byly zaznamenávány účetní případy dané pojišťovny. Dalo by se také využít možnosti propojování jednotlivých listů a vytvořit souhrnný list pro všechny pojišťovny, který by podával ucelený přehled o příjmech od zdravotních pojišťoven. Návrh listu pro evidenci pohledávek zdravotní pojišťovny je uveden v příloze B. Pro každý měsíc je připraveno více řádků, protože úhrada jedné vystavené faktury často probíhá pomocí více než jedné platby. Zápis do listu zdravotní pojišťovny by probíhal vždy s vystavením faktury a po přijetí platby na bankovní účet, a to podle zúčtovací zprávy od pojišťovny.

Návrh č. 3: Zavedení evidencí jednotlivých složek výdajů.

Zavedení evidencí jednotlivých složek výdajů by umožnilo efektivnější plánování výdajů ordinace, lepší kontrolu a s tím spojenou stabilizaci zisku ordinace v průběhu roku. Evidovány by mohly být provozní výdaje. Souhrn pravidelných plateb s možností zápisu o úhradě, by zajistil vyšší kontrolu nad splácením závazků ve stanovené lhůtě. Pravidelnou platbou je např. nájemné ordinace, telefonní poplatky, likvidace odpadu aj. Dále např. evidence zásob by lékařce pomohla s plánováním nákupu zdravotního materiálu. Přehledné zaznamenávání ostatních výdajů by mohlo odhalit některé nadbytečné výdaje.

5.3 Návrh evidence ordinace po převodu na s.r.o.

5.3.1 Vedení účetnictví

Po převodu ordinace z OSVČ na společnost s ručením omezeným, by lékařce podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vznikla povinnost vést účetnictví, a to ke dni zápisu do obchodního rejstříku. Ordinance praktické lékařky podle kategorizace účetních jednotek spadá do kategorie mikro účetní jednotky, bez povinnosti ověřování auditem. Jako taková může vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu oproti účetnictví v plném rozsahu znamená např.:

- možnost sestavit účtový rozvrh s uvedením pouze účtových skupin,
- možnost spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize. [17]

Účetnictví praktické lékařky by se dále řídilo vyhláškou č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, která upravuje účetnictví pro podnikatelské subjekty a dále Českými účetními standardy pro podnikatele.

Samotnému vedení účetnictví předchází přechod z daňové evidence na účetnictví, kdy dochází zejména k převodu veškerého majetku, pohledávek a závazků.

5.3.1.1 Přechod z daňové evidence na účetnictví

Pro účely diplomové práce bude uvažována situace přechodu z daňové evidence na účetnictví ke dni 1. 1. 2016. Přechod z vedení daňové evidence na vedení účetnictví zahrnuje následující kroky, které budou dále stručně popsány pro situaci konkrétní lékařské praxe.

- Zjištění stavu jednotlivých položek majetku a závazků v daňové evidenci,
- vytvoření účtového rozvrhu,
- vytvoření interních směrnic podnikatele,
- otevření účetních knih,
- rozepsání počátečních stavů na účty aktiv a pasiv.

Zjištění stavu jednotlivých položek majetku a závazků

Při inventarizaci jednotlivých složek majetku a závazků provedené ke dni 31. 12. 2015 byly zjištěny stavy majetku a dluhů uvedené v tabulce 5.1.

Tabulka 5.1: konečné stavy majetku a dluhů ke dni 31. 12. 2015. [zdroj vlastní]

Konečné stavy majetku a dluhů k 31.12.2015	
Pokladna	5 279,00 Kč
Bankovní účet	68 499,07 Kč
Pohledávky	223 723,40 Kč
VZP	81 841,10 Kč
ZPMV	87 166,27 Kč
VoZP	18 991,60 Kč
OZP	10 083,62 Kč
ČPZP	15 893,17 Kč
ZPŠ	6 119,64 Kč
RBP	277,00 Kč
ostatní	3 351,00 Kč
Úvěr	140 048,87 Kč
Závazky	26 323,00 Kč
dodavatelé	3 543,00 Kč
zaměstnanci	13 780,00 Kč
institute SP a ZP	7 650,00 Kč
stát	1 350,00 Kč

Vytvoření účtového rozvrhu

Dalším krokem je vytvoření účtového rozvrhu. Z analýzy podnikání lékařky jako OSVČ byly zjištěny skutečnosti, které by byly v účetnictví zaznamenávány. Pro dodržení podvojnosti účetních zápisů by účtový rozvrh měl obsahovat minimálně následující účty:

Účtová třída 1 – ZÁSOBY

11 Materiál

112 Materiál na skladě

Účtová třída 2 – KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY

21 Peněžní prostředky v pokladně

211 Pokladna

22 Peněžní prostředky na účtech

221 Bankovní účet

- 23   Krátkodobé úvěry**
- 231   Krátkodobé úvěry
- 26   Převody mezi finančními účty**
- 261   Peníze na cestě

Účtová třída 3 – ZÚČTOVACÍ VZTAHY

- 31   Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)**
- 311   Pohledávky z obchodních vztahů
- 32   Závazky (krátkodobé)**
- 321   Závazky z obchodních vztahů
- 324   Přijaté provozní zálohy
- 33   Zúčtování se zaměstnanci a institucemi**
- 331   Zaměstnanci
- 336   Zúčtování s institucemi sociál. zabezpečení a zdravot. pojištění
- 34   Zúčtování daní a dotací**
- 341   Daň z příjmů
- 342   Ostatní přímé daně
- 36   Závazky ke společníkům
- 364   Závazky ke společníkům při rozdělení zisku
- 38   Přechodné účty aktiv a pasiv**
- 388   Dohadné účty aktivní

Účtová třída 4 – KAPITÁLOVÉ ÚČTY A DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY

- 41   Základní kapitál a kapitálové fondy**
- 411   Základní kapitál
- 42   Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření**
- 428   Nerozdělený zisk minulých let
- 43   Výsledek hospodaření**
- 431   Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
- 46   Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím**
- 461   Dlouhodobé úvěry
- 49   Individuální podnikatel**
- 491   Účet individuálního podnikatele

Účtová třída 5 – NÁKLADY

- 50   Spotřebované nákupy**
- 501   Spotřeba materiálu
- 502   Spotřeba energie
- 51   Služby**
- 518   Ostatní služby
- 52   Osobní náklady**
- 521   Mzdové náklady

- 524 Zákonné sociální a zdravotní pojištění
- 53 Daně a poplatky**
- 531 Daň silniční
- 54 Jiné provozní náklady**
- 549 Manka a škody z provozní činnosti
- 56 Finanční náklady**
- 562 Úroky
- 568 Ostatní finanční náklady
- 569 Manka a škody na finančním majetku

Účtová třída 6 – VÝNOSY

- 60 Tržby za vlastní výkony a zboží**
- 602 Tržby z prodeje služeb
- 604 Tržby za zboží
- 64 Jiné provozní výnosy**
- 648 Ostatní provozní výnosy
- 66 Finanční výnosy**
- 662 Úroky

Účtová třída 7 – ZÁVĚRKOVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY

- 70 Účty rozvažné**
- 701 Počáteční účet rozvažný
- 702 Konečný účet rozvažný
- 71 Účet zisků a ztrát**
- 710 Účet zisků a ztrát

Lékařka má v podstatě tři hlavní skupiny odběratelů: zdravotní pojišťovny, firmy, pro které zajišťuje pracovně-lékařské služby, a pacienty, kterým účtuje výkony nehrazené ze zdravotního pojištění. Pro větší přehlednost by bylo výhodné vést k účtu Odběratelé další analytické účty, rozdělené právě na tyto tři skupiny odběratelů. Vzhledem k tomu, že zdravotní pojišťovny jsou pravidelnými odběrateli a účtování služeb jednotlivým pojišťovnám probíhá minimálně jedenkrát měsíčně, měl by být účet Zdravotní pojišťovny dále rozdělen dle jednotlivých zdravotních pojišťoven. Členění účtu Firmy by bylo vhodné rozdělit dle jednotlivých firem, pouze pro firmy s větším počtem zaměstnanců, u kterých se předpokládá častější účtování služeb. Menší firmy by mohly být zařazeny v souhrnném účtu Ostatní firmy. Účet Pacienti další členění nepotřebuje.

Účtová třída 3 – ZÚČTOVACÍ VZTAHY

- 31 Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)**
- 311 Odběratelé
  - 311.1 Zdravotní pojišťovny
    - 311.11 VZP

- 311.12 ZP
- 311.13 VoZP
- 311.14 OZP
- 311.15 ČPZP
- 311.16 ZPŠ
- 311.17 RBP
- 311.2 Firmy
  - 311.21 Firma 1
  - 311.22 Firma 2
  - 311.2n Firma n
  - 311.2x Ostatní firmy
- 311.3 Pacienti

Analytické členění by bylo výhodné použít také u účtů 336 *Zúčtování s institucemi SP a ZP a 321 Dodavatelé*. Samostatné účty by mohla lékařka vést např. pro dodavatele, se kterými obchoduje pětkrát a vícekrát za rok.

Lékařka poskytuje některé služby, které nepatří mezi služby osvobozené od daně z přidané hodnoty. Ačkoli lékařka není podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, povinna odvádět DPH, bylo by vhodné tyto služby evidovat na speciálně vytvořený účet, aby bylo průkazné, že obrat z těchto služeb nepřekračuje za 12 po sobě jdoucích měsíců částku 1 000 000 Kč. Pro tyto účely by bylo možné využít analytický účet 602.1 s názvem *Tržby za služby neosvobozené od DPH*.

Návrh účtového rozvrhu včetně analytických účtů je uveden v příloze C.

Vytvoření interních směrnic podnikatele

Do vnitřních směrnic si účetní jednotka zahrnuje směrnice, které v rámci své činnosti při vedení účetnictví využije. Návrh osnovy vnitřních směrnic ordinace praktické lékařky je uveden v tabulce 5.2.

Tabulka 5.2: návrh osnovy vnitřních směrnic. [zdroj vlastní]

Poř. č.	Název směrnice
1	Systém zpracování účetnictví, účetní metody
2	Účtový rozvrh
3	Dlouhodobý majetek - kritéria pro zařazení
4	Zásoby - evidence, účtování
5	Stanovení zásad pro časové rozlišení nákladů a výnosů
6	Pracovní cesty, cestovní výdaje
7	Inventarizace majetku a závazků
8	Likvidace expirovaných léků
9	Způsob účtování péče hrazené zdravotní pojišťovnou

Otevření účetních knih a rozepsání počátečních stavů na účty aktiv a pasiv

Účetnictví vedené ve zjednodušeném rozsahu umožňuje mimo jiné účtování pouze v jedné knize. V praxi to znamená, že je možné spojit účtování v hlavní knize s účtováním v deníku bez nutnosti vedení knih analytických účtů. V dané lékařské praxi by však bylo vhodné analytickou evidenci využít. Účetnictví by tak bylo vedeno v hlavní knize a knihách analytické evidence.

Před samotným otevřením účetních knih byla podle zjištěných konečných stavů majetku a dluhů sestavena zahajovací rozvaha ke dni 1. 1. 2016, tabulka 5.3.

Tabulka 5.3: zahajovací rozvaha ke dni 1. 1. 2016. [zdroj vlastní]

Rozvaha k 1.1.2016					
AKTIVA			PASIVA		
I.	Dlouhodobý majetek	0,00 Kč	I.	Vlastní zdroje	131 129,60 Kč
II.	Oběžný majetek	297 501,47 Kč		Základní kapitál - účet individuálního podnikatele	131 129,60 Kč
	Zásoby	0,00 Kč	II.	Cizí zdroje	166 371,87 Kč
	Pohledávky	223 723,40 Kč		Úvěr	140 048,87 Kč
	Krátkodobý finanční majetek	73 778,07 Kč		Ostatní závazky	26 323,00 Kč
	pokladna	5 279,00 Kč		dodavatelé	3 543,00 Kč
	bankovní účet	68 499,07 Kč		zaměstnanci	13 780,00 Kč
				instituce SP a ZP	7 650,00 Kč
				stát	1 350,00 Kč
Suma aktiv		297 501,47 Kč	Suma pasiv		297 501,47 Kč

Zahajovací rozvaha je podkladem pro otevření účtu 701 *Počáteční účet rozvažný*, který slouží k otevírání účetních knih, viz tabulka 5.4. Počáteční zůstatky jednotlivých účtů se zaúčtují v případě aktiv účetními zápisy ve prospěch Počátečního účtu rozvažného a na vrub příslušných otevíraných účtů aktiv. V případě pasiv se počáteční zůstatky zaúčtují na vrub Počátečního účtu rozvažného a ve prospěch příslušných otevíraných účtů pasiv.

Tabulka 5.4: otevření účetních knih k 1. 1. 2016 s rozepsanými počátečními stavy na účtech aktiv a pasiv. [zdroj vlastní]

Položka	Částka	MD	D
Pokladna	5 279,00 Kč	211	701
Bankovní účet	68 499,07 Kč	221	701
Pohledávky VZP	81 841,10 Kč	311.11	701
Pohledávky ZPMV	87 166,27 Kč	311.12	701
Pohledávky VoZP	18 991,60 Kč	311.13	701
Pohledávky OZP	10 083,62 Kč	311.14	701
Pohledávky ČPZP	15 893,17 Kč	311.15	701
Pohledávky ZPŠ	6 119,64 Kč	311.16	701
Pohledávky RBP	277,00 Kč	311.17	701
Pohledávky ostatní firmy	3 351,00 Kč	311.2x	701
Závazky - telefonní poplatky a internet	1 170,00 Kč	701	321.2
Závazky - likvidace odpadu	968,00 Kč	701	321.4
Závazky - ostatní dodavatelé	1 605,00 Kč	701	321.9
Závazky - zaměstnanci	13 780,00 Kč	701	331
Závazky - instituce SP a ZP	7 650,00 Kč	701	336
Závazky - stát	1 350,00 Kč	701	341
Úvěr	140 048,87 Kč	701	461
Účet individuálního podnikatele	131 129,60 Kč	701	491

5.3.1.2 Příklady účetních operací

Účtování hrazených služeb

Všechny zdravotní pojišťovny hradí lékaře hrazené služby formou přímých měsíčních plateb. Vydaná faktura se zaúčtuje na stranu MD účtu konkrétní zdravotní pojišťovny se souvztažným zápisem na účet 602 – *Tržby z prodeje služeb*. Úhrada faktury se zaznamená na straně D účtu konkrétní zdravotní pojišťovny a straně MD účtu 221 – *Bankovní účet*. Zápis účetní operace je uveden v tabulce 5.5.

Tabulka 5.5: zápis v hlavní knize – vyúčtování hrazených služeb.

Účet 221 Bankovní účet					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
12.10.	GEMB0100013	Úhrada FV VZP za srpen	311.11	40 136 Kč	
Účet 311.11 VZP					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
11.9.	16ZP048	FV VZP za srpen	602	40 136 Kč	
12.10.	GEMB0100013	Úhrada FV VZP za srpen	221		40 136 Kč
Účet 602 Tržby z prodeje služeb					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
11.9.	16ZP048	FV VZP za srpen	311.11		40 136 Kč

Pokud pojišťovna neuhradí fakturu v celkové výši, vystaví se na neuhrazenou částku dobropis, viz tabulka 5.6.

Tabulka 5.6: zápis v hlavní knize – vystavení dobropisu na částečně uhrazenou fakturu. [zdroj vlastní]

Účet 221 Bankovní účet					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
16.11.	GEMB0110015	Úhrada FV VZP za září	311.11	48 526,47 Kč	
Účet 311.11 VZP					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
15.10.	16ZP055	FV VZP za září	602	48 634 Kč	
16.11.	GEMB0110015	Úhrada FV VZP za září	221		48 526,47 Kč
31.12.		Dobropis k FV VZP za září	602		97,53 Kč
Účet 602 Tržby z prodeje služeb					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
15.10.	16ZP055	FV VZP za září	311.11		48 634 Kč
31.12.		Dobropis k FV VZP za září	311.11	97,53 Kč	

V praxi není vždy zcela jasné, co zdravotní pojišťovna v dané platbě hradí. Vždy by se platba od pojišťovny měla porovnat se zúčtovací zprávou. Došlá platba může být snížena o částku za nesprávně nebo neoprávněně vyúčtované služby z minulého období, které byly zjištěny při kontrole po provedení úhrady. V takovém případě by měl být vystaven dobropis k faktuře, s níž ponížení platby věcně souvisí.

Účtování služeb nehrazených ze zdravotního pojištění

Mezi služby nehrazené ze zdravotního pojištění patří pracovně lékařské služby a dále např. vstupní prohlídka do zaměstnání, vystavení různých potvrzení, kopie zdravotnické dokumentace, prodej očkovacích vakcín nehrazených zdravotními pojišťovnami a jejich aplikace, vyšetření EKG na žádost pacienta aj. Veškeré výkony, které zdravotní pojišťovny nehradí, jsou uvedeny v Ceníku služeb nehrazených z veřejného pojištění. Služby, které hradí pacienti sami, jsou placeny zpravidla v hotovosti. Některé nehrazené služby nepatří mezi zdravotní služby osvobozené od daně z přidané hodnoty. Podle navrženého účetního rozvrhu jsou takové služby zaúčtovány na účet 602.1 – Tržby za služby neosvobozené od DPH.

Administrativní úkon uhrazený v hotovosti, např. potvrzení pro řidičský průkaz, který není osvobozený od DPH, bude zachycen na účtu 211 – *Pokladna* se souvztažným zápisem 602.1 – *Tržby za služby neosvobozené od DPH*. Uvedeno v tabulce 5.7.

Tabulka 5.7: zápis v hlavní knize – vyúčtování administrativního úkonu. [zdroj vlastní]

Účet 211 Pokladna					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
12.1.	16HP004	VPD Administrativa	602.1	400 Kč	
Účet 602.1 Tržby za služby neosvobozené od DPH					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
12.1.	16HP004	VPD Administrativa	211		400 Kč

V ordinaci je možné zakoupit očkovací látku, kterou lékařka následně aplikuje. V účetnictví se takový případ zaznamená na straně MD účtu 211 *Pokladna* a na straně D účtů 602 – *Tržby z prodeje služeb* a 604 – *Tržby za zboží*, viz tabulka 5.8.

Tabulka 5.8: zápis v hlavní knize – prodej očkovací látky s následnou aplikací. [zdroj vlastní]

Účet 211 Pokladna					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
14.1.	16HP006	VPD Očkování nehrazené ZP	602, 604	850 Kč	
Účet 602 Tržby z prodeje služeb					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
14.1.	16HP006	VPD Očkování nehrazené ZP	211		100 Kč
Účet 604 Tržby za zboží					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
14.1.	16HP006	VPD Očkování nehrazené ZP	211		750 Kč

Účtování materiálu

Účtování materiálu lze provádět dvěma způsoby. Pro potřeby ordinace postačí účtování podle způsobu B, kdy se zásoby nakupované v průběhu roku účtují přímo do spotřeby. Na konci roku se provede inventura a zůstatek ve skladu se zaúčtuje na stran MD účtu 112 – Materiál na skladě se souvztažným zápisem na stranu D účtu 501 – Spotřeba materiálu. [16] Materiál je možné hradit hotově nebo z bankovního účtu, v tabulkách 5.9 a 5.10 jsou proto uvedeny obě možnosti. Při platbě z bankovního účtu vzniká před uhrazením přijaté faktury závazek vůči danému dodavateli.

Tabulka 5.9: zápis v hlavní knize – nákup materiálu v hotovosti. [zdroj vlastní]

Účet 211 Pokladna					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
10.1.	16HV005	VPD nákup zdravotnického materiálu	501		411 Kč
Účet 501 Spotřeba materiálu					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
10.1.	16HV005	VPD nákup zdravotnického materiálu	211	411 Kč	

Tabulka 5.10: zápis v hlavní knize – nákup materiálu na fakturu. [zdroj vlastní]

Účet 221 Bankovní účet					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
3.2.	16FP001	úhrada FP č. 16FP001 - očkovací látky	321.7		9 107 Kč
Účet 321.7 Dodavatelé - očkovací látky					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
2.1.	16FP001	FP očkovací látky	501		9 107 Kč
3.2.	16FP001	úhrada FP č. 16FP001 - očkovací látky	221	9 107 Kč	
Účet 501 Spotřeba materiálu					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
2.1.	16FP001	Očkovací látky	321.7	9 107 Kč	

Účtování mzdy

Zápis o vyplacení mzdy je v účetnictví mnohem detailnější než v daňové evidenci. Nejprve se účtuje tzv. předpis mzdy, který vychází ze mzdového listu zaměstnance. Poté se na základě výpisu z bankovního účtu zaúčtují samotné platby.

Po převodu ordinace na s.r.o. by se lékařka stala zaměstnancem společnosti. Měsíční mzdu by poté vyplácela jak zdravotní sestře tak sobě samé. Jako zaměstnanec by lékařka mohla využívat všech zaměstnaneckých výhod a, z pozice zaměstnance a zároveň vlastníka společnosti, lépe daňově optimalizovat své příjmy.

Pro příklad je v tabulce 5.11 uvedeno účtování mzdy zdravotní sestry, které vychází z výpočtu její měsíční mzdy, tabulka 4.7 na straně 57.

Pro evidenci mezd je určen účet 521 – *Mzdové náklady*. Výplatě mzdy vždy předchází sestavení mzdového listu. [16] Lékařce tak vzniká vůči zdravotní sestře závazek, který se zaúčtuje na účet 331 – *Zaměstnanci*.

Závazek vůči zdravotní sestře je poté snížen o daň z příjmů a o zdravotní a sociální pojištění, hrazené zaměstnancem a vznikne závazek vůči finančnímu úřadu (účet 342 – *ostatní přímé daně*) a institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění (analytické účty k účtu 336 – *zúčtovací vztahy SP a ZP*). Zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem se zaúčtuje jako náklad zaměstnavatele na účet 524 – *zákonné SP a ZP* se souvztažnými zápisy na účty 336.1 – *zúčtovací vztahy SP* a 336.2 – *zúčtovací vztahy ZP*.

Vzniklé závazky zaniknou jejich uhrazením ve smluveném termínu. Veškeré platby související se mzdou zdravotní sestry hradí lékařka prostřednictvím bankovního účtu. V účetnictví je tedy v den úhrady proveden zápis na straně D účtu 221 – *Bankovní účet* a na straně MD příslušného souvztažného pasivního účtu.

Tabulka 5.11: zápis v hlavní knize – účtování mzdy zdravotní sestry. [zdroj vlastní]

Účet 221 Bankovní účet					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
15.1.	GEMB0010014	VBÚ odvod mzdy	331		13 780 Kč
10.2.	GEMB0020012	VBÚ odvod ZP	336.2		2 295 Kč
10.2.	GEMB0020013	VBÚ odvod SP	336.1		5 355 Kč
10.2.	GEMB0020014	VBÚ odvod zálohy na daň	342		1 350 Kč
Účet 331 Zaměstnanci					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
		Hrubá mzda	521		17 000 Kč
		Daň z příjmů	342	1 350 Kč	
		ZP hrazené zaměstnancem	336.2	765 Kč	
		SP hrazené zaměstnancem	336.1	1 105 Kč	
15.1.	GEMB0010014	VBÚ odvod mzdy	221	13 780 Kč	
Účet 342 Ostatní přímé daně					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
		Daň z příjmů	331		1 350 Kč
10.2.	GEMB0020014	VBÚ odvod zálohy na daň	221	1 350 Kč	
Účet 336.1 Zúčtovací vztahy SP					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
		SP hrazené zaměstnancem	331		1 105 Kč
		SP hrazené zaměstnavatelem	524		4 250 Kč
10.2.	GEMB0020013	VBÚ odvod SP	221	5 355 Kč	
Účet 336.2 Zúčtovací vztahy ZP					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
		ZP hrazené zaměstnancem	331		765 Kč
		ZP hrazené zaměstnavatelem	524		1 530 Kč
10.2.	GEMB0020012	VBÚ odvod ZP	221	2 295 Kč	
Účet 521 Mzdové náklady					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
		Hrubá mzda	331	17 000 Kč	
Účet 524 Zákonné SP a ZP					
Datum	Doklad	Text	Souvztažný účet	Částka	
				MD	D
		ZP hrazené zaměstnavatelem	336.2	1 530 Kč	
		SP hrazené zaměstnavatelem	336.1	4 250 Kč	

5.3.2 Daňová povinnost

Daň z příjmů

V případě převodu praxe z FO na PO by se lékařka stala zaměstnancem své společnosti, ve které je jediným společníkem. Lékařce by tak vznikla povinnost odvádět daň z příjmů právnických osob za společnost a daň z příjmů fyzických osob ze své mzdy a odměny jednatele.

Pokud by se lékařka rozhodla vyplácet si mzdu v průměrné měsíční výši 23 000 Kč s pohyblivou složkou odměny za práci jednatele v měsíční výši 2 400 Kč, vznikl by jí daňový bonus daně z příjmů FO ve výši 1 296 Kč měsíčně. Výpočet daňové povinnosti k dani z příjmů FO a odvodů SP a ZP v roce 2016 je uveden v tabulce 5.12. Vzhledem k tomu, že v roce 2017 dochází k navýšení zvýhodnění na vyživované děti, vychází daňový bonus z výpočtu mzdy lékařky v roce 2017 vyšší. Jeho výše činí 1 806 Kč měsíčně.

Průměrná měsíční hrubá mzda byla nastavena tak, aby nepodléhala zbytečně vysokým odvodům na sociální a zdravotní pojištění a zároveň dokázala uspokojit potřeby lékařky. Ohled byl brán také na nejnižší úroveň zaručené mzdy, kterou stanovuje nařízení vlády č. 567/2006 Sb. V roce 2017 je nejnižší úroveň zaručené mzdy pro lékaře stanovena na 19 900 Kč. [52]

Tabulka 5.12: výpočet daně z příjmů FO a odvodů SP a ZP ze mzdy lékařky v roce 2016. [zdroj vlastní]

Výpočet mzdy lékařky jako zaměstnance s.r.o.	
Průměrná měsíční hrubá mzda	23 000 Kč
Odměna za práci jednatele	2 400 Kč
Průměrný měsíční výdělek	25 400 Kč
Zdravotní pojištění	
Základ ZP	25 400 Kč
Zaměstnanec (4,5 %)	1 143 Kč
Zaměstnavatel (9 %)	2 286 Kč
ZP celkem	3 429 Kč
Sociální pojištění	
Základ SP	23 000 Kč
Zaměstnanec (6,5 %)	1 495 Kč
Zaměstnavatel (25 %)	5 750 Kč
SP celkem	7 245 Kč
Daň z příjmů	
Základ daně	33 500 Kč
Daň z příjmů (15 %)	5 025 Kč
Základní sleva na poplatníka	2 070 Kč
Daňové zvýhodnění na tři děti	4 251 Kč
Odváděná měsíční částka	-1 296 Kč
Mzda	
Čistý příjem zaměstnance	24 058 Kč
Náklady zaměstnavatele	33 436 Kč

V současné době činí sazba daně z příjmů právnických osob 19 % z vyměřovacího základu, kterým je výsledek hospodaření. Tedy rozdíl mezi náklady a výnosy daného účetního období. [7]

Důležité je zohlednit časové rozlišení nákladů a výnosů. Náklady a výnosy se započítají do období, ke kterému se časově váží, bez ohledu na to, zda došlo k jejich úhradě, či nikoliv. [16] V praxi to mimo jiné znamená, že do základu daně vstupují i závazky a pohledávky, které v daňové evidenci neměli na základ daně vliv.

Pro výpočet základu daně dané ordinace je uvažováno, že po odečtení uhrazených faktur vydaných za služby poskytnuté v roce 2015, přičtení neuhrazených pohledávek za služby poskytnuté v roce 2016, odečtení výdajů souvisejících s předchozím obdobím a přičtení neuhrazených závazků za rok 2016 od rozdílu mezi příjmy a výdaji ordinace za rok 2016, se rozdíl mezi výnosy a náklady rovná rozdílu mezi příjmy a výdaji. K nákladům jsou navíc připočteny náklady na mzdu lékařky v roční výši 401 232 Kč. Do daňově uznatelných nákladů se zahrnují i odvody zaměstnavatele na SP a ZP zaměstnance.

Výpočet daňové povinnosti a výše podílu na zisku je uveden v tabulce 5.13. Daň z příjmů právnických osob za rok 2016 činí 96 520 Kč. Při výplatě podílu na zisku by hospodářský výsledek po odečtení daně z příjmů PO byl dále zdaněn daní z příjmů FO.

Tabulka 5.13: daňová povinnost a podíl na zisku PO. [zdroj vlastní]

Daňová povinnost a podíl na zisku	
Výnosy	1 648 270,98 Kč
Náklady	1 139 794,55 Kč
Hospodářský výsledek	508 476,43 Kč
Zdanitelný základ daně	508 000,00 Kč
Daň z příjmů právnických osob (19 %)	96 520,00 Kč
Čistý zisk	411 956,43 Kč
Daň z příjmů fyzických osob (15 %)	61 793,46 Kč
Podíl na zisku	350 162,97 Kč

Zisk se jako zjištěný výsledek hospodaření z minulého účetního období zaúčtuje při otevírání účetních knih na stranu D, popř. MD pokud je vykazována ztráta, účtu 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení*. Poté se rozhoduje o jeho rozdělení. V praxi si společníci většinou nevyplácejí zisk celý, ale část použijí pro další rozvoj společnosti. Lékařka by část zisku mohla použít např. pro nákup nového vybavení ordinace. Tato část by se zaúčtovala na stranu D účtu 428 – *Nerozdělený zisk z minulých let*, část pro vyplacení na stranu D účtu 364 – *Závazky ke společníkům při rozdělování zisku*. Na konci období nevykazuje účet 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení* žádný zůstatek.

Ostatní daně

Pro ordinaci s právní formou společnost s ručením omezeným platí v případě ostatních daní stejné podmínky jako pro ordinaci zřizovanou fyzickou osobou.

5.4 Daňová optimalizace

Využitím některých zákonných ustanovení, by si lékařka mohla legálně snížit svou daňovou povinnost. Jedná se například o různé slevy na dani. Některé lze dle § 35 zákona o dani z příjmů uplatňovat jako fyzická i jako právnická osoba, některé mohou uplatňovat pouze osoby fyzické. Jako osoba samostatně výdělečně činná a jako zaměstnanec ve své společnosti s ručením omezeným lékařka může využívat ke snížení daňové povinnosti slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob podle § 35ba a § 35bb a daňové zvýhodnění na vyživované děti dle § 35c zákona o dani z příjmů. [7]

5.4.1 Doporučení pro daňovou optimalizaci

Lékařce podnikající formou s.r.o. doporučuji využívat tzv. zaměstnaneckých benefitů. Některá plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci jsou osvobozená od daně z příjmů fyzických osob. Tato jsou uvedena v odstavci 9 § 6 zákona o daních z příjmů. [7] Některá tato plnění jsou navíc osvobozena také od odvodů sociálního a zdravotního pojištění a jsou daňově uznatelným výdajem zaměstnavatele. Z těch, které by lékařka mohla využívat, se jedná např. o nepeněžní plnění vynaložená na odborný rozvoj zaměstnance související s předmětem činnosti zaměstnavatele, poskytování stravenek jako nepeněžní plnění do limitu nebo příspěvek na penzijní připojištění a životní pojištění poukázaný na účet zaměstnance u penzijní společnosti v celkové nejvyšší částce do 24 000 Kč ročně. [53]

Daňová optimalizace při podnikání ve společnosti s ručením omezeným je navíc umožněna např. výplatou odměny jednatele do částky 2 500 Kč měsíčně. V takovém případě odměna nepodléhá odvodům na sociální pojištění, ale pouze odvodům na zdravotní pojištění a dani z příjmů fyzických osob. [54] Základ daně, kterým jsou v tomto případě příjmy ze závislé činnosti zvýšené o pojistné na sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, je využitím odměny jednatele snížen o částku, která by běžně byla odvedena na sociální pojištění. Odměna jednatele je do modelového příkladu výpočtu daňové povinnosti vybrané lékařky v této diplomové práci započítána.

5.5 Doporučení vhodné právní formy podnikání

5.5.1 Právní hlediska

Porovnání právních skutečností týkajících se zamýšlených právních forem podnikání shrnuje tabulka 5.14.

Tabulka 5.14: právní hlediska praxe zřizované OSVČ a s.r.o. [zdroj vlastní]

	OSVČ		s.r.o.	
právní odpovědnost	lékařka	ručí veškerým svým majetkem	lékařka	ručí omezeně do výše nesplaceného vkladu zapsaného v OR
			společnost	ručí veškerým majetkem společnosti
prodej lékařské praxe	oprávnění k poskytování ZS	kupující musí podat žádost o oprávnění k poskytování zdravotních služeb na krajský úřad	uskutečňuje se jako převod obchodního podílu společnosti	
	smlouvy se ZP	ZP jsou povinny s kupujícím na jeho žádost uzavřít smlouvy ve stejném rozsahu jako s původním poskytovatelem	oprávnění k poskytování zdravotních služeb a smlouvy se ZP zůstávají zachovány bez nutnosti informovat krajský úřad či ZP	
dědění lékařské praxe	oprávnění k poskytování ZS	za předpokladu, že jsou splněny podmínky stanovené zákonem, může být pokračováno v poskytování ZS	dědí se obchodní podíl	
	smlouvy se ZP	ZP jsou povinny s dědicem praxe na jeho žádost uzavřít smlouvy ve stejném rozsahu jako s původním poskytovatelem	za předpokladu stanoveného odborného zástupce, oprávnění k poskytování zdravotních služeb nezaniká	
			smlouvy se ZP zůstávají zachovány bez nutnosti informovat pojišťovny	

Z právního hlediska je pro lékaře výhodnější podnikat jako s.r.o. V současné době, kdy je umožněn prodej a dědění praxí provozovaných fyzickou osobou včetně smluv se zdravotními pojišťovnami, je hlavní a značnou výhodou s.r.o. omezené ručení společníka – tedy lékaře.

V případě neúspěchu v podnikání hrozí podnikateli fyzické osobě ztráta osobního majetku, neboť fyzické osoby ručí veškerým svým majetkem, tedy včetně osobního majetku, který není zařazen do majetku obchodního.

Co se týká prodeje lékařské praxe, je prodej praxe zřizované společnostmi s ručením omezeným snazší a levnější. Při prodeji praxe s.r.o. je zachováno oprávnění k poskytování zdravotních služeb i smlouvy se zdravotními pojišťovnami. Prodej praxe OSVČ podléhá vždy dani z příjmu a odvodům pojistného na sociální a zdravotní pojištění. V případě prodeje obchodního podílu s.r.o. je, po 5 letech od nabytí podílu,

příjem plynoucí z jeho převodu osvobozen od daně. [7] Z prodeje obchodního podílu se navíc, na rozdíl od prodeje závodu, neplatí sociální a zdravotní pojištění.

V případě úmrtí poskytovatele zdravotních služeb fyzické osoby je pro pokračování v poskytování zdravotních služeb rozhodující splnění podmínek a dodržení termínů stanovených zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, v platném znění. Úmysl pokračovat v poskytování zdravotních služeb musí být písemně oznámen příslušnému krajskému úřadu a zdravotním pojišťovnám do 15 dnů ode dne úmrtí soukromého poskytovatele. V poskytování zdravotních služeb musí být pokračováno nejpozději do 60 dnů ode dne úmrtí lékaře. Pokud tyto lhůty nebo stanovené podmínky nejsou dodrženy, oprávnění k poskytování zdravotních služeb a veškeré smlouvy zanikají. [2] Zemře-li lékař, který provozoval jako jediný společník lékařskou praxi formou společnosti s ručením omezeným, dědí jeho obchodní podíl, tedy celou společnost, jeho dědici. [10] Pokud žádný z dědiců není odborně způsobilý k pokračování provozování zdravotnického zařízení, musí dědici zajistit odborného zástupce způsobilého k poskytování zdravotní péče v daném oboru, nebo mohou praxi prodat. [2]

5.5.2 Daňová a ekonomická hlediska

Z hlediska daňové povinnosti se v případě lékařky, jejíž praxe byla analyzována v této diplomové práci, jeví jako výhodnější varianta provozování praxe fyzickou osobou. Výši daňové povinnosti jako OSVČ a jako s.r.o. daně lékařky srovnává tabulka 5.15.

Tabulka 5.15: porovnání daňové povinnosti OSVČ a s.r.o. [zdroj vlastní]

Daňová povinnost		
	OSVČ	s.r.o.
Daň z příjmů PO	-	96 520,00 Kč
Srážková daň	-	61 793,46 Kč
Daň z příjmů FO	60 618,00 Kč	-15 552,00 Kč
Celková daňová povinnost	60 618,00 Kč	142 761,46 Kč

Celková daňová povinnost fyzické osoby je ve výši daně z příjmů FO, která činí 15 % z vyměřovacího základu, tedy z rozdílu daňových příjmů a daňově uznatelných výdajů. V případě společnosti s ručením omezeným podléhá zisk dani z příjmů PO, která činí 19 %. Při výplatě podílu na zisku je podíl společníka zdaněn srážkovou daní ve výši 15 %. [7] Aby bylo možné porovnat čistý příjem poskytovatele praxe jako OSVČ a s.r.o., je při výpočtu uvažována výplata celého čistého zisku společnosti, což v praxi není moc běžné. Vzhledem k tomu, že by byla lékařka ve své společnosti jediným společníkem, připadl by jí celý čistý zisk společnosti. Daňová povinnost je v případě podnikání jako s.r.o. snížena o daňový bonus, který by lékařce plynul z daně z příjmů FO odváděné ze mzdy.

Sazba daně z příjmů pro s.r.o. je sice vyšší, ale na rozdíl od fyzické osoby zisk nepodléhá odvodům sociálního a zdravotního pojištění. Sociální a zdravotní pojištění není odváděno ani při výplatě podílu na zisku a lékařka by je tak odváděla pouze z vyplácené mzdy. Výše sociálního a zdravotního pojištění, které by za rok 2016 odvedla, by tak činila 128 088 Kč. Z toho 96 432 Kč je část, kterou odvádí za zaměstnance zaměstnavatel, což znamená, že by tato část byla zahrnuta do nákladů snižujících základ daně. Jako OSVČ má lékařka povinnost odvést 194 223 Kč a výdaje na SP a ZP nejsou v případě podnikání fyzických osob výdajem snižujícím základ daně. Pro lepší přehlednost jsou odvody sociálního a zdravotního pojištění uvedeny v tabulce 5.16.

Tabulka 5.16: porovnání odvodů na sociální a zdravotní pojištění. [zdroj vlastní]

Odvody sociálního a zdravotního pojištění				
	OSVČ	s.r.o.		
		Zaměstnavatel	Zaměstnanec	Celkem
SP	132 817,43 Kč	69 000,00 Kč	17 940,00 Kč	86 940,00 Kč
ZP	61 405,32 Kč	27 432,00 Kč	13 716,00 Kč	41 148,00 Kč
Celkem	194 222,75 Kč	96 432,00 Kč	31 656,00 Kč	128 088,00 Kč

Výsledný čistý příjem lékařky při provozování praxe jako OSVČ za rok 2016 je o 16 008 Kč vyšší než pokud by podnikala jako s.r.o. Skutečné částky jsou uvedeny v tabulce 5.17.

Tabulka 5.17: skutečný příjem plynoucí z podnikání jako OSVČ a jako s.r.o. [zdroj vlastní]

Čistý roční příjem poskytovatele OSVČ		Čistý roční příjem poskytovatele s.r.o.	
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	909 708,43 Kč	Podíl na zisku	350 162,97 Kč
Daň z příjmů FO	60 618,00 Kč		
Odvod pojistného – SP	132 817,43 Kč	Roční čistá mzda lékaře	288 696,00 Kč
Odvod pojistného – ZP	61 405,32 Kč		
Čistý roční příjem poskytovatele	654 867,68 Kč	Čistý roční příjem poskytovatele	638 858,97 Kč

V pozici vlastníka a zároveň zaměstnance ve společnosti s ručením omezeným, však lékařka může své příjmy optimalizovat, a to např. využíváním nejrůznějších zaměstnaneckých benefitů.

Ekonomické výhody z pozice s.r.o. plynou při prodeji praxe, kdy jsou příjmy z prodeje osvobozeny od plateb sociálního a zdravotního pojištění. Při prodeji praxe po pěti letech jsou příjmy navíc osvobozeny také od daně z příjmu. [7] Pro příklad jsou v tabulce 5.18 uvedeny výpočty zisku z prodeje praxe v hodnotě 1 500 000 Kč prodávané jako OSVČ a s.r.o.

Tabulka 5.18: zisk z prodeje praxe. [zdroj vlastní]

OSVČ		s.r.o. do 5 let existence		s.r.o. po 5 letech existence	
Daň z příjmu FO (15 %)	225 000 Kč	Daň z příjmu (15 %)	225 000 Kč	-	-
Zdravotní pojištění (13,5 %)	101 250 Kč	-	-	-	-
Sociální pojištění (29,2 %)	219 000 Kč	-	-	-	-
Daně a odvody celkem	545 250 Kč	Daně a odvody celkem	225 000 Kč	nepodléhá žádnému zdanění	
Čistý zisk prodávajícího	954 750 Kč	Čistý zisk prodávajícího	1 275 000 Kč	Čistý zisk prodávajícího	1 500 000 Kč

5.5.3 Účetní a organizační hlediska

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, mají právnické osoby povinnost vést účetnictví. V případě dané lékařky by účetnictví mohlo být vedeno ve zjednodušeném rozsahu, nicméně i to by pro lékařku znamenalo zvýšené náklady za služby účetní. Na druhou stranu, účetnictví by lékařce přinášelo více informací o jejím podnikání, které by mohla využít např. pro rozhodování o budoucím rozvoji ordinace.

Z hlediska organizačního je možné, aby společníkem nebo jednatelem s.r.o., která je oprávněna poskytovat zdravotnické služby, byly i osoby bez lékařského vzdělání. V takovém případě musí být zajištěn odborný zástupce, který však může být ve vztahu ke společnosti pouze zaměstnancem. [2, 10] Tímto způsobem by mohla lékařka do podnikání formou s.r.o. zapojit např. manžela. Změny v organizační struktuře musejí být vždy zapsány do obchodního rejstříku.

5.5.4 Shrnutí pro doporučení

Vhodnost porovnávaných právních forem podnikání z různých hledisek je shrnuta v tabulce 5.19.

Tabulka 5.19: shrnutí pro doporučení. [zdroj vlastní]

	OSVČ	s.r.o.
Právní hlediska	✗	✓
Výše daňové povinnosti	✓	✗
Výše odvodů na SP a ZP	✗	✓
Čistý příjem poskytovatele praxe	✓	✗
Účetní hlediska	✓	✓
Organizační hlediska	✗	✓

V případě posuzované lékařské praxe nevychází ani jedna z porovnávaných forem podnikání výrazně lépe než druhá. Současná právní forma podnikání, tedy OSVČ, je pro lékařku z ekonomického hlediska výhodnější. Rozdíl oproti podnikání formou společnosti s ručením omezeným je však jen 16 008 Kč ročně, tedy 1 333 Kč měsíčně. Jako zaměstnanec ve své společnosti s ručením omezeným by lékařka mohla využívat různých zaměstnaneckých benefitů, jako např. příspěvku na stravování formou stravenek nebo příspěvku na penzijní připojištění a životní pojištění do stanovené výše. Příspěvky by přitom nepodléhaly dani z příjmů fyzických osob ani odvodům na sociální a zdravotní pojištění a byly by daňově uznatelnými náklady společnosti.

Pokud by se lékařka rozhodla svou praxi prodat, vyšší zisk by pro ni plynul z prodeje praxe zřizované společností s ručením omezeným. Nejvýhodnější je přitom prodávat praxi s.r.o. po pěti a více letech od nabytí podílu společnosti. Prodej praxe s.r.o. je výhodnější, respektive snazší také z hlediska administrativního.

Zásadní výhodou podnikání formou s.r.o. je omezené ručení za závazky plynoucí z podnikatelské činnosti. Nicméně v obou případech podnikání by lékař měl mít uzavřené dostatečné profesní pojištění poskytovatele zdravotních služeb, které pomůže snížit případné výdaje při pojistné události.

Na základě výše uvedených skutečností, doporučuji právní formu podnikání s.r.o. Hlavními argumenty pro doporučení s.r.o. jsou nižší právní odpovědnost a výrazně vyšší zisk při prodeji praxe.

6 Diskuse

Mezi všeobecnými praktickými lékaři, kteří provozují soukromé praxe jako fyzické osoby, se v posledních několika letech rozmohl trend zřizování společností s ručením omezeným, a to i v případě, kdy lékařskou praxi tvoří pouze jeden lékař. V současné době se pomalu začíná vyrovnávat počet praxí praktických lékařů zřizovaných fyzickou osobou a společností s ručením omezeným. [5] Legislativa upravující podnikání lékařů však prodělala v průběhu let některé podstatné změny a podnikání formou společnosti s ručením omezeným již v dnešní době nepřináší podnikajícím lékařům na první pohled výrazně výhodnější podmínky. Na otázku, která právní forma podnikání je v současné době pro praxi všeobecného praktického lékaře nejvhodnější, neexistuje jednoznačná odpověď. Každý praktický lékař by měl právní formu podnikání volit s ohledem na podmínky své praxe.

V diplomové práci byla analyzována ordinace všeobecné praktické lékařky ze Středočeského kraje, která podniká jako OSVČ. Cílem práce bylo na základě provedené analýzy vytvořit doporučení právní formy podnikání, vhodné pro tuto konkrétní praxi.

Zásadním rozdílem mezi podnikáním fyzických osob a podnikání formou společnosti s ručením omezeným je z právního hlediska rozsah právní zodpovědnosti. Zatímco fyzická osoba ručí za závazky plynoucí z jejího podnikání celým svým majetkem, společník s.r.o. ručí za závazky společnosti do výše upsaného, ale dosud nesplaceného vkladu. Tato povinnost společníků je solidární, je-li v s.r.o. více společníků ručí všichni společně a nerozdílně. Za závazky společnosti ručí celým svým majetkem společnost. Dalším rozdílem je převoditelnost smluv se zdravotními pojišťovnami a oprávnění k poskytování zdravotních služeb při prodeji nebo dědění lékařské praxe. Pokud je prodáván nebo děděn obchodní podíl společnosti, dochází pouze ke změně společnické struktury ve společnosti a veškeré smlouvy, jako např. nájemní smlouva, smlouvy s dodavateli léků a materiálu, včetně smluv se zdravotními pojišťovnami zůstávají zachovány. Stejně tak nezaniká ani oprávnění k poskytování zdravotních služeb. V případě prodeje lékařské praxe zřizované fyzickou osobou musí být pro kupujícího zajištěno nové oprávnění k poskytování zdravotních služeb a veškeré smlouvy musejí být nově uzavřeny, včetně smluv se zdravotními pojišťovnami. V tomto ohledu prošla legislativa v posledních letech několika změnami. V současné době je při splnění stanovených podmínek kupujícímu lékaři garantováno uzavření smluv se zdravotními pojišťovnami ve stejném rozsahu jako s původním poskytovatelem zdravotních služeb. Rozhodnutí o oprávnění k poskytování zdravotních služeb může být na žádost vydáno ke dni, kdy je vydáno rozhodnutí o odnětí tohoto oprávnění původnímu poskytovateli.

Analýza podnikatelské činnosti vybrané lékařky byla zaměřena zejména na vyúčtování se zdravotními pojišťovnami, vedení daňové evidence a daňové zatížení při současné formě podnikání. Hlavní problematikou oblastí zúčtování se zdravotními

pojišťovnami je možný nesoulad účtované a proplacené částky, způsobené neuznáním některých vykázaných výkonů. Zdravotní pojišťovny o neuznaných výkonech informují prostřednictvím zúčtovacích zpráv, které jsou zpracovávány formou zkratk a kódů. Zúčtovací zprávy za určitý měsíc jsou pojišťovnami doručovány v různých termínech, zpravidla v průběhu následujícího měsíce po vyúčtování služeb, a liší se svou podobou a částečně i obsahem. Některé pojišťovny zasílají zúčtovací zprávu rozdělenou do několika samostatných zpráv, doručovaných v rozmezí zhruba 20 dnů. Uvedené skutečnosti zvyšují časovou náročnost administrativních úkonů lékaře. Vybraná lékařka má s pojišťovnami ujednané měsíční vyúčtování a úhradu zdravotní péče, což je podle mého názoru nejvhodnější varianta zúčtování se zdravotními pojišťovnami. Dalšími variantami jsou čtvrtletní vyúčtování služeb a úhrady formou záloh. Při měsíčním zúčtování je každá faktura jednorázově uhrazena, nevznikají velké rozdíly mezi fakturovanou a skutečně uhrazenou částkou a účetní záznamy jsou při této variantě nejméně komplikované. Také z hlediska kontroly neuhrazených výkonů je tato varianta zúčtování nejprůhlednější.

Na základě analýzy současné podoby vedení evidence ordinace byly identifikovány tři hlavní slabé stránky dosavadního způsobu evidování podnikatelské činnosti. Zjištěné slabé stránky byly následně využity pro vytvoření návrhu na zlepšení stávajícího modelu vedení evidence. K návrhu na podrobné vedení evidence pohledávek u zdravotních pojišťoven byl v programu Excel vytvořen návrh evidenčního listu, který by si lékařka mohla vést pro každou pojišťovnu přímo v ordinaci. Pro zápis by bylo vhodné stanovit den, kdy už jsou lékařce doručeny zúčtovací zprávy od všech zdravotních pojišťoven. Tímto by se zvýšila a zpřehlednila kontrola nad úhradami od zdravotních pojišťoven.

Pro stanovení základu daně může lékařka jako OSVČ využít rozdíl mezi zdanitelnými příjmy a daňově uznatelnými výdaji, nebo může uplatnit výdaje ve výši 40 % z příjmů ze samostatné činnosti. K oběma variantám byl proveden výpočet daňové povinnosti. Výsledkem je, že výhodnější je pro lékařku v současné době uplatňovat výdaje ve skutečné výši. Hlavním důvodem je přitom fakt, že lékařka uplatňuje zvýhodnění na dani na tři vyživované děti, které v případě uplatňování výdajů v paušální výši nelze využít. Toto se však v roce 2017 novelou zákona o dani z příjmů mění. Zvýhodnění na vyživované děti při uplatnění výdajů v paušální výši již za rok 2017 bude možné. Limit na uplatnění výdajů v paušální výši, na základě novely zákona o dani z příjmů, klesá ze 2 000 000 Kč na 1 000 000 Kč příjmů. Lékařka by tak při svých příjmech, které jsou zhruba 1 600 000 Kč, mohla uplatnit výdaje pouze ve výši 400 000 Kč. V tomto případě, i po uplatnění zvýhodnění na vyživované děti, bude stále výhodnější uplatňovat výdaje ve skutečné výši.

Pro komplexnost práce byl vypracován postup převodu ordinace z OSVČ na společnost s ručením omezeným. V zásadě existují dvě možné varianty, jak při převodu postupovat. Tyto se liší podle toho, zda je nejprve získáno oprávnění k poskytování

zdravotních služeb nebo proveden zápis společnosti do obchodního rejstříku. Podle mého názoru je vhodnější variantou postup, kdy je nejprve společnost zapsána do obchodního rejstříku a až poté žádá o oprávnění k poskytování zdravotních služeb, ačkoli po vydání tohoto oprávnění musí být provedena změna v zápisu oblasti podnikání v obchodním rejstříku. Druhá varianta přináší riziko zániku vydaného oprávnění k poskytování zdravotních služeb, pokud nejsou dodrženy stanovené lhůty pro zápis společnosti do obchodního rejstříku.

Po převodu ordinace na společnost s ručením omezeným vzniká povinnost vést účetnictví, namísto daňové evidence, kterou vedou fyzické osoby. Při podnikání pod svým jménem zdaňuje lékařka rozdíl mezi příjmy, které v daném období skutečně obdržela, a výdaji, které skutečně uhradila. Právnícké osoby zdaňují rozdíl mezi výnosy a náklady, které časově souvisí s daným obdobím. Do výnosů jsou tedy zahrnuty také neuhrazené pohledávky a do nákladů závazky, které vznikly uskutečněním služby či dodávky. Vedení účetnictví je oproti vedení daňové evidence složitější, s čímž souvisejí i vyšší ceny za vedení účetnictví. Na druhou stranu, výstupy, které by lékařka získala z účetnictví, by přinášely více informací o jejím podnikání, než daňová evidence. Tyto informace by mohla využít např. pro rozhodování o budoucím rozvoji ordinace.

V rámci návrhu vedení účetnictví byl v diplomové práci proveden přechod z vedení daňové evidence na vedení účetnictví a uvedeny příklady účtových operací. Do účtového rozvrhu byly zařazeny veškeré účty, které by lékařka v rámci vedení účetnictví využívala. Pro účty: Pohledávky z obchodních vztahů, Závazky z obchodních vztahů, Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního zabezpečení a Tržby z prodeje služeb doporučuji analytické členění, které zajistí vyšší přehlednost celého účetnictví. Oproti jiným oborům podnikání je specifické analytické členění účtu Pohledávky z obchodních vztahů, které je rozděleno na účty podle jednotlivých zdravotních pojišťoven, a účtu Tržby z prodeje služeb, ke kterému je veden analytický účet tržby za služby neosvobozené od DPH. Zdravotní služby jsou osvobozeny od DPH, služby jako např. administrativní úkony však osvobozeny nejsou. Lékaři, jejichž obrát za služby neosvobozené od DPH nepřesahuje za 12 po sobě jdoucích měsíců 1 000 000 Kč, nejsou plátcí DPH. Účet Tržby za služby neosvobozené od DPH slouží k tomu, aby lékařka mohla průkazně doložit, že splňuje podmínky pro osvobození od odvodů daně z přidané hodnoty.

Často zmiňovanou nevýhodou společnosti s ručením omezeným bývá vyšší zdanění při výplatě podílu na zisku, kdy zisk podléhá dvojímu zdanění. Nejprve je zdaněn u společnosti daní z příjmů právnických osob, poté při výplatě podílu na zisku společníkovi ještě daní z příjmů fyzických osob. Zisk OSVČ je daněn pouze jednou, a to daní z příjmů fyzických osob. Vyšší je i samotná sazba daně z příjmu právnických osob, která činí 19 %, zatímco sazba daně z příjmů fyzických osob činí 15 %. Na druhou stranu v případě fyzické osoby je z celého zisku odváděno sociální a zdravotní pojištění, zatímco v případě právnických osob je odváděno pouze ze mzdy

zaměstnance a odvody, které hradí zaměstnavatel, se zahrnují do nákladů. Výši daňové povinnosti plynoucí z podnikání formou společnosti s ručením omezeným lze navíc do jisté míry zmírnit daňovou optimalizací.

Pro výpočet daňové povinnosti, kterou by lékařka měla, kdyby podnikala formou společnosti s ručením omezeným, byla nastavena průměrná měsíční hrubá mzda lékařky na 23 000 Kč a odměna jednatele, kterou by navíc každý měsíc pobírala, na 2 400 Kč měsíčně. Daňová povinnost vychází pro podnikání formou společnosti s ručením omezeným více než dvakrát vyšší. Co se týká čistého ročního příjmu, který je z pohledu lékařky jistě o něco důležitější než výše daňové povinnosti, je podnikání jako OSVČ výhodnější pouze o 16 008 Kč ročně. Jako zaměstnanec společnosti s ručením omezeným by lékařka mohla své příjmy dále optimalizovat využíváním zaměstnaneckých benefitů. Lékařce bych doporučila využívat zejména nepeněžních plnění, která zaměstnavatel může poskytovat zaměstnanci, a přitom nepodléhají dani z příjmů fyzických osob ani odvodům na sociální a zdravotní pojištění a jsou daňově uznatelným nákladem společnosti.

Podstatně výhodnější z ekonomického hlediska je podnikání formou s.r.o. v případě prodeje praxe. Na rozdíl od prodeje praxe zřizované osobou samostatně výdělečně činnou, není ze zisku z převodu obchodního podílu společnosti s ručením omezeným odváděno sociální a zdravotní pojištění. Pokud mezi nabytím obchodního podílu v s.r.o. a jeho prodejem uplynulo 5 a více let, nepodléhá zisk ani dani z příjmu fyzických osob.

Na základě výsledků praktické části diplomové práce lékařce doporučuji změnit právní formu podnikání z OSVČ na s.r.o. Zásadními argumenty tohoto doporučení jsou omezené ručení a výrazně ekonomicky výhodnější prodej praxe. V souvislosti s tím by mohlo být namítnuto, že převod praxe je administrativně náročný a v době, kdy lékařka nepřemýšlí o prodeji praxe, je zbytečné tento proces podstupovat. Ačkoli téma prodeje praxe pro lékařku není v současné době aktuální, je pravděpodobné, že v budoucnu může takový okamžik nastat. Pak je výhodné, aby se prodej uskutečnil až po 5 letech od nabytí podílu v s.r.o.

7 Závěr

V rámci diplomové práce byly analyzovány dvě nejčastěji užívané právní formy podnikání všeobecných praktických lékařů. Hodnoceny byly výhody a nevýhody těchto právních forem podnikání a to nejen z hlediska právního, ale také z hlediska daňového a účetního. Hlavním cílem práce bylo vytvořit doporučení vhodné právní formy podnikání pro konkrétní ordinaci všeobecného praktického lékaře.

Doporučení vhodné právní formy podnikání bylo vypracováno pro lékařku ze Středočeského kraje, která v současné době podniká jako OSVČ. Doporučení vychází z komparace podnikání fyzických osob a s.r.o., tedy dvou nejčastěji užívaných právních forem podnikání všeobecných praktických lékařů v České republice.

V rámci porovnávání obou právních forem podnikání byly splněny dílčí cíle práce. Nejprve byla provedena analýza právních forem podnikání užívaných všeobecnými praktickými lékaři. Dále analýza současného způsobu vedení evidence dané ordinace, v rámci které byla popsána metodika vyúčtování péče zdravotním pojišťovnám a způsob úhrad od zdravotních pojišťoven. Hlavní problematickou oblastí zúčtování se zdravotními pojišťovnami je z hlediska účetnictví rozdíl mezi částkou fakturovanou zdravotním pojišťovnám lékařem a částkou, kterou zdravotní pojišťovny lékaři skutečně uhradí. Zúčtovací zprávy, podle kterých by měla být účetní operace zaznamenána v účetnictví, popř. v daňové evidenci, jsou mezi jednotlivými pojišťovnami nejednotné a poměrně nepřehledné.

Pro možnost porovnání obou právních forem podnikání z hlediska vedení účetnictví a daňové povinnosti, byla daňová evidence dané lékařky převedena do účetnictví a byl vytvořen návrh vedení evidence ordinace po převodu na společnost s ručením omezeným. Daňová povinnost lékařky provozující praxi jako společnost s ručením omezeným je vyšší. V diplomové práci bylo doporučeno několik možností pro daňovou optimalizaci, kterou lze daňovou povinnost snížit.

Po zhodnocení výhod a nevýhod obou právních forem podnikání vybrané ordinace praktické lékařky, byla jako vhodnější právní forma podnikání doporučena společnost s ručením omezeným.

Jedním z cílů práce bylo také navrhnout zlepšení stávajícího modelu evidence ordinace. Na základě identifikovaných slabých stránek byly vytvořeny tři návrhy, které zdokonalí dosavadní způsob evidence ordinace.

Výsledky diplomové práce jsou přínosné, a to zejména pro lékařku, která poskytla data potřebná pro vypracování praktické části práce. Zvolená právní forma podnikání má pouze doporučující charakter. Lékařka může zjištěné skutečnosti a argumenty, které byly rozhodující pro doporučení v diplomové práci, využít pro zvážení budoucí formy podnikání.

Seznam použité literatury

- [1] KOŠTA, O. *Management úspěšné ordinace praktického lékaře*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4422-3.
- [2] Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=75500&nr=372~2F2011&rpp=15#local-content>
- [3] MZČR. Vzdělávací program v oboru PRAKTICKÉHO LÉKAŘSTVÍ. In: *Věstník MZČR* [online]. 2011, č. 4 [cit. 2016-05-30]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/vestnik-c4/2011_5028_2162_11.html
- [4] Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=39498&nr=455~2F1991&rpp=15#local-content>
- [5] *Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb* [online]. [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <https://eregpublicsecure.ksrzis.cz/Registr/NRPZS/ZdravotnickeZarizeni?clean=True>
- [6] Pro a proti lékařské praxi jako společnosti s ručením omezeným. In: *Zdravotnictví a medicína: čtrnáctideník pro odborníky ve zdravotnictví a farmacii* [online]. Praha: MF Medical, 2014, č. 18, s. 18–19 [cit. 2016-05-17]. ISSN 2336-2987. Dostupné z: http://zdravi.euro.cz/clanek/pro-a-proti-lekarske-praxi-jako-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-477280?seo_name=mlada-fronta-noviny-zdravi-euro-cz
- [7] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40374&nr=586~2F1992&rpp=15#local-content>
- [8] MACH, J. Praxi soukromého lékaře – FO lze již prodávat i dědit. *Tempus medicorum: časopis České lékařské komory*. Olomouc: Česká lékařská komora, 2015, č. 12. ISSN 1214-7524.
- [9] Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=45178&nr=48~2F1997&rpp=15#local-content>
- [10] Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=74908&nr=90~2F2012&rpp=15#local-content>
- [11] Předpis č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40453&nr=2~2F1993&rpp=15#local-content>

- [12] Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40381&nr=592~2F1992&rpp=15#local-content>
- [13] ZÁLESKÁ, D. a J. MACH. Právní vztahy poskytovatelů zdravotních služeb a zdravotních pojišťoven. In: MACH, J. a kol. *Univerzita medicínského práva*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-5113-9.
- [14] Vyhláška č. 348/2016 Sb., o stanovení hodnot bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení pro rok 2017. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=87286&name=o~20stano ven~C3~AD~20hodnot~20bodu~2C~20v~C3~BD~C5~A1e~20~C3~BAhrad~20hrazen~C3~BDch~20slu~C5~BEeb~20a~20regula~C4~8Dn~C3~ADch~20om ezen&rpp=15#local-content>
- [15] Ústředí Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR. Metodika pro pořizování a předávání dokladů. In: *Metodika vyúčtování – aktuální stav – VZP ČR* [online]. Praha, 2017. Dostupné také z: <https://www.vzp.cz/poskytovatele/vyuctovani-zdravotni-pece/metodika-vyuctovani-aktualni-stav>
- [16] ŠTOHL, P. *Učebnice účetnictví 2015: pro střední školy a pro veřejnost*. Šestnácté, upravené vydání. Znojmo: Pavel Štohl s.r.o., 2015. ISBN 978-80-87237-81-6.
- [17] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=39611&nr=563~2F1991&rpp=15#local-content>
- [18] MRÁZOVÁ, L. Zdravotnické výkony - jsou účtovány a daňově posuzovány správně a současně optimálně? In: *Účetnictví v praxi* [online]. 2011, č. 9 [cit. 2016-05-26]. ISSN 1211-7307. Dostupné také z: [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34887v44507-zdravotnicke-vykony-jsou-uctovany-a-danove-posuzovany-spr/?search_query=\\$index=1319](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34887v44507-zdravotnicke-vykony-jsou-uctovany-a-danove-posuzovany-spr/?search_query=$index=1319)
- [19] Ústředí Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR. Pravidla pro vyhodnocování dokladů ve VZP ČR. Verze 6.2.10. In: *Metodika vyúčtování – aktuální stav – VZP ČR* [online]. Praha, 2013. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/poskytovatele/vyuctovani-zdravotni-pece/metodika-vyuctovani-aktualni-stav>
- [20] Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=86253&nr=112~2F2016&rpp=15#local-content>
- [21] *etržby* [online]. [cit. 2017-05-7]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz>
- [22] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=57849&nr=235~2F2004&rpp=15#local-content>

- [23] KRONEMAN, M. Paying General Practitioners in Europe. In: *Publicatie detail NIVEL* [online]. NIVEL, 2011 [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://www.nivel.nl/node/2430?database=ChoicePublicat&preref=1002073>
- [24] Health system reviews. In: *European Observatory on Health Systems and Policies*. [online]. 2008-2015 [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://www.euro.who.int/en/about-us/partners/observatory/publications/health-system-reviews-hits/full-list-of-country-hits>
- [25] LOCKE, C. The business side of general practice. In: *InnovAiT* [online]. 2010, č. 3 [cit. 2017-03-18]. DOI: 10.1093/innovait/inp186. ISSN 1755-7380. Dostupné z: <http://ino.sagepub.com/lookup/doi/10.1093/innovait/inp186>
- [26] General and Personal Medical Services, England – 2015, as at 30 September: Detailed tables, Provisional Experimental. In: *Find data – NHS Digital* [online]. NHS Digital, 2015 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://content.digital.nhs.uk/searchcatalogue?productid=20741&q=General+and+Personal+Medical+Services+in+England+&sort=Relevance&size=10&page=1#top>
- [27] Collaborative GP networks. In: *BMA – Basic legal structures* [online]. BMA, 2016 [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <https://www.bma.org.uk/advice/employment/gp-practices/gps-and-staff/gp-networks/basic-legal-structures>
- [28] The pros and cons for GP practices choosing to incorporate. In: *Healthcare - UHY Hacker Young Sheffield* [online]. UHY HACKER YOUNG, 2014 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.uhy-uk.com/sheffield/sectors/healthcare/>
- [29] *Money and tax* [online]. [cit. 2016-05-29] Dostupné z: <https://www.gov.uk/income-tax-rates>
- [30] GREGORY, S. Briefing: General practice in England [online]. The King's Fund, 2009 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://www.kingsfund.org.uk/publications/briefing-general-practice-england>
- [31] Accounting for the healthcare profession. *ICAEW.com* [online]. ©ICAEW, 2017 [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://www.icaew.com/en/library/subject-gateways/accounting/accounting-by-industry/healthcare>
- [32] SUNDMACHER, L., at al.. Ambulatory care sensitive conditions in Germany [online]. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2015. [cit. 2016-05-30] Dostupné z: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/295573/ASCS-Germany-2015-rev1.pdf?ua=1
- [33] BUSSE, R. a M. BLUMEL. *Germany: Health system review*. WHO: Health systems in transition [online]. 2014, roč. 16, č. 2. [cit. 2016-05-30]. ISSN 1817-6127. Dostupné z: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0008/255932/HiT-Germany.pdf
- [34] *International Average Salary Income Database*. [online]. [cit. 2016-06-01]. Dostupné z: <http://www.worldsalaries.org/>
- [35] *Worldwide Tax Summaries Online* [online] © PwC, 2006-2017 [cit. 2016-05-30]. Dostupné z: <http://taxsummaries.pwc.com/ID/tax-summaries-home#>

- [36] FERRÉ, F., at al. *Health System Review: Italy*. WHO: Health Systems in Transition [online]. 2014, roč. 16, č. 4. [cit. 2016-06-01]. ISSN: 1817-6127. Dostupné z: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0003/263253/HiT-Italy.pdf
- [37] BARTÁK, M. *Ekonomika zdraví*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-503-8.
- [38] DUŠEK, J. a J. SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2016*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0035-4.
- [39] HALABRINOVÁ, D. *Praktický průvodce podnikatele aneb jak vést daňovou evidenci*. Brno: Aprofitail Czech Republic, 2016. ISBN 978-80-905622-2-6.
- [40] Zákon, kterým se mění některé zákony v oblasti daní: schválený text tisku 873. In: *Sněmovní tisky* [online]. 2017. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=873&ct1=0&v=PZ&pn=2&pt=1>
- [41] HLAVÁČKOVÁ, H. Dokumentace v daňové evidenci. In: *Komunitní portál účetních expertů* [online]. 2009 [cit. 2016-11-03]. Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d35673v45360-dokumentace-v-danove-evidenci/?search_query
- [42] BŘEZINOVÁ, H. *Účetní předpisy pro podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-064-7.
- [43] DVOŘÁKOVÁ, D. *Základy účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-544-1.
- [44] Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=54043&nr=500~2F2002&rpp=15#local-content>
- [45] HAKALOVÁ, J. a Y. PŠENKOVÁ. *Daňová evidence: teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-239-9.
- [46] KOVALÍKOVÁ, H. *Vnitřní směrnice pro podnikatele*. Olomouc: ANAG 2017. ISBN 978-80-7554-074-4.
- [47] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=62694&nr=262~2F2006&rpp=15#local-content>
- [48] Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40588&nr=16~2F1993&rpp=15#local-content>
- [49] Sociální pojištění. In: *mpsv.cz* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/1349>

- [50] HALATA, D. Založení praxe všeobecného praktického lékaře formou fyzické osoby. In: *Practicus: odborný časopis praktických lékařů*. [online]. Praha: Practicus, 2014, č. 1 [cit. 2017-05-16]. ISSN 1213-8711. Dostupné z: <http://web.practicus.eu/sites/cz/Stranky/Archiv.aspx>
- [51] *Informace pro lékařské praxe*. Praha: Alena Taxová, 2015-2016. ISSN 1214-486x.
- [52] Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=63267&nr=567~2F2006&rpp=15#local-content>
- [53] ELIS, F. Převod a následné provozování praxe 7. část. *Informace pro lékařské praxe*. Praha: Alena Taxová, 2016, č. 2. ISSN 1214-486x.
- [54] BĚHOUNEK, P. Vztah jednatelů a společníků k s.r.o. 2016. In: *Společník a jednatel sro* [online]. © 2016 [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <http://www.behounek.eu/mohlo-by-vas-zajimat/smlouva-o-vykonu-funkce-jednatele/>

Seznam tabulek

Tabulka 3.1: uplatnění výdajů paušálem.....	29
Tabulka 3.2: doba odpisování dlouhodobého majetku pro jednotlivé odpisové skupiny.	32
Tabulka 3.3: odpisové sazby pro jednotlivé odpisové skupiny.....	32
Tabulka 3.4: kategorie účetních jednotek.	34
Tabulka 4.1: výpočet kapitální platby nejvíce zastoupené pojišťovny dané ordinace za prosinec 2016.....	46
Tabulka 4.2: výpočet úhrady za nejčastěji provedené výkony v roce 2016.....	47
Tabulka 4.3: ujednání o úhradě hrazených služeb.	48
Tabulka 4.4: daňová povinnost za rok 2016 při uplatnění výdajů ve skutečné výši.	55
Tabulka 4.5: daňová povinnost za rok 2016 při uplatnění výdajů v paušální výši.	55
Tabulka 4.6: platby sociálního a zdravotního pojištění.....	56
Tabulka 4.7: výpočet mzdy zaměstnance.....	57
Tabulka 5.1: konečné stavy majetku a dluhů ke dni 31. 12. 2015.	65
Tabulka 5.2: návrh osnovy vnitřních směrnic.....	68
Tabulka 5.3: zahajovací rozvaha ke dni 1. 1. 2016.	69
Tabulka 5.4: otevření účetních knih k 1. 1. 2016 s rozepsanými počátečními stavy na účtech aktiv a pasiv.	70
Tabulka 5.5: zápis v hlavní knize – vyúčtování hrazených služeb.	71
Tabulka 5.6: zápis v hlavní knize – vystavení dobropisu na částečně uhrazenou fakturu.	71
Tabulka 5.7: zápis v hlavní knize – vyúčtování administrativního úkonu.	72
Tabulka 5.8: zápis v hlavní knize – prodej očkovací látky s následnou aplikací.....	73
Tabulka 5.9: zápis v hlavní knize – nákup materiálu v hotovosti.	73
Tabulka 5.10: zápis v hlavní knize – nákup materiálu na fakturu.....	74
Tabulka 5.11: zápis v hlavní knize – účtování mzdy zdravotní sestry.....	75
Tabulka 5.12: výpočet daně z příjmů FO a odvodů SP a ZP ze mzdy lékařky v roce 2016.	77
Tabulka 5.13: daňová povinnost a podíl na zisku PO.	78
Tabulka 5.14: právní hlediska praxe zřizované OSVČ a s.r.o.	80
Tabulka 5.15: porovnání daňové povinnosti OSVČ a s.r.o.....	81
Tabulka 5.16: porovnání odvodů na sociální a zdravotní pojištění.....	82
Tabulka 5.17: skutečný příjem plynoucí z podnikání jako OSVČ a jako s.r.o.	82
Tabulka 5.18: zisk z prodeje praxe.	83
Tabulka 5.19: shrnutí pro doporučení.	83

Seznam obrázků

Obrázek 3.1: peněžní deník.....	29
Obrázek 3.2: příklad evidence pohledávek.	30
Obrázek 3.3: příklad účtu v účetním deníku.	36
Obrázek 4.1: ukázka tištěné podoby peněžního deníku - 1. Část.....	52
Obrázek 4.2: ukázka tištěné podoby peněžního deníku - 2. Část.....	52

Seznam grafů

Graf 2.1: samostatné ordinace praktického lékaře podle zřizovatele.....	13
Graf 2.2: převládající formy poskytovatelů primární péče v zemích EU.	24
Graf 4.1: zastoupení pacientů jednotlivých pojišťoven k 31. 12. 2016.....	45
Graf 4.2: příjmy, výdaje a zisk ordinace před zdaněním, rok 2016.	52

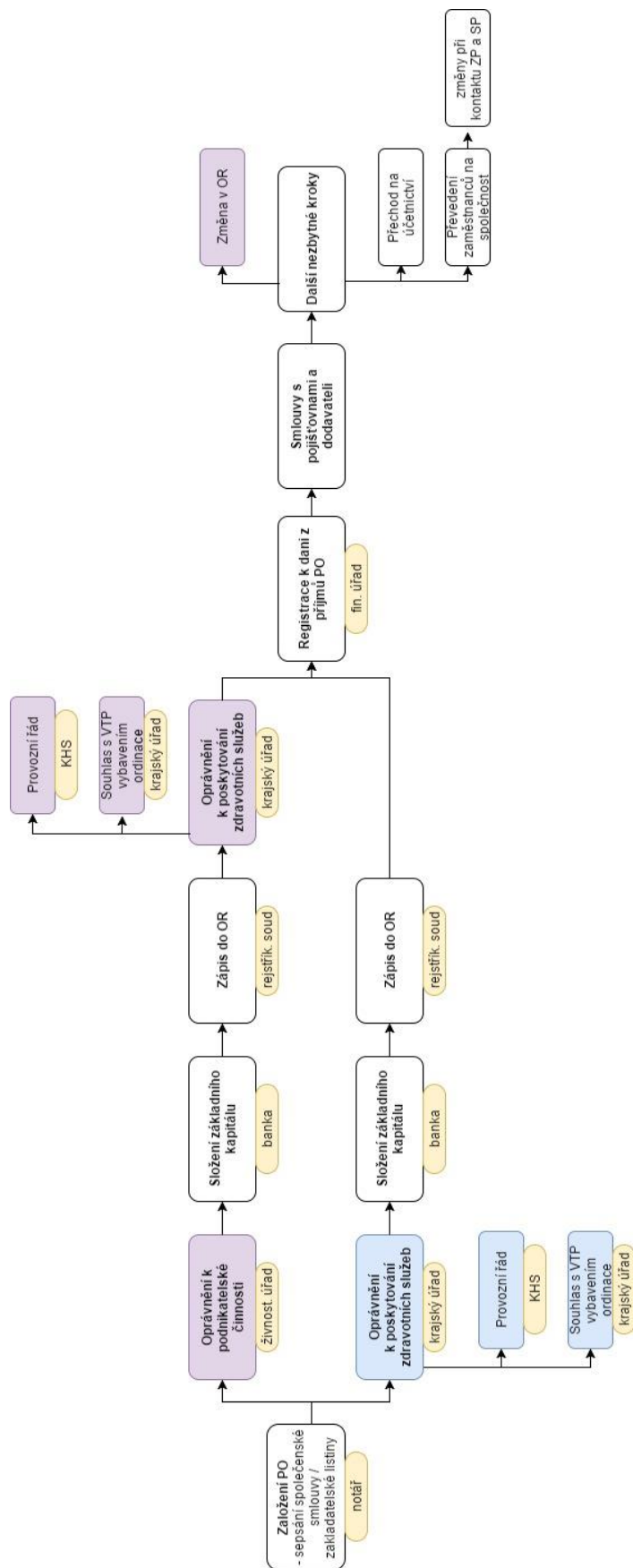

Seznam příloh

Příloha A: postup převodu lékařské praxe z OSVČ na s.r.o.	98
Příloha B: návrh listu pro evidenci pohledávek zdravotní pojišťovny.....	99
Příloha C: návrh účtového rozvrhu.	100

Přílohy

Příloha A: postup převodu lékařské praxe z OSVČ na s.r.o. [zdroj vlastní]

Příloha B: návrh listu pro evidenci pohledávek zdravotní pojišťovny. [zdroj vlastní]

Název zdravotní pojišťovny	kód poj.:	XXX
----------------------------	-----------	-----

Podmínky

Lhůta pro vystavení faktury: X kalendářních dnů následujícího měsíce

Lhůta pro úhradu: X kalendářních dnů od doručení faktury

Měsíc	Číslo faktury	Datum vystavení	Částka	Datum splatnosti	Datum úhrady	Číslo dokladu	Uhrazená částka	Uhrazená částka za měsíc celkem	Neuhrazená část pohledávky
Leden									
Únor									
Březen									
Duben									
Květen									
Červen									
Červenec									
Srpen									
Září									
Říjen									
Listopad									
Prosinec									

Příloha C: návrh účtového rozvrhu. [zdroj vlastní]

Účtová třída 1 ZÁSoby		Účtová třída 4 KAPITÁLOVÉ ÚČTY A DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	
11	Materiál	41	Základní kapitál a kapitálové fondy
112	Materiál na skladě	411	Základní kapitál
Účtová třída 2 KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY		42	Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření
21	Peněžní prostředky v pokladně	428	Nerozdělený zisk minulých let
211	Pokladna	43	Výsledek hospodaření
22	Peněžní prostředky na účtech	431	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
221	Bankovní účet	46	Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím
23	Krátkodobé úvěry	461	Dlouhodobé úvěry
231	Krátkodobé úvěry	49	Individuální podnikatel
26	Převody mezi finančními účty	491	Účet individuálního podnikatele
261	Peníze na cestě	Účtová třída 5 NÁKLADY	
Účtová třída 3 ZÚČTOVACÍ VZTAHY		50	Spotřebované nákupy
31	Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)	501	Spotřeba materiálu
311	Pohledávky z obchodních vztahů	502	Spotřeba energie
311.1	Pohledávky ZP	51	Služby
311.11	VZP	518	Ostatní služby
311.12	ZPMV	52	Osobní náklady
311.13	VoZP	521	Mzdové náklady
311.14	OZP	524	Zákonné sociální a zdravotní pojištění
311.15	ČPZP	53	Daně a poplatky
311.16	ZPŠ	531	Daň silniční
311.17	RBP	54	Jiné provozní náklady
311.2	Firmy	549	Manka a škody z provozní činnosti
311.21	Firma 1	56	Finanční náklady
311.22	Firma 2	562	Úroky
311.2n	Firma n	568	Ostatní finanční náklady
311.2x	Ostatní firmy	569	Manka a škody na finančním majetku
311.3	Pacienti	Účtová třída 6 VÝNOSY	
32	Závazky (krátkodobé)	60	Tržby za vlastní výkony a zboží
321	Závazky z obchodních vztahů	602	Tržby z prodeje služeb
321.1	Nájemné	602.1	Tržby za služby neosvobozené od DPH
321.2	Telefonní poplatky a internet	604	Tržby za zboží
321.3	Poplatky za software	64	Jiné provozní výnosy
321.4	Likvidace odpadu	648	Ostatní provozní výnosy
321.5	Jednorázový zdravotnický materiál	66	Finanční výnosy
321.6	Dezinfekční prostředky	662	Úroky
321.7	Očkovací látky	Účtová třída 7 ZÁVĚRKOVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY	
321.8	Kity pro rychlou diagnostiku	70	Účty rozvažné
321.9	Ostatní dodavatelé	701	Počáteční účet rozvažný
324	Přijaté provozní zálohy	702	Konečný účet rozvažný
33	Zúčtování se zaměstnanci a institucemi	71	Účet zisků a ztrát
331	Zaměstnanci	710	Účet zisků a ztrát
336	Zúčtování s institucemi sociál. zabezpečení a zdravot. pojištění		
336.1	Zúčtovací vztahy SP		
336.2	Zúčtovací vztahy ZP		
34	Zúčtování daní a dotací		
341	Daň z příjmů		
342	Ostatní přímé daně		
36	Závazky ke společníkům		
364	Závazky ke společníkům při rozdělování zisku		
38	Přechodné účty aktiv a pasiv		
388	Dohadné účty aktivní		